

KARAVANA

GUSTAVE AIMARD
ZÁLESÁCI
Z ARKANSASU

41
7 Kčs

GUSTAVE AIMARD

ZÁLESÁCI Z ARKANSASU

Kapitola první

TÁBOR NA PAHORKU – SPRAVEDLIVÝ STŘELEC, ŘEČENÝ TÉŽ POCTIVEC, A JEHO PŘÍTEL SKŘIVAN

Bylo to na sklonku roku 1837, v posledních dnech měsíce září, kterému Indiáni odedávna říkají Měsíc padajícího listí. Svět, v němž žily indiánské kmeny od nepaměti, se pomalu, ale znatelně měnil. Už desítky a desítky let bojovali Indiáni nekonečný a předem ztracený boj s bílými osídlenci, kteří je krok za krokem zatlačovali z území východně od řeky Mississippi do neznámých krajů stále dál a dál na západ, za velkou řeku a ke Skalistým horám. Na samém začátku let dvacátých zahájila výprava kapitána Beckwella dobrodružnou éru karavan; dlouhé řady krytých vozů postupovaly k západu na nová území, kde se přednedávnem ještě bojovalo. „Stezkami slz“, jak pojmenovali Indiáni své nekonečné ústupové cesty, zatlačovali bílí osídlenci indiánské kmeny z jejich pastvin a lovišť. Přes široký proud řeky Mississippi odcházejí na západ stateční Creekové, Winnepagové, Potawattomiové, Sakové, Foxové, Kickpuové, Delawarové, Chippewové a Choktawové, Senekové i Wyandoti, Ottawové, Irokézové, Zbytky zoufale statečných Seminolů odcházejí z Floridy; nepomohlo jim, že se s jejich kmeny spojily celé houfy uprchlých černých otroků. K ústupu jsou donuceni i Čerokézové, kteří uvěřili slibu, že půda jim bude patřit „tak dlouho, pokud tráva poroste a voda poteče“, a zničující porážkou skončily i dlouhé ústupové boje náčelníka Černého jestřába.

Téměř celé území Ameriky od Atlantského oceánu až ke Skalistým horám bylo v pohybu; jen v oblasti prérijních Indiánů uprostřed země vládl ještě poměrný klid. Ústupové stezky slz vedly daleko na severu, anebo obcházely prerie z jihu. Obrovské území porostlé trávou a lesy na západ od Mississippi, zavlažované Kanadskou řekou, Červenou řekou a Arkansasem, bylo osídlené jen řídce. Stále ještě tu byl ráj divoké zvěře, stále ještě tu duněla země pod kopyty obrovských stád bizonů, na které se jinde už dávno pořádaly zničující, krvavé lovy. Civilizace se dosud tohoto zapomenutého kouta nedotkla, nebo jen nepatrně, bílý muž na

východním pobřeží nevěděl o nekonečném světě věčně zelených savan, hlubokých říčních kaňonů a neproniknutelných lesů skoro nic. Ale to neznamena, že by ta obrovská zelená plocha byla zapomenuta úplně, žily tu mocné kmeny prérijních Indiánů, Delawarové, Criksové, Osagové, někteří z nich se už dostali na hranicích prémie do styku s bílými usedlíky, ale zatím to byla pouta jen slabá.

Do staré oblasti prérijních kmenů však pronikaly čím dál častěji jiné indiánské národy a kmeny, které ustupovaly z východu nebo ze severu, protože tam byl tlak nejsilnější. Prérijní kmeny se musely bránit proti nájezdům bojovných Pawniesů, kmenům Černonožců a zejména proti Komančům; to byl bojovný, válečnický kmen, který se dostal do prérií dlouhými strastiplnými cestami ze svých starých sídlišť ve Wyomingu a v Oklahomě. Komančové patřili k velké skupině Algonkinů, sídlící původně na severovýchodě, stejně jako k ní patřili Irokézové s Huróny, Šošoni a Siouxové; podobně jako Kiowové znali jen a jen lov. Byl to nestálý, odvážný kmen, způsobem života podstatně odlišný od několika desítek kmenů prérijních Indiánů, kteří se živili nejenom lovem, ale dovedli pěstovat i fazole či jiné plodiny a vedli život vcelku pokojný a usedlý. Komančové byli lovci a válečníci; jakmile došlo k boji, a k tomu docházelo téměř ustavičně, spojovaly se četné rody Komančů ve velké armády, které nemilosrdně pronásledovaly mírnější a mírumilovnější kmeny, ať na ně narazily kdekoli. To ovšem ani v nejmenším neznamena, že Komančové byli jen a jen krutí. Stejně jako u ostatních indiánských kmenů a národů byl převládajícím rysem jejich charakteru pocit nezávislosti a osobní důstojnosti. Všichni byli osobně svobodní a všichni do jednoho měli povinnost společně chránit svou nezávislost. Byli si rovni v osobních právech a všichni měli hluboký smysl pro vzájemnou solidaritu.

Indiáni však nebyli jedinými obyvateli prémie, zelenými savanami v blízkosti lesů i v hlubokých údolích řek se potulovali v malých skupinkách nebo vedli život úplných samotářů zálesáci, kterým byl pocit volnosti a nespoutaného pohybu dražší než cokoli jiného na světě; dlouhé a dlouhé měsíce žili daleko od lidské civilizace, od hraničních pevnůstek a osad, kam přicházeli jen jednou za dlouhý čas, aby prodali kůže svých úlovků a nakoupili to nejpotřebnější. A ještě někdo žil v prériích Arkansasu; malé hloučky vydědenců, kteří sem uprchli před zákonem, protože prémie pro ně byla jedinou a poslední záchranou před trestem; říkalo se jim piráti prémie. Na rozdíl od samotářských zálesáků, kteří dodržovali vlastní představu své strohé a někdy trochu drsné cti, patřili piráti prémie i tady ke spodině lidské společnosti. Svou krutostí nejednou předčili válečnické indiánské kmeny, které zabloudily do zelených savan přímo z bojů, vedených dlouhá léta na severovýchodě od Mississippi. Jenomže zelená prémie byla téměř bez konce a nepočetné skupinky lovců, zálesáků i vydědenců se v ní ztratily jako zrnka v písku; a ztratily se v ní tím důkladněji, když jim na tom opravdu záleželo.

Těžko na první pohled posoudit, do které skupiny patřil do bronzova opálený muž, který se pozdě odpoledne skláněl nad malým ohništěm v nejméně zalidněné a nejdivočejší oblasti tohoto nesmírného území na západ od Mississippi. V divočině byl však bezpochyby doma: utábořil se na malé pasece přímo na táhlém hřebeni řídké zalesněného pahorku, takže měl dokonalý přehled po celém okolí. Nedaleko pod mohutnými korkovými duby pramenil v kamení malý potok a klikatil se s tichým šuměním dolů do houštin. Opodál ve vysoké trávě se pokojně popásali dva štíhlí mustangové, kouř stoupal v bezvětří téměř svisle ke korunám stromů a ztrácel se v hustém listí; ze vzdálenosti deseti kroků bylo tenký proužek kouře sotva vidět.

V rysech toho muže, asi pětatřicetiletého, nejvýš šestatřicetiletého, se zračila hrdost a nezdolná energie tak příznačná pro lidi, kteří žijí dlouho v divoké přírodě; jen v očích měl nepatrný a sotva znatelný stín smutku. Byl štíhlý, vysoký a dokonale urostlý; jeho pevné a šlachovité paže prozrazovaly nejen sílu ale i kočičí obratnost a pružnost. Oblečen byl v obvyklém oděvu prérijních lovců, měl na sobě úzké kalhoty s koženým opaskem a dlouhou blůzu z hrubého plátna, která byla zdobena pestrobarevným vyšíváním a vlněnými trásněmi; sahala mu až do půli stehů. V žáru ohně si muž povolil u krku šněrování; na rozhalených snědých prsou se mu houpal tenký řetízek s malým váčkem z černého sametu. Střevíce z nevydělávané daňčí kůže sahaly lovcovi až ke kolenům a chránily ho tak nejen před nečekaným hadím

ušknutím, ale při jízdě i před trnitými větvičkami křovin. Na hlavě měl muž čepici z bobří kůže; ocas zvířete mu padal na široká záda až mezi lopatky.

V trávě ležela na dosah ruky nádherná karabina s tepanou hlavní a lovecká brašna. Na opasku měl lovec zavěšeny dva bizoní rohy se střelným prachem a s kulkami. Vedle karabiny ležely dvě dlouhé pistole s dvojitou hlavní.

Muž měl v ruce nůž s krátkou širokou čepeli; byla to mačeta, bez které si život zálesáka nelze ani představit. Stahoval právě bobra a přitom opékal nad plamenem šťavnatou daňčí kýtu. Občas ustal v práci a pozorně se zaposlouchal do zvuků, jež přicházely z houštin.

Náhle se oba mustangové přestali pást a jako na povel zvedli hlavy. Muž zrovna napínal bobří kůži na dvě zkřížené hůlky; přisunul ji blíž k ohni a bez nejmenší známky neklidu sáhl po karabině.

Téměř současně s jeho pohybem se rozvlnila na okraji paseky vysoká tráva, vzápětí se objevili dva stavěcí psi a dlouhými skoky se vrhli k ohništi. Lovec se pousmál, přátelsky je poškrabal za ušima a znovu se věnoval své bobří kůži. Pracoval pozorně a téměř ani nezdvihl hlavu, když se po několika minutách vynořil mezi stromy druhý lovec.

Novému příchozímu nebylo víc jak dvaadvacet let; byl to vytáhlý, štíhlý chlapec s bystrými šedivými očima a s dlouhými světlými vlasy. Bezelstný úsměv dodával jeho šlachovité, do hněda opálené tváři výraz téměř dětský.

Oblečen byl stejně jako jeho starší druh. Pomalu se přiblížil k ohni, shodil s ramene kožený řemen se svazkem ulovených ptáků, přiklekl do trávy a mlčky začal svému příteli pomáhat s přípravou večeře. Po chvíli starší lovec rozkrojil mačetou daňčí kýtu, oba muži se pohodlně uvelebili v trávě a pustili se do jídla.

Zatím se už setmělo docela; les i prerie pod pahorkem se začínaly pomalu probouzet hlasy zvířat vycházejících na noční lov. V tůních potoka dole pod pahorkem se ozvala rohatá žába, daleko v prerii několikrát zavyl osamělý vlk.

Lovci dojedli, stále ještě bez jediného slova, pomalu si zapálili dřevěné dýmky a posadili se do trávy zády k ohni, aby jim v okolí neunikl ani jediný pohyb. Pomalu pokuřovali, jen občas se pozorně zahleděli do stínů lesa, když se ze tmy ozvalo zapraskání větvičky nebo náhlý nečekaný zvuk. Nebezpečí však zjevně nehrozilo; koně se popásali bezstarostně na hranici světla a stínu a psi odpočívali nad ohryzanou daňčí kostí s očima upřenými do oranžových plamínků ohniště.

První přerušil ticho starší lovec. Zatáhl z dýmky a s pohledem lenivě upřeným do šera mezi stromy zeptal se jakoby mimochodem:

„Něco nového, Skřivane?“

„Odbočili jsme moc doprava,“ odpověděl chlapec. „Proto jsme ztratili stopu.“

„To nic neznamená. Malé zdržení, které nemá význam.“ Lovec znovu zatáhl z dýmky a labužnický vyfoukl kouř. Díval se za obláčkem, dokud se nerozplynul. Pak se náhle zamračil a dodal:

„Teď je hlavní najít zloděje. Musíme zjistit, kdo nám ukradl pasti.“

„Já už to vím,“ usmál se chlapec a hodil psům další kus masa. „Jsou to Komančové. Řekl bych, že se vracejí zpátky do hor.“

„Kolik jich je?“

„Asi dvanáct.“

„Všichni tam určitě nedojedou,“ poznamenal první lovec a přitáhl si karabinu mezi kolena.

„Taky bych řekl,“ usmál se chlapec. „Dostanou jen to, co zaslouží. Už je nejvyšší čas, aby je někdo odnaučil vybírat cizí pasti a krást úlovky. A ještě něco. Náčelník Orlí hlava by se nevracel tak klidně, kdyby věděl, že má na stopě právě Poctivec!“

„Náčelník Orlí hlava!“ vykřikl lovec a vyskočil. „Jestli mi padne do rukou, tak to bude pořádná mela. I když je to už hodně dlouho, co jeho mokasíny vstoupily na mou stezku.“

Odmlčel se, jako by litoval, že se nechal unést hněvem. Zabafal znovu z dýmky a zuřivě vyfoukl kouř přímo před sebe. Jeho mladší druh se nedivil, poznal už mnohokrát, že lovec umí obhájit svá práva.

Poctivec, který byl pod tímto jménem znám po celé západní prerii, si získal úctu zálesáků svou přímostí a

smyslem pro čest; neméně respekt před ním měly i préríjní indiánské kmeny. Indiáni mu dokonce dali jméno Spravedlivý střelec, ale i když uznávali jeho neohroženost a poctivé jednání, raději mu šli z cesty.

Nikdo nevěděl, odkud Poctivec přišel; největším tajemstvím však byly zahaleny právě první roky jeho samotářského života v prériích Arkansasu. To ovšem není nic zvláštního, podobné tajemství měl téměř každý, kdo se potuloval v nekonečných prostorách mezi Kanadskou a Červenou řekou.

Poprvé ho potkali zálesáci před patnácti či dvaceti lety na březích Arkansasu, kde lovil bobry a o nic jiného se nestaral. Všechny přímé i nepřímé otázky narážely na cizincovo tvrdohlavé mlčení, a protože úcta k tajemství ostatních tu byla nepsaným zákonem, nikdo se neodvážil naléhat na mladého muže příliš dlouho.

Na rozdíl od ostatních zálesáků, kteří se spojovali v malé skupinky a po většinu času toto společenství neopouštěli, žil Poctivec sám a nikdy se dlouho nezdržoval na jediném místě. Vyhýbal se lidem, ale v případě nouze nikdy neodmítl pomoc a neváhal nasadit i život, když se některý zálesák či traper ocitl v nebezpečí.

Každým rokem ve stejnou dobu, na začátku října, Poctivec náhle zmizel, jako by se pod ním země slehla. Nikdo netušil, kam se ztratil; všichni však věděli, že se po několika týdnech objeví na svých lovištích znovu, stejný jako dřív, možná jen o něco málo hubenější a zamlklejší.

Jednoho večera, když se vracel z lovu, narazil náhodou na tábor Komančů, jež vedl náčelník Orlí hlava. Stalo se to právě ve chvíli, kdy se Indiáni chystali popravit mladého bílého zajatce. Bez ohledu na nebezpečí se Poctivec vrátil v sedle svého mustanga do tábora, vrhl se k nešťastníkovi a v poslední chvíli ho vyprostil od mučícího kůlu. Indiáni znali slavného lovce a nebránili mu; rada starších dokonce uklidnila náčelníka, který jediný chtěl oba muže zabít. Možná že na ně také zapůsobila odvaha, s jakou se lovec vrhl mezi ozbrojené bojovníky; buď jak buď, Poctivec se dostal bez jediného šrámu z tábora a odvážel si mladého zajatce, kterého zachránil před strašnou smrtí.

Skřivan – neboť on to byl – se vlastně jmenoval Georges Talbot. Opustil se svým otcem Kanadu, protože je oba lákal život lovců v prériích; padli však do léčky, kterou jim nastražili Komančové. Při zoufalém odporu byl otec zraněn tak těžce, že za několik hodin svým ranám podlehl; jeho syn upadl do zajetí a bez odvážného zásahu zkušeného zálesáka by byl skončil stejně, ne-li hůř.

Poctivec se pokusil zmírnit chlapcův smutek a daroval mu úplné zálesácké vybavení, aby si mohl svobodně hledat v prerii štěstí. Ale mladý Kanadčan odmítl opustit svého zachránce a trval na svém rozhodnutí tak tvrdohlavě, že Poctivec nakonec ustoupil. Ostatně nikdy toho nemusil litovat. Chlapec si na život v prerii rychle zvykl a stal se svému zachránci platným společníkem i přítelem. Na rozdíl od zamlklého Poctivce měl šťastnou, vždy k úsměvu naladěnou povahu; snad proto se mu po prerii začalo říkat Skřivan.

Už pět let trvalo jejich přátelství a za celou tu dobu nedošlo mezi nimi k nejmenšímu nedorozumění nebo sporu. Všechno se jim dařilo, nic jim nepřipadalo nemožné. Skoro se zdálo, že je chrání nějaké kouzlo, že jsou nezranitelní a nepřemožitelní. Dobrá pověst se šíří stejně rychle jako špatná, a tak se dvojice setkávala na všech stranách s úctou; pokud tato úcta nepramenila z obdivu, a to bylo ve většině případů, pramenila u lidí s nepřítli čistým svědomím alespoň ze strachu.

Jen náčelník Komančů Orlí hlava nepřestal žít ve svém srdci tichou a skrytou nenávistí. Nemohl zapomenout na potupný způsob, jak mu oba zálesáci unikli – jeden z nich dokonce přímo od mučícího kůlu –, a trpělivě očekával hodinu pomsty. Připravoval se na chvíli odplaty s úpornou vytrvalostí a nenápadně dbal, aby stejně dobře byli připraveni i jeho bojovníci; neopominul jediné příležitosti, aby třeba jen slůvkem nebo nenápadnou poznámkou nerozséval nedůvěru a neutvrzoval na všech stranách přesvědčení, že oba zálesáci jsou nejhoršími nepřáteli každého živého tvora v prerii: Indiánů, bílých zálesáků, míšenců i vyděděnců, kteří hledali v divočině úkryt a naději, že na ně vzdálená světská spravedlnost přece jen zapomene.

Když usoudil, že nadešla vhodná chvíle k rozhodující srážce, vyjel v čele svých nejodvážnějších válečníků z hor a zcela nečekaně vybral oběma zálesákům v jediné měsíční noci bobří pasti z celého loviště. Náčelník věděl velmi dobře, že mezi zálesáky nemůže zůstat takový čin bez odplaty a že teď stačí připravit oběma

rozlíceným lovcům nenápadnou, ale o to důkladnější léčku.

Na to všechno teď Potivec myslel, když u dohasínajícího ohně pokuřoval ze své dlouhé dýmky a díval se do lesních stínů. Připouštěl, že se náčelník nemýlil ve svých propočtech ani o píď; zatím se stalo všechno, co chtěl a co předpokládal. Až na jedno jediné: budoucí oběti prohlédly jeho záměry a byly na střetnutí připraveny.

Jako by uhádl myšlenky svého přítele, Skřivan se náhle zeptal:

„Kdo bude dnes v noci vzhůru?“

„Jdi spát,“ přikývl Potivec. „Dnes budu hlídat já.“

Skřivan se bez jediné poznámky natáhl do trávy k ohni, položil si pod hlavu brašnu i sedlo a za několik málo minut už oddychoval v hlubokém spánku.

Noc minula klidně. Když sova ohlásila ranním zahoukáním východ slunce, Potivec vzbudil svého druha. Skřivan vyskočil a ve chvíli byl připraven.

Tajemný výraz a mírný, sotva znatelný úsměv v chlapcově tváři nakonec přiměl lovce k přímé otázce:

„Nemáš v rukávě nějaké další překvapení?“

Skřivan přikývl.

„V rukávě zrovna ne, ale překvapení to bude určitě. Jenom o tom nechci mluvit předčasně! Ale skoro bych hádal, že nám to bude náramně k užítku a že se naši přátelé Komančové budou divit.“

Potivec pokrčil rameny a dál už nenaléhal. Oba pak rychle osedlali koně a opatrně vyjeli, aby se podívali po stopách Komančů.

Kapitola druhá

PO STOPÁCH KOMANČŮ – TÁBOR ORLÍ HLAVY

Netrvalo dlouho a oba lovci narazili na stopy. Válečníci Orlí hlavy zanechali za sebou sešlápnutá stébla trávy, zlomené větévky, a na vlhkých místech dokonce zřetelné otisky mokašínů. Byly to maličkosti víc než znatelné: stopy zjevně prozrazovaly úmysl přilákat pronásledovatele a ve vhodnou chvíli je znenadání překvapit.

Potivec a Skřivan postupovali opatrně a pomalu. Pozorně pátrali po okolí, aby měli jistotu, že se nemýlí; stopa však pokračovala jasně a přímočaře, bez jediné odbočky. Asi hodinu poté, co oba zálesáci opustili své noční tábořiště na osamělém pahorku, dojeli k břehu dosti široké říčky.

Byla to Šedozelená voda, přítok Kanadské řeky.

Potivec i Skřivan sestoupili ze sedel a znovu pozorně prozkoumali stopy. Potom s uzdou v ruce zavedli koně k nedalekým houštinám a zmizeli v porostu, aby je náhodou nespátřily hlídky, které mohli Komančové zanechat v okolí řeky.

V bezpečí houštiny se Potivec zastavil a položil si ukazováček na ústa.

„Musíme být opatrní,“ řekl tiše. „Ta stopa se mi nelíbí. Někdo si dává moc záležet, aby byla zřetelná a abychom ji neztratili z očí. Orlí hlava nás zkrátka vede jako na provázku rovnou do pasti. Jinak si to vysvětlit nedovedu. Teď musíme zdvojnásobit opatrnost, prozkoumat každý list a každé stéblo trávy, než se odvážíme blíž k indiánskému táboru.“

„Uděláme možná dobře,“ odpověděl Skřivan, „když ukryjeme koně na nějakém bezpečném místě, kde je pak můžeme v případě náhlého útoku rychle najít. Potom se půjdeme pěšky podívat na tábor. Nemůžeme ztrácet ani minutu.“

„Dobrá myšlenka,“ přikývl Potivec, „ale řekl bych, že tak naspěch zase nemáme. Naopak. Když Indiáni

uvidí, že jsme se zdrželi, nebudou tak opatrní a budeme mít výhodu překvapení. Proto možná uděláme nejlíp, když počkáme s výpravou až na noc.“

„Odvedeme tedy koně,“ řekl Skřivan, „a to je moje práce. Nemusíš si dělat starosti, stačí, když půjdeš za mnou.“

Lovci vyšli opatrně z houštiny a pečlivě za sebou zahladili všechny známky své přítomnosti; potom se velkým obloukem vrátili ke stopě a pustili se po ní zpátky. Po chvíli odbočili doleva a zamířili do úžlabiny, kde zanedlouho zmizeli ve vysoké trávě a v hustých křovinách.

„Kam mě to k čertu vedeš?“ zeptal se Poctivec udiveně.

„Jen buď klidný,“ odpověděl Skřivan, „to je právě to překvapení, které si pro tebe chystám už od včerejška. Náhodou jsem našel na dva dostřely odtud pěkný kout, kde budeme v úplném bezpečí a kam můžeme ustoupit, když bude nejhůř. Je to učiněná pevnost.“

Po půlhodině namáhavých oklik na svahu vkročili na malou planinku, sevřenou ze všech stran vysokými skalami. Skřivan se zastavil.

„A jsme tady,“ řekl vesele. „Jak se ti zamlouvá moje skrýš? Rád bych poznal Indiána, který by dokázal najít v tomhle bludišti naše stopy.“

Stále ještě s uzdou v ruce odbočil za obrovský balvan. Poctivec krácel pomalu za ním a zvědavě se rozhlížel. Postupovali teď úzkou skalní průrvou; po několika zákrutech se ocitli před mohutným vchodem do jeskyně.

V rozsáhlém skalním bludišti splývala při pohledu shora jeskyně s okolím tak dokonale, že byla pod hrozivými převisy zcela neviditelná. Nikdo ji v těch místech nemohl ani tušit, a také Skřivan ji objevil pouhou náhodou. Oba lovci vstoupili do přítmi velkého skalního převisu. Už cestou v rokli posbíral Skřivan několik pryskyřičnatých větví; dvě z nich teď zapálil a jednu podal svému druhovi.

V mihotavém světle se objevila jeskyně v celé své velkolepé kráse. Klenba vysoko nad hlavami obou zálesáků jiskřila odlesky pochodní; podél drobounkých trhlin se leskly tisíce a tisíce bělostných i oranžových krápníků a v pozadí jeskyně vytvářely celé obrovské závěsy, z nichž pomalu odkapávala voda. Z kamenů na zemi se tyčily proti stropu další a další krápníky, drobounké jako zmrzlá tráva i mohutné jako mramorové sloupy.

„Tahle jeskyně patří k nejkrásnějším místům celé prerie,“ řekl tiše Skřivan. „Zadní stěna klesá až k hladině šedozelené vody, která tam teče v podzemí. Chodbou za tím obrovským bílým sloupem se dostaneme na druhý břeh, do houštin na okraji prerie. A to není jediný východ, jsou tam ještě tři další, a každý ústí jinde. I kdyby někdo objevil naši stopu, a rád bych viděl takového ostríže nejsme tu v pasti; můžeme zmizet, kdy se nám jen zlíbí. A taky musíš uznat, že se tu dá tábořit docela obstojně v životě jsem nebydlel v tak přepychovém paláci.“

„Proč jsi mi o tom nic neřekl?“ zeptal se Pactivec.

„Čekal jsem, až k tomu bude příležitost,“ řekl trochu škodolibě Skřivan. „A lepší okamžik jsem si nemohl vybrat.“

Pactivec si užasle prohlížel pohádkovou výzdobu pod zemní síně. Po dlouhé chvíli se vzpamatoval; uvědomil si že už ztratili příliš mnoho času.

„Musíme se postarat o koně,“ řekl starostlivě. Jeho hlas se rozlehl v prázdných prostorách jeskyně.

Mustangové byli opravdu z nezvyklého prostředí trochu neklidní, ale brzy si zvykli. Lovci je odvedli do menší boční jeskyně, kam pronikalo úzkými trhlinami ve stropě trochu denního světla, a nanosili jim do suchého kouta trávu a listí. Potom vzali znovu karabiny, zahvízdali na psy a pustili se do chodby, která podle Skřivanovy zkušenosti vedla k řece.

Asi po půlhodinovém pochodu klikatými zákruty podzemní chodby spatřili před sebou slabé namodralé světlo a brzy stáli u východu. Otvor do skalního bludiště byl dokonale zakryt houštinou trnitých keřů, mezi větvemi však bylo vidět řídké stromy a nedohlednou pláň savany, porostlou bizoní trávou. Od této chvíle začínala skutečná trestní výprava. Brzy našli indiánskou stezku; psi se rychle pustili po stopě a oba muži kráčeli beze slova za nimi vysokou trávou, která jim sahala téměř po pás.

Divočina byla teď v odpoledním žáru mlčenlivá a tichá, probouzela se vždycky až s prvním setměním. Na modrém nebi se převalovaly kupy bílých oblaků, vysoko nad zelenou plání kroužil orel a pátral po kořisti.

Lovci se zastavili. Na obzoru se objevil temný, namodralý stín a rychle se blížil.

„Bizoni,“ řekl tiše Pactivec.

V dálce se zdvihlo temné dunění jako hlas blížící se bouře. Země se lehce chvěla. Obrovské, temné stádo se řítilo travnatou plání. Se skloněnými hlavami se valila zvířata vpřed, jako by je pohánělo neznámé nebezpečí. Huňaté hřbety se vlnily jako rozvodněná řeka. Býci běželi bok po boku a chvílemi se zdálo, že by člověk mohl po těch vlnících se hřbetech přeběhnout a nedotknout se nohou země. Tisíce a tisíce kopyt dusaly vlnící se trávu, křoviny praskaly, k nebi se vznášel rezavý mrak prachu.

Potom dunění začalo slábnout, před zraky lovců přeběhlo několik posledních opozdilých bizoních krav s telaty; stádo se ztrácelo v dálce, až zmizelo stejně náhle, jako se objevilo. Zdupanou plání přeběhla jen vyplašená liška, prach se pomalu snášel k zemi a usedal na polámaná křoviska.

Skřivan se pozorně rozhlížel.

„Rád bych věděl,“ poznamenal starostlivě, „co je tak vyplašilo.“

Pactivec pokrčil rameny.

„Kdo ví, odkud takhle běží. Kdyby je hnali Indiáni, určitě by se už objevili.“

„Nahoře na severovýchodě,“ poznamenal Skřivan, „už bizony skoro vybili. Na prérii tam leží tolik kostí, že to vypadá jako sníh.“

Pactivec si povzdechl. „Musíme jít,“ řekl tiše.

Oba znovu vykročili po stopě. Poslední zvířený prach se usadil a z kovově modrého nebe znovu pražilo slunce.

Náhle se psi zastavili a nastražili uši. Skřivan, který krácel vpředu, pohlédl ve směru jejich pohledu; udělal ještě několik kroků, jako by nic nezpозoroval, a dříve než mohl jeho druh zasáhnout, vrhl se znenadání do křovin. Větve zapraskaly a pak se rozhostilo ticho. Pactivec doběhl k houštině, ale když rozhrnul listí, bylo už po všem. Skřivan klečel na prsou komančského válečníka, který byl nenadálým útokem tak překvapen, že neměl ani čas vykřiknout. Důkladně ho svázali, ucpali mu ústa koženým roubíkem a položili ho do vysoké trávy. Indián se nemohl ani pohnout: ležel na zádech a sledoval je nenávislým pohledem.

Skřivan se ještě jednou přesvědčil, že pouta drží pevně, a pak oba muži znovu vykročili. Zneškodněná hlídka byla důkazem, že je indiánský tábor nedaleko. Skřivan, který krácel stále první, náhle strnul a přikrčil se v trávě; Pactivec přiklekl tiše po jeho boku. Před nimi mezi stromy probleskovala slabá zář ohně a odpolední větřík zanesl k lovcům vůni opékaného masa. Pomalu se doplížili ke kmeni obrovitého korkového dubu a vyšplhali do jeho rozsochatých větví. Na mýtině před nimi ležel tábor Komančů.

Indiáni svěřili svou bezpečnost do rukou hlídek a neměli nejmenší tušení, že nepřítel je téměř mezi nimi. Posedávali kolem ohně, žvýkali maso nebo pokuřovali, pohříženi do svých myšlenek; nikdo z nich téměř nepromluvil. Poctivec je začal pozorně počítat: kolem ohně sedělo dvacet pět bojovníků.

Většina z nich měla tváře pomalované rumělkou nebo sazemi a dlouhou bílou čáru na obou tvářích. Každý byl vyzbrojen lukem a toulcem se šípy, několik válečníků mělo na dosah ruky pušku. Náčelník Orlí hlava stál opodál. Poctivec ho poznal na první pohled. Indián se opíral o drsnou kůru dubového kmene a zdálo se, že dříme, ale oba lovci zkušeným zrakem okamžitě zjistili, že náčelník je ve střehu a napjatě naslouchá každému zvuku z lesa.

Na rozdíl od svých bojovníků, kteří měli oděvy z vydělané a pomalované bizoní kůže s bohatým třepením, byl náčelník do pasu nahý; jen kolem beder měl pestře vyšíváný zdobený pás a na nohou jelenicové mokasíny s dikobrazími ostny. Výraz jeho tváře byl vyrovnaný a svým způsobem ušlechtilý. Vlasy měl jako všichni Komančové vyholené, kromě úzkého pruhu na temeni. Přes rameno mu visel téměř až k lokti dlouhý skalpovací cop s několika orlími pery.

Znenadání se náčelník napřímil a v jeho strnulé tváři se objevil hrozivý, nenávistný výraz. Pozdvihl pravou ruku, jako by si chtěl vynutit klid, ale bylo to jen navyklé gesto, nikdo z jeho válečníků nepromluvil do té chvíle jediné slovo.

„Zvěřil nás,“ zašeptal Poctivec. „Musíme jednat, nebo bude pozdě.“

Opatrně se přehoupli na větev sousedního stromu, a tak postupovali dál, až se dostali na opačnou stranu tábora nedaleko místa, kde měli Komančové koně. Skřivan se lehce spustil z větve, až se dotýkal nohama trávy, a pak seskočil na zem pružně jako kočka. Jeho druh ho následoval. Skřivan uvolnil provazy; tam, kde to nešlo, přeřel je prostě nožem. Poctivec stál několik kroků za jeho zády a pozorně sledoval, co se děje u ohně. Když Skřivan skončil, lovec vykročil z úkrytu, uchopil dlouhý bič ze spletených řemínků kůže a několikrát prudce švihl nad stádem koní; mustangové se divoce vzepjali a rozběhli se do prerie. To už nastala v táboře vřava: válečníci u ohně vyskočili, a když zjistili, že se splašili koně, vrhli se s křikem za nimi. Jen náčelník zůstal stát, jako by nic neviděl a neslyšel, pouze pravá ruka se mu pomalu, téměř neznatelně posunovala k toulci se šípy. Potom, jako by šestým smyslem vytušil, kde se skrývají jeho nepřátelé, vrhl se dlouhým kočičím skokem do houštiny a řítil se přímo k místu, kde stál Skřivan. Mladý lovec uchopil pevněji ručnici, ale náčelník bezpochyby jeho pohyb postřehl a v jediném okamžiku zmizel, jako by se pod ním země slehla. Oba lovci se tiskli ke kmenům stromů a snažili se rozeznat v husté zeleni stromů, kam se náčelník ukryl.

Pak náhle Poctivec vystřelil téměř bez míření. Neměl čas ani svého druha varovat; zaznamenal jen pohyb a na zlomek vteřiny spatřil napínající se tětívu luku i paži. Výstřel zaburácel pod klenbou lesa a tiše dozníval ve vzdálené ozvěně. Několik okamžiků bylo ticho a nic se ani nepohnulo; potom se křoví přímo proti Skřivanovi rozhrnulo a do trávy padl náčelník Orlí hlava. Pravicí si svíral roztráštěnou paži, po které mu stékala krev.

Lovci byli skokem u něho. Když je náčelník spatřil, vyrazil zuřivý výkřik hněvu a pokusil se vstát.

„Ani hnout,“ zvolal Poctivec, „jinak střílím znovu. Mohl jsem tě zabít, ale věnuji ti život – pod jednou podmínkou. Náčelníku, vyhni se příště mým stezkám. A ze všeho nejvíc ti radím, abys nechal na pokoji mé bobří pasti. Jestli se mi ztratí ještě jediná, bude to poslední věc, kterou jsi v životě ukradl. To ti slibuju, jako že mi říkají Spravedlivý střelec.“

„Orlí hlava se nebojí smrti,“ odpověděl Indián hrdě. „Bílý lovec ho může zabít, ale naříkat ho neuslyší.“

„Žívím se poctivým lovem,“ řekl prudce Poctivec, „nejsem vrah.“

„Můj bílý bratr mluví jako stará žena,“ odpověděl Indián posměšně. „Měl by si dát pozor aby se mu jeho slabost jednou nevymstila.“

Zálesák pokrčil rameny a obrátil se k náčelníkovi zády. Indián se ani nepohnul, ale sledoval nenávistným pohledem oba muže, kteří zamířili k opuštěnému táboru. Z dálky se neslo z prerie volání Indiánů, kteří sháněli své koně.

Lovci neztráceli čas. Za velkým kamenem objevili své bobří pasti, hodili si je na záda a pak se ztratili mezi

stromy.

Ačkoli nesli na ramenou těžký náklad, kráčeli rychle a téměř vesele. Pohánělo je vědomí, že se trestní výprava zdařila, a hlavně že účty s Indiány jsou vyrovnány. Šli tak už pěknou chvíli, když se v dálce ozvalo slabé zaržání koně.

„Jedou za námi,“ řekl Potivec a zastavil se.

Skřivan se zaposlouchal do zvuků lesa. Zaržání se ozvalo znovu a pak ještě jednou. Lovec zavrtěl hlavou.

„To je nejspíš jen divoký kůň,“ poznamenal pokojně.

„Určitě ne,“ řekl rozvázně Potivec. „To není hlas divokého koně. To jsou Komančové.“

Shodil s ramene bobří pasti, lehl si do trávy a přitiskl ucho k zemi. Čas pomalu míjel.

„Docela bezpečně,“ řekl lovec a vstal. „Jsou to Komančové, ale nesledují naši stopu. Vypadá to, že váhají nebo že se točí na místě.“

„Jdeme dál,“ odpověděl Skřivan. „Máme dobré půl míle náskok, a to nám musí stačit.“

Nedaleko bublala v kamenitých peřejích malá říčka. Potivec k ní zamířil, vstoupil do vody a jeho druh ho poslušně následoval. Když došli k balvanům uprostřed proudu, zabalili bobří pasti do bizoní kůže, aby je ochránili před vlhkem, a ponořili je na dno řeky. Pak se přebrodili na druhý břeh a asi dvě stě metrů si dávali záležet, aby jejich stopa byla jasná a zřetelná na první pohled; potom se o poznání opatrněji vrátili k říčce, pečlivě zahladili stopy svého návratu, přebrodili se zpátky a zamířili k lesu. Potivec poslal zmáčené psy napřed ke koním.

Když chytrá zvířata zmizela směrem k jeskyni, lovci se vyšplhali do koruny rozložitého dubu a značnou část další cesty urazili mezi nebem a zemí po větvích a liánách. Tak se dostali až k výhodnému místu, odkud byl rozhled na všechny strany, zastavili se, ulehli na vodorovné větve a čekali. Nemuseli čekat dlouho. V dálce se objevili Komančové, pomalu klusali v indiánském zástupu a pozorně sledovali stopu. V čele jel náčelník Orlí hlava; nakláněl se při jízdě na levý bok a tiskl si ovázanou levici k tělu.

Lovci zatajili dech a splynuli s větvemi: Indiáni se blížili. Projeli ve vzdálenosti několika desítek metrů, ale byli tak zaujati hledáním stopy, že neměli o úkrytu obou pronásledovaných ani tušení a brzy zmizeli v řídkém lese. Lovci mohli bez nesnází pokračovat ve své vzdušné pouti. Asi po čtvrt hodině se Potivec zastavil a neklidně se rozhlédl po okolí; potom vyšplhal až k nejvyšším větvím. Les, který byl do té chvíle pokojný a tichý, začal projevovat známky neklidu. Nad korunami stromů poletovali holubi a úzkostně křičeli, v houštinách praskaly suché větvičky pod kroky prchajících zvířat. Přes mýtinu přeběhlo stádo vyplašených laní s obrovským jelenem v čele.

Oba lovci vyšplhali výš, aby se přesvědčili o příčinách toho náhlého neklidu. Nemuseli pátrat dlouho. Jakmile vyhlédli nad koruny stromů, spatřili v dálce na obzoru rudou zář. Oheň se blížil minutu od minuty a postupoval s hroživou rychlostí. Vítr přinesl první závan štiplavého kouře a oranžové plameny byly stále zřetelnější a zřetelnější.

„Komančové zapálili prérii,“ vykřikl Skřivan. „Jsme ztraceni!“

„Ještě nás nedostali,“ odpověděl Potivec. „Vrátíme se stejnou cestou a pokusíme se proběhnout ohněm. To je naše jediná naděje na záchranu. Rychle na zem!“

Sklouzli po větvích do trávy a vrhli se vstříc ohni, který s praskotem postupoval. Brzy je obklopil žár hořící trávy a plápolajících křovin. Lovci doběhli na malou mýtinu, kde bylo jen několik ojedinělých křovisek.

Zatím nedaleko za nimi, za hranicí plamenů, postupovali Indiáni v kouři a dýmu jako ďáblové. Pokryti popelem, pohybovali se tiše a mlčky mezi dýmajícími stromy a řeřavějícími křovisky, z kterých ještě vylehovaly drobné plaménky.

Oheň se přehnal po obou stranách mýtiny a lovci rychle vběhli na spáleniště. Uprostřed zuhelnatělých stromů, napůl udušení hustým černým kouřem, oslepeni padajícími roji jisker, proběhli v několika vteřinách sálajícím pruhem hořící prerie. Každou chvíli se kolem nich zřítíl plápolající kmen a vysoko k nebi zdvihl roj jisker i oblaka dusivého, žhavého prachu. V těsné blízkosti obou mužů se přehnal stádo popálených daňků; zvířata nebrala přítomnost člověka vůbec na vědomí. Doutnající větve vybuchovaly a

padaly k zemi. Vzduch byl plný čpavého kouře, který sežehoval vlasy, obočí i řasy a spaloval plíce. Vyběhli z pásu bezprostředního nebezpečí, zastavili se v záchvatu kašle a snažili se znovu popadnout dech, Konečně jim oči přestaly slzet a mohli se rozhlédnout.

Požár zachvátil obrovský pruh prémie. Les se svíjel pod náparem plamenů jako pod bičem a travnatá savana se proměnila v hladinu plamenů, mezi nimiž pobíhali drobní hlodavci i divoká zvířata, šílená strachem. Na obzoru se vracelo hořící travou stádo bizonů a země se znovu otřásala pod dusotem jejich kopyt. Muži pozorně naslouchali. V dálce se ozvalo radostné vytí Komančů, kteří byli přesvědčeni, že se jejich strašlivý úskok setkal s úspěchem; avšak téměř současně přinesl vítr z opačné strany vzdálené, sotva srozumitelné volání o pomoc.

„Slyšel jsi?“ vykřikl chraptivě Poctivec. „Vinou těch darebáků přijde možná o život nevinný člověk.“ Nedomluvil, a znovu se rozkašlal. Když konečně popadl dech, napřímil se, pohlédl na svého druha a dodal:

„Nedá se nic dělat, Skřivane. Někdo nás potřebuje a my musíme na pomoc.“

Skřivan přikývl:

„Nebo se o to aspoň pokusit. Skoro bych řekl, že jsi měl přece jen líp mířit.“

Znovu se klopýtavě rozběhli spáleništěm.

Kapitola třetí

MEXICKÝ TÁBOR – DOŇA LUZ – PRÉRIE HOŘÍ

Přibližně ve stejnou dobu, kdy oba lovci opustili svou jeskyni a vydali se po stopě Komančů, zastavila se asi dvacet mil od skalního bludiště kolona krytých vozů. Muži v širokých mexických kloboucích seskočili z kozlíků a shromáždili se u vysokého korkového dubu, aby se poradili o vhodném místě k táboření. Do večera už nebylo daleko, a tak se všichni po krátkém dohadování shodli, že zůstanou tam, kam právě po celodenním trmácení dorazili. A skutečně si nemohli vybrat líp. Nedaleko se svažovala travnatá pláň k širokému řečišti Kanadské řeky a na malé planině trouchnivěly zbytky starého tábořiště indiánských lovců. To znamenalo, že by široko daleko nikdo nenašel výhodnější místo: Indiáni znali prérii dokonale.

Stopaři, kteří tvořili čelo výpravy, se připojili k mexickým vozkům a honákům a odstrojili koně se zvláštními sedly, jejichž stříbrný knoflík byl velký jako talíř. Muži měli na kožených oblecích zlaté a stříbrné vyšívání a přes kalhoty kožené zástěry, podšité ovčí nebo kozí kožešinou; také na uzdách, popruzích a třmenových tapaderos se blyštily drobné kovové penízky.

Ke krytému vozu, kolem něhož se pohybovalo nejvíce jezdců, se přiblížil mladý důstojník. Plachta se odhrnula a důstojník zdvořile pozdravil.

„Kde si přejete, pane, postavit stan pro seňoritu?“

„To nechám na vás, kapitáne Aguilare,“ ozval se z vozu hluboký mužský hlas. „Mám k vám jen jedinou prosbu: kdyby to mohlo být co nejdříve, protože moje neteř už zavírá oči únavou.“

Muž, který pronesl tato slova, rozhrnul plachtu a seskočil z vozu. Byl to vysoký, hubený člověk s vlasy a vousy jako mléko; jistě mu už nechybělo mnoho do šedesátky, ale rysy v obličeji měl stále ještě pevné a energické, téměř přísné. Jeho pohled byl pohledem člověka, který není zvyklý připouštět námitky, nebo dokonce odpor. Pod rozepnutým vojenským pláštěm měl uniformu mexického plukovníka, teď po dlouhé jízdě trochu pomačkanou. Kapitán se zlehka uklonil a obrátil se zpátky k honákům. Udělil jim několik stručných pokynů a v několika okamžicích stál v trávě mezi stromy úhledný stan z růžově a modře pruhovaného plátna.

Plukovník, který zatím mlčky sledoval ruch kolem vozů, se obrátil a vztáhl ruku k plachtě.

„Můžete všichni vystoupit,“ řekl vlídně. „Ty, Phébé, připrav večeři. Mám už hlad jako vlk a doña Luz jistě taky. Doktore, nechte ty své poklady a pospěšte si!“

Z velkého krytého vozu seskočila mladá žena. zavěsila se do starého muže a pomalu s ním odcházela ke stanu. Po malé chvíli sestoupily z vozu další dvě osoby: míšenka Phébé, která se starala o svou mladou paní, a kulaťoučký, asi padesátiletý muž s růžolící tváří a s tmavými brýlemi na očích. Měl na sobě stejnokroj zdravotnického důstojníka a jmenoval se Durieux; původem byl Francouz a sloužil v Mexiku jako vojenský chirurg.

Plukovník zatím dovedl svou neteř k pruhovanému stanu a zastavil se.

„A máme to za sebou,“ řekl mírně. „Bylo to dnes trochu únavné, nezdá se ti?“

„Vůbec ne,“ zavrtěla dívka hlavou a usmála se. „Za ten měsíc, co jsme na cestě, jsem si už zvykla. Na začátku to bylo horší.“

Doña Luz de Bermudez byla dcerou mladší plukovníkovy sestry, která zemřela krátce poté, co se doña Luz narodila. Plukovníkovu neteř zbožňovali všichni od posledního vozky až po baculatého doktora; bylo to veselé děvče a jejích šestnáct let snášelo útrapy cesty víc než dobře. Všechno, co viděla, ji dokázalo zaujmout, ve všem si dovedla najít jen tu lepší stránku. Vyrůstala uzavřena před světem v plukovníkové rodině, a ta záhadná, tajemstvím obestřená výprava do prémie ji zaujala víc, než zprvu sama čekala. Divoké scenérie říčních údolí, nekonečné obzory travnatých plání, dunící stáda bizonů, ale i ten tajuplný a nikdy nevyslovený cíl cesty znamenal pro ni první velké dobrodružství života.

Ve vchodu do stanu se objevily dva stíny: kapitán Aguilar a černý plukovníkův sluha Jupiter, který přinášel večeři. Plukovník, jeho neteř, kapitán a doktor se posadili k nízkému prostému stolu a Jupiter a Phébé před ně postavili mísu kouřící horké polévky. Na podnose se objevil rožen s vonící zvěřinou.

„Našel jste dnes něco zajímavého, doktore?“ zeptala se dívka a ukázala hlavou na objemný vak, ležící u doktorových nohou.

„Za moc to nestálo, seňorito,“ pokrčil tloušťk ramen. „Po pravdě řečeno, nestálo to vůbec za nic. Moc špatný den.“ Brýle na nose se mu lítostivě zachvěly. „Vlastně jeden z nejhorších.“

„Ale já bych řekla, že jsme viděli kamení dost,“ usmála se děvče. „Jen za dnešek by to vydalo na docela slušné hory. Stačilo jen sbírat a nakládat na muly. Mohl byste z toho doma vystavět malé pohorí.“

„Neposmívej se našemu milému doktorovi,“ řekl plukovník. „Koneckonců nesbírá jen kamení. Myslím, že naše cesta je pro něj zcela mimořádnou příležitostí, aby si rozšířil i své botanické a zoologické znalosti. Mám pravdu, doktore?“

„Ne tak docela, plukovníku,“ povzdechl si tloušťk lítostivě. „Prémie není tak bohatá, jak si člověk na první pohled myslí. Prakticky všechno rostlinstvo a veškerá fauna jsou už zaznamenány a utříděny. Kdybych se pořád neutěšoval špetkou naděje, že tu objevím novou rostlinu či aspoň novou variantu některého známého druhu, skoro bych občas litoval, že jsem vytáhl paty ze svého malého domku na Guadeloupu. Co mi tam scházelo?“ Rozhodil bezmocně rukama. „Klidný, pravidelný život, systematická práce – a jen systematická práce přináší výsledky, jež mohou pro vědu něco znamenat. Věřte mi, ve vědě se jinak pracovat nedá.“

Rozhovor pokračoval ještě chvíli stejným způsobem, potom se plukovník obrátil k černému Jupiterovi a řekl: „Jupiter, přiveď mi náčelníka vůdcovské skupiny. Rád bych se ho na něco zeptal.“

Rozložitý černoch zmizel. Vrátil se téměř okamžitě a přiváděl hubeného muže v zálesáckém oděvu: Byl to asi čtyřicetiletý stopař, urostlý, s klidnými očima v hubené tváři. Mezi členy výpravy si získal pověst chladnokrevného, rychle se rozhodujícího člověka. Byl málomluvný a držel se spíš stranou od ostatních; jeho druhové mu říkali trochu posměšně Babillard, což znamená Mluvka nebo Povídálek, ale v té nadsázce bylo i trochu úcty a možná i obdivu k jeho ledovému klidu.

Stařec pokynul novému příchozímu rukou, aby se posadil.

„Rád bych se vás na něco zeptal,“ řekl věčně. „Poslouchejte mě proto dobře. Mám v úmyslu tady několik dní zůstat a trochu se poohlédnout za jistým účelem po okolí. Domníváte se, že je tábořiště naprosto bezpečné?“

Stopař zdvihl hlavu a podíval se svému pánu upřeně do očí.

„Ne,“ řekl stroze. „Moc Indiánů a divokých zvířat.“

„A znáte nějaké výhodnější místo?“

„Ano.“

„Dobrá. Zítřka nás tam zavedete. Vyjedeme při východu slunce.“

Lovec vstal a bez jediného slova opustil stan. Po několika krocích se rozhlédl, a když si byl jist, že ho nikdo nepozoruje, zamířil loudavě ke skupince druhů, kteří ho očekávali na opačném konci tábora. Řekl jim stručně několik tichých slov, potom se otočil a odešel ke stádečku pasoucích se mul, aby se přesvědčil, je-li všechno v pořádku.

Muži z plukovníkova stahu se po večeri posadili do trávy, aby si trochu zakouřili. Doña Luz vynesla ze stanu starou odřenou kytaru, posadila se na hrubou dřevěnou lavici u vchodu a tiše si prozpěvovala starou kreolskou píseň. Muži mlčky naslouchali. Zdálo se, že mírná, trochu posmutnělá melodie byla stvořena právě pro tuto chvíli; jako by vycházela z lehkého oparu nad řekou, jako by ji zpívalo listí v korunách starých stromů, jako by ji šelestila tráva nedohledné pláně za Kanadskou řekou. Stmívalo se a na obloze vyskočily první hvězdy. Od řeky táhl svěží, čerstvý vzduch a tráva nahořkle voněla. Zdálo se, že nic nemůže porušit velebný klid prerie.

Náhle se objevila na zšeřelém obzoru slabá narůžovělá zář a rychle se rozlévala do šířky. Brzy bylo slyšet vzdálené praskání a dunění, jako by se blížila nečekaná bouřka.

Plukovník vyskočil. „Co se děje?“

Ze stínu za jeho zády se vynořil Babillard.

„Prerie hoří,“ řekl stroze. „Jestli se vítr neobráť, za několik minut jsou plameny tady.“

Babillard pronesl tato slova jako vždy klidným, téměř ospalým hlasem, ale na muže výpravy zapůsobila jeho zpráva jako blesk. Vozků se zmocnila panika a kapitán Aguilar jim zabránil jen s vypětím všech sil, aby

se nerozprchli. Na několik minut zavládl v táboře naprostý zmatek.

Hrozivý odlesk požáru už ozařoval rozházené a narychlo poskládané vaky a truhly, i spěšně stržené stany. Stádečko mul se plašilo, koně se vzpínali a snažili se zpřetrhat provazy. Volání, ochraptělý křik a praskání bičů vytvářelo nepopsatelnou vřavu, nad kterou se ozýval jen drsný hlas kapitána Aguilara. Nikdo si nepovšiml, že jeden ze stopařů proklouzl mezi balíky, jež tvořily hranici tábora, a zmizel v křovinách. A nikdo proto nemohl vidět, že krátce předtím stopař pohlédl na Babillarda, který jen neznatelně přikývl a obrátil se znovu k vozům. Několika koním se podařilo přervat provazy a ohlávky, takže teď pobíhali splašeně táborem a zvyšovali zmatek. Muži házeli zpátky do vozů zbraně, stany, vaky i nářadí, všechno bez ladu a skladu, jiní se snažili pochyťat a osedlat koně. Vzduch houstl a vítr už přinášel první štiplavé chuchvalce kouře; potom dopadla přímo do středu tábora prška hořících jisker a vzápětí další. Plameny se rychle blížily; zbývalo několik posledních minut a požár dosáhne okraje tábora.

Starý plukovník svíral svou neteř pravicí kolem ramen a snažil se uklidnit vozky a honáky, ale v praskotu ohně a v divoké vřavě nikdo nebral jeho rozkazy na vědomí. Chraptivé volání kapitána Aguilara bylo slyšet čím dál tím méně, několik mužů se schoulilo odevzdaně k hromádám balíků, ostatní pobíhali zoufale táborem.

Doktor Durieux seděl v trávě a svíral v rukou své objemné zavazadlo, jako by jeho sbírka nerostů měla ještě v tuto chvíli nějakou cenu. Doña Luz se opírala o kmen mohutného jilmu a s rozšířenými očima pozorovala to hrůzné divadlo. Starý plukovník stál dva kroky před ní, aby ji chránil vlastním tělem před blížícím se nebezpečím, a hlasitě proklínal muže své výpravy i sám sebe, jako by on a nikdo jiný byl pravým původcem a viníkem nečekaného neštěstí.

Oheň už byl docela blízko. Postupoval rezivou trávou a letěl po korunách stromů, přeskakoval po houštinách a šířil se po provazech uschlých lián. Ze všech stran se valil dusivý, štiplavý kouř. Z plamenů se vyřítilo přímo mezi muže několik jelenů, zmateně proběhli táborem a zmizeli ve tmě; liška, která vyběhla z plamenů a spatřila muže, se obrátila a skočila znovu do kouře a ohně. Plukovník spatřil běžícího Babillarda. Vrhł se k němu a sevřel mu paži.

„Určitě je nějaký způsob, jak se z toho dostat. Znáte prérii líp než já, já jsem tu poprvé v životě. Musíme na něco přijít, přece tu nebudeme takhle čekat na smrt!“

Stopař pokrčil beze slova rameny a sklopil oči. Stařec si uvědomil, že to znamená konec.

V tom okamžiku přeskočily hradbu z balíků a stanů dva stíny. Byli to dva muži, pokrytí sazemi a popelem, s tvářemi zčernalými od kouře. Jejich lovecké oděvy byly potrhané a na několika místech propálené. Stařec se jim rozběhl potácivým krokem vstříc a pak se zastavil.

„Kdo jste?“

V náporu kašle nemohli muži v první chvíli vůbec promluvit. Starší z nich se konečně vzchopil a pohlédl starostlivě na svého druhá.

„Na tom nezáleží,“ řekl chraptivě a znovu se rozkašlal. „Můžeme vás zachránit, ale nejdřív se musí vzpamatovat vaši muži. Nesmíte už promeškat ani vteřinu. A všichni poslechnou na slovo, jinak jste ztraceni. Kde jsou průvodci?“

„Kde by byli,“ zasípal stařec a opovržlivě ukázal hlavou na stopaře, kteří se shlukli kolem Babillarda.

„Jsou to zrádci nebo zbabělci,“ vykřikl cizinec a jeho mladší druh dodal: „Dobrý stopař si umí poradit, když hoří prerie.“

Generál pohlédl zuřivě na Babillarda. Stopař stál bez pohnutí, svíral rty a ve tváři byl bledý jako křída. Neodpověděl jediným slovem. Zato vozkové se začali rychle probouzet ze svého odevzdaného zoufalství a seběhli se k oběma příchozím, jako by u nich hledali ochranu před nebezpečím.

„Do práce,“ zvolal starší z obou lovců. „Vytrhejte všechny keře kolem tábora. Vaše záchrana záleží na tom, jak rychle to dokážete.“

Muži se rozběhli ke křovinám a horečně se pustili do práce. Stařec, kapitán i doktor zatím podle příkazů obou zálesáků namáčeli příkrývky v prameni pod velkým jilmem a házeli je před val balíků a beden. Mladší z lovců shromáždil kolem sebe několik honáků a s jejich pomocí chytal do lasa rozběhlé a splašené koně i

muly; třesoucí se zvířata pak přivázali ke kůlu uprostřed tábora.

„Rychle, rychle!“ křičel lovec, který už skoro sípal, ale stále pobíhal od skupiny ke skupině. „Oheň se blíží, hodte sebou!“

Když byly keře v okolí tábora vytrhány, shromáždil lovec všechny členy výpravy uprostřed vozů nedaleko vzpínajících se koní.

„A teď,“ přikázal mužům, „teď na sebe naházejte mokré přikrývky a stany, lehněte si na zem a nehýbejte se. My dva zatím uděláme, co je třeba.“

Muži rychle uposlechli jeho rady. Oba lovci doběhli na okraj vyčištěného pásu, rychle naházeli na hromadu náruč suchých větví, vysypali na ni pár hrstí střelného prachu a zapálili ji. Z hranice vyšlehl vysoký bílý plamen a v několika vteřinách zachvátil travnatý pás půdy. Oheň v několika minutách sežehl všechno, co zbylo mezi plápolající hranicí a ochranným valem. Tábor zmizel v hustém, dusivém dýmu.

V tom okamžiku dosáhl požár vypáleného pásu. Ze stromů padaly na doutnající spáleniště hořící větve, z kmenů vystřelovaly plápolající kusy pryskyřice. Oheň však nenašel novou potravu a jako by na chvíli zaváhal, má-li se rozletět dál. Potom se však plameny rozestoupily a oheň začal znovu postupovat po obou stranách tábora. Uplynulo několik minut a plameny se pomalu vzdalovaly v mračnech černého a šedivého kouře. Tábor byl zachráněn.

Členové výpravy se postupně vyhrabávali z mokrých přikrývek, na nichž se voda a saze spojily v mastnou špínu. Zmáčení, zamazaní a roztrhaní se sbíhali ze všech stran k unaveným zachráncům. Od velkého vozu se potácivě přiblížil starý plukovník.

„Zachránili jste nám život,“ řekl tiše a hlas mu nejistě přskočil. „Jak vám to oplatím?“

„Není co oplácet,“ odpověděl starší lovec. „V préríi platí zákon, že si v nebezpečí musí všichni pomáhat. Tady to znamená povinnost, a já jsem nic víc neudělal. Já ani můj přítel.“

Zatím se kapitánovi podařilo shromáždit hrstku mužů a dát tábor aspoň trochu do pořádku; dokonce postavili i několik stanů. Většina vozů i honáků však padla vyčerpáním na zem a usínala přímo ve spálené, doutnající trávě. Stařec pozval oba zachránce, aby přenocovali v jeho stanu, ale lovci zdvořile odmítli a uložili se pod stromy na okraji tábora. Vstali před svítáním a první jejich starostí byla důkladná obhlídka tábora i okolí. Dohořívající prerie ještě dýmala, ze spálených křovin sálal horký dusivý vzduch, avšak bezprostřední nebezpečí už nehrozilo. „Je to v pořádku, můžeme jít,“ řekl mladší z obou mužů. „Tábor ještě spí, a tak je načase zmizet, nebo nás budou zdržovat. A musíme ještě zařídit spoustu jiných věcí.“

„Dobrá, jedeme,“ odpověděl jeho druh stručně.

V okamžiku, kdy přelézali ochranný val, ozvalo se za nimi z ranního šera slabé volání. Muži se překvapeně obrátili. Z pruhovaného stanu k nim přibíhala doña Luz. Zastavili se a pozdravili mladou ženu trochu rozpačitě.

„Proč odcházíte?“ zeptala se dívka vyčítavě.

Starší z dvojice ukázal rukou k východnímu obzoru, kde se už po nebi šířilo zelenavé světlo svítání.

„Musíme jít svou cestou, seňorito,“ řekl prostě.

„Nenechám vás odejít, dokud mi neprozradíte, kdo vlastně jste,“ řekla dívka.

„Můj přítel se jmenuje Skřivan,“ řekl starší lovec. „Mně říkají...“ Odmlčel se. „Nevím, jestli je to nutné,“ dodal váhavě.

„Poctivec,“ řekl jeho mladší druh. „Prostě Poctivec.“

Trochu neohrabaně se uklonili, přskočili val z mokrých pokrývek, balíků a potrhaných vaků a zamířili do ranní mlhy, jež se převalovala nízko nad spálenou trávou. Doña Luz se za nimi dívala tak dlouho, dokud se jí neztratili z očí. Potom se obrátila a pomalu se vracela zpátky ke stanu. Tábor ještě spal.

„Skřivan,“ říkala si tiše. „Vypadal opravdu skoro – skoro vesele. A Poctivec...“ Zastavila se. „To jméno nesmím zapomenout.“

Kapitola čtvrtá

HLEDÁNÍ NOVÉHO TÁBORA – BABILLARDOVA ZRADA – UAKTENO ANEB TEN, KTERÝ ZABÍJÍ

Doña Luz si uvědomila podivnou věc: nedokázala se ubránit myšlence, že Poctivce už kdesi viděla. Představa neznámého zálesáka se jí bezděčně začala v myšlenkách spojovat s polozapomenutým zážitkem, který se jí teď vynořil znovu v mysli. Stalo se to před několika týdny: doña Luz se tehdy vracela z jakési slavnosti, kterou uspořádali přátelé starého plukovníka. Ubírala se s dueňou opuštěnými ulicemi města, když tu se náhle vynořila ze tmy banda maskovaných pobudů a přepadla obě ženy, aby jim ukradla šperky. Vypadalo to tehdy ošklivě, ale v poslední chvíli se objevil na konci předměstské uličky neznámý muž a neohroženě se vrhl na zloděje. Zaútočil na překvapené darebáky tak prudce, že zahodili kořist a zmizeli v noční tmě; hned nato se oběma ženám mlčky uklonil a chystal se odejít, ale doña Luz ho zastavila a zeptala se ho po jméně. Muž chvíli maličko zaváhal, potom však řekl něco naprosto nečekaného a neobvyklého:

„Sleduji vás nepozorovaně už delší čas doslova na každém kroku,“ odpověděl zdvořile. „Vím, že brzy odjedete na dlouhou cestu, a věřím, že náhoda spojí znovu naše kroky. Dovolte mi proto, abych vám neříkal sbohem, ale na shledanou.“ Po těch slovech se obrátil a rychle zmizel ve tmě.

Doña Luz se teď nemohla ubránit myšlence, že Poctivec a neznámý zachránce z noční ulice jejího rodného města jsou jedna a táž osoba. Pak si však uvědomila, že je to jen bláhová, nesmyslná představa; kdyby tomu tak bylo, proč by Poctivec tak rychle odcházel? Znovu a znovu viděla lovcovu postavu ztrácející se v ranní mlze prerie a přála si toužebně, aby se brzy vrátil, i kdyby to bylo za cenu nových zkoušek a nového nebezpečí.

Slunce se už vyhouplo nad vzdálený lesnatý obzor a první paprsky ozářily obraz zkázy. Vypálená prerie ještě dýmala, ale nad ohořelými stromy už zase poletovali ptáci.

Z pruhovaného stanu vyšel plukovník. Rozhlédl se po okolí, složil si ruce za záda a zamyšleně se pustil na obchůzku táborem, který se stále ještě neprobudil z nočního spánku.

Události předešlého večera ho vyvedly skutečně z míry; ačkoliv byl starý zkušený voják, cítil se vývojem věcí překvapen a zaskočen. Poprvé za celou dobu, vlastně poprvé od chvíle, kdy se vydal na cestu, si uvědomil, že celá výprava není nic než hazardní dobrodružný podnik, a ptal se sám sebe, má-li skutečně právo vydávat v nebezpečí životy tolika lidí a hlavně život své mladičké neteře.

Jako by mu chtěla dokázat, že to jsou zbytečné obavy, objevila se před ním právě v tomto okamžiku doña Luz. Rozběhla se ke starci a objala ho kolem krku.

„Neunavuje tě to namáhavé harcování prerií?“ zeptal se plukovník a zadíval se na děvče s pocitem provinilce.

„Mě?“ usmála se doña Luz. „Ale vůbec ne, kdepak! Připadá mi to všechno ohromně zajímavé.“ Znovu se jí před očima objevila dvojice zálesáků.

Starcova tvář se vyjasnila. Posílilo ho bezstarostné veselí, s kterým mu děvče odpovědělo jen několik málo hodin po prožitém nebezpečí. Znovu se však zachmuřil, když se dozvěděl, že oba lovci ještě před východem slunce zmizeli z tábora.

„Musíme je za každou cenu najít,“ prohlásil rozhodně. „Jen těm dvěma vděčíme za to, že jsme ještě naživu. Nikdy jim to nemohu zapomenout.“

Dívka odběhla k pruhovanému stanu, aby dohlédla na přípravu snídaně, a stařec pokračoval v obhlídce tábora. Muži se pomalu probouzeli a plukovník zjišťoval škody, které způsobil večerní požár. Na konci tábora potkal Babillarda; stopař vyšel starci vstříc a pozdravil ho s tváří stejně kamennou jako obvykle.

„Jestli si dobře vzpomínám,“ poznamenal plukovník chladně, „prohlásil jste včera, že znáte v okolí místo, kde bychom se mohli utábořit bezpečněji než tady. Zavedete nás tam, nebo jste změnil svůj názor?“

„Když si přejete, zavedu vás tam.“
„Je to daleko?“
„Dva dny cesty.“
„Dobrá, souhlasím. Vyrázíme hned po snídani.“
Babillard mlčky přikývl.
„Ještě něco,“ dodal plukovník. „V táboře chybí jeden muž. Jmenuje se Oswald. Prošel jsem celým táborem, ale nikde jsem ho neviděl. Co je s ním?“
„Je to zbabělec,“ řekl Babillard stroze. „Utekl hned v první chvíli, jakmile jsme zjistili požár. Určitě se však nedostal daleko. V prerii se nevyzná a jistě zabloudil někde v plamenech.“
Plukovník se na něho pátravě podíval, potom pokrčil rameny. Po krátkém zamyšlení dodal:
„Ještě něco. Znáte ty dva lovce, kteří nám přišli večer na pomoc a zachránili nám život?“
„V prerii je zná každý,“ odpověděl Babillard váhavě. „Říká se jim Pactivec a Skřivan, ale to je všechno, co se o nich ví. Mají své tajemství a nechodí s ním na trh.“
Plukovník už dál nenaléhal a pokračoval v prohlídce tábora.
Snídaně se odbyla rychle a už půlhodinu nato vyrazila kolona krytých vozů pod Babillardovým vedením znovu na cestu. Prérie se od včerejška změnila: zčernalá půda byla pokryta doutnajícím popelem, jen tu a tam trčely ohořelé pahýly stromů. V dálce na obzoru se ještě zdvihaly k rannímu nebi černošedé oblaky kouře a ve vzduchu čpěla spálenina.
Celé dva dny se truchlivý obraz zkázy nezměnil. Teprve třetího dne zrána dorazila karavana na hranici spálené země a všichni s pocitem úlevy vyjeli na travnatou pláň. Krátce po poledni Babillard v čele karavany zastavil. Bylo to místo k táboření opravdu jako stvořené: nad zákrutem řeky se zdvihal skalní ostroh, chráněný ze tří stran divokými skalami; na čtvrté straně se táhl pás hustého lesa.
Plukovník byl s výběrem tábořiště spokojen, a třebaže jeho lidé byli dlouhou jízdou unaveni, nechtěl ztrácet ani minutu a přikázal, aby všichni mužové pod vedením kapitána Aguilara okamžitě zřídili kolem vozů palisádu z poražených stromů. Před hradbou vykopali honáci široký příkop a na vnitřní stranu palisády pak složili jako val všechny bedny, vaky a truhly.
Zanedlouho zasvítla přímo uprostřed tábora pruhovaná plachta hlavního stanu; kapitán Aguilar určil první stráž a teprve potom muži usedli k odpočinku. Únava posledních dnů byla tak silná, že za několik minut usnuly i vyčerpané hlídky.
Bylo asi k půlnoci, když se u vozu průvodců cosi nepatrně pohnulo. Tiše, úplně tiše se plížil příkrčený stín k ohradě na zadním konci tábora; teprve u palisády se muž zastavil a ještě jednou se ohlédl. Na okamžik vrhly dohasínající plameny ohně poslední odlesk na Babillardovu úzkou, bezvýraznou tvář. Potom průvodce jako kočka přeskočil palisádu, přikrčil se a plížil se dál vysokou trávou k okraji lesa, který se tu táhl širokým pásem daleko do prerie.
Několik minut postupoval houštinou. Našlapoval opatrně, takže mu pod nohama nezapraskala jediná větvička; byl to krok šelmy, která se v nočním tichu vydává na lov. Po chvíli se zastavil na malé mýtině, přiložil dlaně k ústům a napodobil táhlé vytí osamělého vlka. Okamžik bylo ticho, potom se ozvala z hloubi lesa stejná odpověď, a pak znovu. Babillard vyčkával. Náhle se ze stínu přímo vedle něho vynořila postava, jako by vyrostla ze země. Bylo to tak blízko, že Babillard sebou překvapeně trhl, ale rychle se ovládl.
„Jsi to ty, Oswalde?“ zeptal se tiše a ustoupil mezi stromy.
„Já,“ odpověděl stín a přistoupil blíž.
„Podařilo se mi přesvědčit plukovníka, že jsi uhořel v plamenech,“ zasmál se Babillard. „Málem jsem tomu sám uvěřil.“
Upřehlík mávl rukou. „Jak vidíš, dostal jsem se z toho, ale moc mi nechybělo.“
Jako by nedůvěřovali mlčenlivému lesu kolem dokola, oba muži ztišili hlas a pokračovali v rozhovoru téměř šeptem. Jen živé pohyby rukou naznačovaly, že se nemohou dohodnout.
„To neudělám,“ řekl náhle Babillard hlasitěji a hlas se mu třásl zlostí. „Povídám ti, že to neudělám, a můžeš mi věřit. Zkrátka vyříd' šéfovi, že je nevydám, dokud nepřijme moje podmínky. Nemá nejmenší cenu

se o tom dál dohadovat.“

„No dobrá, dobrá,“ řekl uprchlík se špatně utajeným hněvem. „Nejdřív vylož karty, ať vidím, jestli můžeme tvoje podmínky přijmout. Ale jedno bys měl vědět. Nevidíme rádi, když si někdo klade podmínky. Vůbec to nevidíme rádi.“

„Copak tvé slovo v celé té záležitosti něco platí? Kdyby tu stál místo tebe kapitán Uakteno, to by byla jiná věc. S tím bych se dohodl jedna dvě.“

V tom okamžiku se vynořil ze stínu jako duch další muž a stanul před Babillardem.

„Můžeš mluvit,“ řekl klidně. „Jsem tady.“

„Takže jste všechno slyšel, kapitáne,“ odpověděl Babillard bez nejmenší známky překvapení. „Tím líp. Vysvětlím vám, oč mi jde.“

Kapitán, na jehož indiánskou přezdítku se Babillard odvolal, byl muž asi třicetiletý; měl na sobě oblek zálesáka s indiánskými trásněmi a s pestrým vyšíváním. Ledabyly se opíral o dlouhou karabinu a posměšně se díval Babillardovi přímo do tváře. Skoro to vypadalo, že se usmívá, ale ve skutečnosti to byl pohled chladný a studený, jako mívají hadi krátce předtím, než zaútočí. Jméno, které mu dali Indiáni, si bezpochyby zasloužil: Uakteno neznamena nic jiného než Ten, který zabíjí — jedním slovem Zabiják.

„Tak tedy,“ řekl Babillard klidně a díval se kapitánovi přímo do tváře. „Dnes a denně nastavuju vlastní krk, abych vám ty lidi zavedl rovnou do rukou. Ale oni mě platí a já za ně nesu odpovědnost.“

Kapitán neodpověděl.

„Řekl bych,“ pokračoval Babillard stejným tónem, „že bych si za to taky něco zasloužil.“

„Určitě,“ přikývl kapitán. „To nikdo nemůže popřít.“

„Docela malá odměna by mi mohla zajistit pár let klidného živobytí,“ dodal Babillard.

„Tak k věci,“ řekl chladně kapitán. „Kolik?“

„Tihle Mexikánci mají peněz jako želez. A tak se mi zdá, že tisíc piastrů by pro vás nic neznamenal.“

„Jestli ti dobře rozumím, chceš tisíc piastrů za to, že nám vydáš plukovníka, jeho malou neteř a všechny ty darmošlapy, co je doprovázejí?“

„Přesně tak. Stačí jediné vaše slovo.“

Kapitán pomalu přikývl. „Dobrá. A teď poslouchej, co ti řeknu. Jestli splníš svůj úkol a vydáš mi je, dám ti místo té mizerné tisícovky pětkrát tolik. Všechny ty Mexikánce si můžeš strčit za klobouk. Záleží mi na jednom jediném člověku, a to je ta mladá holka, co se jí říká doña Luz. Souhlasíš? Pět tisíc piastrů.“

Babillardovi zasvítily oči, ale rychle potlačil vzrušení.

„Platí,“ řekl ledabyly. „Jenomže dostat ji samotnou z tábora, to nebude zrovna hračka.“

„To už je tvoje starost.“

„Vydal bych je radši všechny.“

„K čertu, co vlastně chceš? Přijímáš nabídku, nebo ne? A žádné dlouhé řeči. Buď, anebo.“

„Přijímám.“

„Ještě něco. Jak dlouho chce plukovník zůstat v novém táboře?“

„Mluvil o deseti dnech.“

„Nemáš zdání, co tu vůbec pohledává?“

„Nevím. A taky je mi to jedno.“

„Dobrá,“ řekl kapitán pomalu, „dávám ti devět dní. To znamená, že večer před odjezdem budu mít tu holku v rukou.“

„Platí.“

Kapitán vytáhl z kapsy malý jiskřivý diamant a na okamžik ho podržel Babillardovi před očima. „Až mi ji přivedeš, dostaneš tuhle malou věcičku jako můj osobní dárek. Má to cenu osmi tisíc piastrů. Ale z ruky do ruky.“

Zastrčil šperk znovu do kapsy.

„A ještě něco. Jestli se pokusíš pověsit mi na nos nějaké bulíky, nenajdeš po celé prérii jediný kout, kde bys byl v bezpečí. Já si tě najdu. Rozumíš?“

„Rozumím,“ řekl Babillard. „Rozumím moc dobře. Ale můžete klidně spát, já slovo dodržím. Za devět dní je ta malá vaše.“

Víc už nepadlo jediné slovo. Babillard se otočil a zmizel v houštinách směrem k spícímu táboru. Oba mužové ještě chvíli čekali, pak zamířili přes planinu k hustému lesu. Několik minut se prodírali houštinou a zastavili se až na břehu úzkého potoka. Uprchlý stopař dvakrát krátce zapískal, a téměř okamžitě se vynořil ze stínu další muž. V ruce držel uzdy tří mustangů.

„Něco nového. Franku?“ zeptal se Oswald.

„Nic, co by stálo za řeč,“ odpověděl muž mrzutě. „Snad jen to, že jsem našel indiánskou stopu. A docela blízko.“

Kapitán chvíli uvažoval.

„Nemáme se čeho bát,“ řekl konečně. „To bude pár Indiánů, které sem zahnal požár. Nejspíš ti neřadí Komančové, co jsme je viděli před několika dny potulovat se prérií.“

Všichni tři se pak vyhoupli do sedel tak opatrně, že třmeny ani nezacinkaly.

„A teď,“ řekl kapitán, „se vrátíte k Buffalskému průsmyku, kde bude od nynějška naše stanoviště. Je to jediné místo, kde nás nikdo nemůže překvapit a kde nám nikdo nevpadne do zad. Utáboříte se tam v jeskyni a budete dávat pozor, co dělají Mexikáni; z průsmyku je to k jejich táboru nanejvýš tři míle — spíš dvě než tři. Hlavně nesmíte spustit z očí Babillarda; tomu mizerovi se nedá věřit ani na vteřinu.“

„Spolehněte se, kapitáne.“

„Jedťe a nikde se nezdržujte. Žádné zbytečné hlouposti, kdybyste viděli Komanče. Brzy dostanete další rozkazy.“

Oba muži pobídlí patami koně, mustangové se přehoupli přes potok a zmizeli v temnotě.

Kapitán ještě chvíli čekal, potom tiše mlaskl a kůň se rozběhl tryskem podle potoka.

Les, na chvíli vyrušený ze svého obvyklého nočního života, se začal znovu probouzet nespočtým množstvím hlasů a zvuků. Vysoko nad prérií svítil na nebi studený, zelenavý srpek měsíce.

Kapitola pátá

POCTIVCOVO TAJEMSTVÍ – KDE JE DOÑA MARIA?

Několik málo dní po dramatických událostech v táboře mexické výpravy ujížděli oba lovci v sedlech svých polodivokých koní po levém břehu Kanadské řeky. Srázy tady spadaly k vodě strmými skalními žleby, ale Poctivec i Skřivan jeli téměř cvalet. V trávě za nimi pobíhali jejich neúnavní psi; jen tu a tam se zdrželi prohlídkou houštin, kde zvěřili ostrý pach zvěře, ale pak své pány zase rychle dohnali.

Poctivec, obvykle zamlklý a posmutnělý ve tváři, se tentokrát skoro usmíval, a oči mu nezvykle zářily. Občas se náhle zastavil, vztyčil se ve třmenech a zadíval se do dálky k obzoru, jako by tam hledal něco, co nemohl spatřit. Pak pobídl netrpělivě koně a pokračoval v jízdě, ale za několik minut zastavil znovu.

Skřivan ho pozoroval koutkem oka a snažil se vypadat nenápadně; neodvažoval se zeptat na příčinu toho neobvyklého jednání, ačkoliv ho náhlá proměna jeho vždy klidného a vyrovnaného druhá přece jen trochu překvapovala. Nedokázal si ji vysvětlit, ať si lámal hlavu sebevíc. Při jedné takové nečekané zastávce se k němu Poctivec konečně obrátil.

„Příteli,“ řekl váhavě, jako by hledal vhodná slova, „zdá se mi, že přišel čas, abych ti vysvětlil některé věci ze své minulosti a prozradil ti cíl téhle naší jízdy. Byl bych jen rád, kdybys mi uvěřil jedno: jestli jsem o tom až dodneška nemluvil, a známe se už pěkně dlouho, tak jen proto, že jsem k tomu neměl důvod. Nechtěl jsem přenášet své starosti na někoho jiného.“

„Ani na přítele?“ zeptal se Skřivan.

„Tím spíš na přítele,“ řekl rychle Potivec a pokračoval: „Vypadá to, že se mé starosti konečně vyřeší a že ti tedy mohu všechno povědět v klidu a hlavně beze strachu, že mě budeš špatně soudit nebo že ti to všechno bude ležet na srdci víc, než by bylo zdravo.“

„Ale já na tobě přece nic nechci,“ namítl mírně Skřivan. „Viš dobře, že jsem se nikdy na nic neptal a neptám se ani dnes. Mně stačí, když vidím, že máš dobrou náladu. Na ničem ostatním nezáleží.“

„A přece musíš vědět všechno. Koneckonců člověku se odlehčí, když si s někým rozdělí svůj náklad. Dívej se na to aspoň takhle.“

„Poslouchám,“ přikývl Skřivan a pozoroval svého přítele trochu překvapeně.

Potivec pobídl mírně koně a mustang znovu vykročil. Oba muži teď jeli bok po boku. Vysoko na modrém nebi se vznášel jestřáb.

„Pro tebe jsem a vždycky budu Potivec. Zkrátka tvůj přítel. Pro ty, kteří mě kdysi soudili a odsoudili, jsem Rafael Garillas de Saavedra. To jméno ti asi moc neřekne, je zkrátka jako každé jiné, ale tam dole v Mexiku, v okolí Hermosillu, je dost známé: patřilo staré rodině, která tam žila už pěkných pár desítek let. V Hermosillu měl otec, don Ramón, malou haciendu. To byl můj domov. Žil jsem tam až do šestnácti let s otcem a s matkou, doňou Marií. Byl jsem jejich jediný syn, a možná proto vždycky přimhouřili oko, když jsem si trochu povolil uzdu. A já jsem si ji, přiznávám, povoloval dost často. Byl jsem plný života a měl jsem rád všechno, co jen trochu zavánělo dobrodružstvím. Tak se stalo něco, co se v takových případech obvykle stává: dostal jsem se do špatné party. Divoké jízdy na koni, nějaká ta rvačka ... A pak docela přirozeně přišlo to nejhorší.“

Potivec sklonil hlavu, jako by dál nemohl unést tíhu vzpomínek.

„Jednou jsme se srazili v ulicích městečka s tlupou podobných mládenců. Nevím už dost dobře, proč to bylo, ale na tom konečně nezáleží. Možná karty a falešná hra, možná nějaké ostřejší slovo nebo křivý pohled – když má člověk horkou krev, stačí jen málo. Došlo k bitce a jeden z těch druhých mě srazil zezadu k zemi. Když viděl, že se zdvihám, pokoušel se uprchnout, ale chytil jsem ho do lasa. Pak na mě vytáhl nůž. Měl jsem jen holé ruce, ale ubránil jsem se. Jenomže ve rvačce – dodnes nevím, jak se to stalo – mu vjel čepel nože do prsou.“

Vypadalo to hodně zle a já vlastně dodneška nevím, co se s tím člověkem stalo. Měsíce byl víc mrtvý než živý, a pak jsem o něm už neslyšel.“

Skřivan pobledl ve tváři a sklonil hlavu.

„Pravda je,“ dodal rychle Potivec, „že ten mládenec za nic nestál, byl to jeden z největších darebáků a rváčů v celém městě, falešný hráč. Ale to na věci vůbec nic nemění. Jenom si představ: bylo mi šestnáct let a už jsem ztratil to hlavní, co člověk vůbec má a může mít – úctu k lidskému životu. V šestnácti letech, a už jsem měl nebo mohl mít na svědomí člověka.“

„Co se stalo potom?“ zeptal se Skřivan, kterému se ve tváři nepohnul ani sval. Úporně se snažil nedat najevo nic z toho, co se mu v té chvíli honilo hlavou.

Potivec pokrčil rameny a zahleděl se do zelených strání nad řekou, která se valila hluboko v údolí.

„Soudce zvážil všechny kousky, které měl můj soupeř na svědomí, a podrobně vyšetřil okolnosti případu. Pustili mě. Možná že k tomu pomohlo i jméno mého otce: všichni ho znali jako pectivého, čestného člověka. Soudce mě pustil, ale řekl veřejně mému otci, že mu dává jednu podmínku: aby mě potrestal sám podle vlastního uvážení. Otec mě mohl přede všemi pořádně zpráskat, a snad by to bylo tehdy to nejlepší. Ale udělal něco jiného. Něco, čím nepotrestal jen mě, ale taky – a hlavně – mou matku, která ho marně na kolenou prosila, aby mi odpustil. Dal osedlat koně a odjel se mnou do pustiny. Nejbližší lidské obydlí bylo padesát mil daleko. Tam mi dal karabinu, tesák, příkrývku a jídlo na dva dny a vrátil se domů.“

Skřivan znal velmi dobře bezpočetná nebezpečí, jež hrozí v divoké přírodě osamělému člověku. Cítil, jak mu po zádech přeběhlo lehké zamrazení.

„Byl bych tam určitě zašel,“ pokračoval lovec, „protože jsem neměl o životě v divočině nejmenší ponětí. Zachránila mě má matka a No Eusebio, který pracoval na otcově haciendě. Takový starý dobrák, otec si ho

moc vážil. Proti otcově vůli mě odešli hledat a po týdnu hledání mě taky našli. Byl jsem už polomrtvý únavou a hladem.“

„A co jsi dělal potom?“ zeptal se Skřivan se špatně utajenou dychtivostí.

„Všichni tři jsme přešli mexické hranice a pustili se do prémie. Byla to denodenní škola skutečného života, odvahy... Teprve tam jsem začal poznávat, jak má žít muž a co je to právo. Potom... Potom mi začali říkat tak, jak mi říkají. To je všechno.“

Na chvíli se odmlčel, pak řekl nejistě:

„Teď mi něco pověz, Skřivane. A pověz mi to po pravdě. Myslíš, že jsem už napravil svou chybu? Myslíš, že takovou věc může člověk vůbec někdy napravit?“

Skřivan zvedl hlavu a beze slova stiskl Pactivecovi paži.

„Co se stalo s matkou a s tím mužem?“

„Matka byla plahočením po prerii hodně zesláblá a unavovalo ji to čím dál víc. Tulácký život lovce není pro ženu. Domů k otci se vrátit nesměla, protože odešla proti jeho vůli, a tak se usídlila s No Eusebiem v jedné malé osadě na břehu Kanadské řeky. Ze začátku tam bylo dost rušno, nikdo si nebyl jist před nájezdy Indiánů, a tak jsem se tam pravidelně vracel. Teprve poslední dobou je tam bezpečněji, protože vedle osady je vojenská pevnůstka s posádkou. Teď už víš, kam každý rok jezdím, a znáš taky cíl naší nynější cesty.“

Skřivan přikývl a přátelsky se usmál. „Proč jsi mi to všechno neřekl dřív?“ zeptal se prostě. „Nebo jsi mi nedůvěřoval a myslel sis, že bych s tebou nechtěl jet tam dolů?“

Pactivec místo odpovědi pobídl patami koně a mustang vyrazil divokým tryskem.

„Jen pomalu, pomalu!“ křičel za ním se smíchem Skřivan. „Dojedeme tam včas, buď klidný!“ Pactivec zpomalil.

„To vím dobře,“ řekl a usmál se. „Jenomže bych tam už rád byl. Ty dny s matkou, to jsou nejšťastnější chvíle mého života. Jenom si pomysli, že kvůli mně všechno opustila, všechno, nač si zvykla a co měla ráda. Nikdy mi to nevyčetla jediným slovem.“ Odmlčel se a pak dodal netrpělivě: „Mám pocit, že se vlečeme jako svázání.“

„Dole na řece je brod. Osada už bude jistě nedaleko.“

Chvíli jeli mlčky.

„Ještě něco,“ poznamenal Pactivec. „Víš, proč nás tehdy Indiáni nechali odejít?“

„Tehdy, když jsi mě odvedl přímo od kůlu?“ zeptal se Skřivan.

Pactivec přikývl. „Měli k tomu důvod. No Eusebio kdysi zachránil náčelníkovi Komančů život. Stalo se to při lovu na bizony, když jeden rozzuřený býk strhl náčelníka s koně. A Indiáni věděli, že No Eusebio je můj přítel.“ Skřivan užasle hvízdal.

Několik minut jeli lovci tryskem. Potom Pactivec zpomalil a pozorně se rozhlédl. Mezi očima mu naskočila kolmá rýha.

„Člověk by řekl, že tu něco není v pořádku. Něco se změnilo, ale nedovedu říct, co to je.“ Chvíli mlčky naslouchal. „Možná to ticho. Jsme už skoro u pevnůstky, a přece je tu klid jako uprostřed prémie. Nelíbí se mi to.“

Skřivan zastavil a naslouchal. Pak se podíval na svého druha.

„Máš pravdu. To ticho se mi taky nechce líbit.“ Sestoupili srázným úbočím k brodu. Řeka se tu prudce stáčela kolem vysokého skalního ostrohu; osada už měla být na dostřel, avšak sevřené údolí, zarostlé hustým lesem, bránilo v rozhledu. Pactivec hvízdal na psy, ale stavěči nepřiběhli jako obvykle. Posadili se do trávy a jeden z nich začal žalostně výt.

„Co se tu děje?“ zeptal se Pactivec neklidně a opálená tvář mu pobledla.

Skřivan se náhle postavil ve třmenech a ukázal rukou do proudu.

„Podívej se!“

Pod travnatým břehem tiše šuměla řeka. V zákrutu unášela voda několik mrtvých těl.

„K čertu!“ vykřikl Pactivec. „Něco se tu stalo. A matka byla v osadě!“

„Neztrácej hlavu a nemysli hned na nejhorší,“ řekl tiše Skřivan, ale jeho slova nevyzněla příliš jistě.

„Určitě je v bezpečí. Říkal jsi přece, že je tam pevnůstka.“

Poctivec mlčky došel pro psy, zdvihl je do sedla a vřítel se do řeky, až voda vysoko vystříkla. Koně tryskem projeli zákrutem a pak se prudce zastavili.

Před očima jezdců se objevila zdrcující podívaná.

Z pevnůstky a z dřevěných domků osady byla jen hromada dýmajících trosek. Z prostranství uprostřed spáleniště se líně zdvihlo hejno supů a neochotně poodlétlo do korun nedalekých stromů. V udupané trávě leželo několik mrtvol. Nikde ani sebemenší známka života. Na první pohled bylo zřejmé, že tu došlo ke krvavé tragédii.

„Indiáni,“ hlesl tiše Poctivec. Náhle si uvědomil, že jeho matka nemohla krvavou bitku přežít, a zakryl si dlaněmi tváře. Skřivan sklouzl ze sedla a vydal se na obhlídku trosek. Nechtěl se smířit s vědomím, že matka jeho přítele je skutečně mrtvá.

Z houštin za osadou se ozvalo chraplavé zaštěkání a Poctivec zdvihl hlavu. Skřivan se otočil a rozhrnul křoví. K silné větvi lísky tam byl přivázán vyhublý pes, podobný stavěčům obou lovců. Když spatřil neznámou tvář, zuřivě se rozštěkal.

„Ale to je přece náš Trim!“ vykřikl Poctivec, seskočil s koně a rozběhl se ke Skřivanovi. Pes přestal štekat, olizoval mu ruce a radostně kňučel.

„Proč ho takhle přivázali?“ zeptal se zamyšleně Skřivan. Poctivec se zadíval na zvíře pozorněji a náhle si povšiml, že stavěč má pod obojkem malý, pečlivě složený kousek papíru. Prudkým trhnutím rozepnul obojek; pes na chvíli zaváhal, ale pak se rozběhl do prerie s čenichem u země, jako by sledoval neviditelnou stopu.

„Chudák pes,“ řekl tiše Poctivec a horečně rozbaloval maličký list papíru. „Dal jsem ho před několika měsíci matce, aby nebyla sama, když je No Eusebio někde na cestě nebo na lovu. Mohl by nás k ní dovést, jestli ji ti ničemové nezabili.“

„Nezabili ji,“ řekl Skřivan. „Co je na tom papírku?“

Poctivec narovnal lístek dlaní. Rozmočené písmo už bylo sotva čitelné.

Jsme v rukou Indiánů. Sledujte naši stopu a buďte opatrní. Tvá matka je zdravá a dávám na ni pozor.

No Eusebio

„Je živa!“ vykřikl Poctivec a prudce se vztyčil. „Tohle je určitě písmo strýce Eusebia. Matka žije!“

„A teď jde tedy jen o to,“ dodal Skřivan, „dostat ji z rukou těch darebáků.“

„Ze všeho nejdřív musíme prohlédnout spáleniště,“ řekl Poctivec. Už zase překypoval svou starou energií.

„Možná, že tu někdo ještě žije nebo najdeme nějakou stopu, která nám prozradí, co se vlastně stalo.“

Společnými silami odtáhli oba lovci ohořelé rámy, jež zahrazovaly vchod do spálené pevnůstky. Před nimi se objevil obraz zkázy: zčernalé dýmající dřevo, pokroucené železné tyče, roztráštěné zbytky nábytku, žárem rozteklé sklo. Po dvaceti minutách marného hledání, když se už vzdávali naděje, objevili v zadní části pevnůstky těžké padací dveře; vedla k nim malá pěšinka zaschlých krůpějí krve. S námahou se jim podařilo zdvihnout pokroucené trámy.

V úzkém sklepe leželo několik mrtvých mužů.

Poctivec zapálil kus dřeva jako pochodň a spustil se do sklepa. Náhle si všiml, že jedno z těl se v mihotavém světle plamenů nepatrně pohnulo. Byl to mladý muž v uniformě důstojníka; Poctivec mu přitiskl ucho k hrudi a zaslechl tichý tep srdce. Se Skřivanovou pomocí opatrně vytáhl těžce zraněného muže ze sklepa a pak ho oba vynesli do trávy před pevnůstku. Brzy se muž znovu pohnul, zasténal a pootevřel oči. Nechápatě se rozhlížel. Skřivan mu chtěl dát napít, ale zraněný jen zavrtěl odmítavě hlavou. Na okamžik se vztyčil na loktech, avšak hned vzápětí klesl do trávy a zavřel oči, vyčerpán námahou. Pak pohnul rukou; pokoušel se něco říci, ale marně. Poctivec mu pečlivě omyl tvář a ránu na prsou. Konečně se muž trochu vzpamatoval.

„Jsem velitel pevnosti,“ řekl slabým hlasem a za každým slovem prudce oddychoval, jako by nemohl

vyčerpáním popadnout dech. „Nedaleko pevnůstky jeli Indiáni. Nevím, co měli v úmyslu – možná nás chtěli napadnout, možná se jen vraceli k horám. Někdo na ně vystřelil. Odtáhli a v noci nás pak napadli. Bránili jsme se do posledního muže, ale co jsme mohli dělat proti takové přesile. Bylo jich na čtyři sta. Čtyři sta, a nás jen...“

Muž zmlkl a znovu zápolil s dechem. Po tváři se mu začala rozlévat vosková bledost.

„Ke kterému kmeni patřili Indiáni?“ zeptal se Pactivec.

Muž se na něj chvíli díval, jako by se pokoušel pochopit smysl jeho slov.

„Komančové,“ řekl s vypětím posledních sil. „Náčelník Orlí hlava. Musíte nás – musíte nás pomstít!“

Hlava mu klesla bezvládně na prsa a už nepromluvil. Oba lovci mlčky vstali. V trávě za zničenou pevnůstkou pak vykopali hrob a pohřbili nešťastného velitele i s jeho vojáky.

Truchlivá, smutná práce jim trvala do večera; skončili právě se západem slunce. Ani jeden z nich však nevzal na vědomí, že nadchází čas ke spánku, že jsou celodenní námahou vyčerpáni, že se zanedlouho snese noc. Pomalu osedlali koně. Pactivec naposled obešel nešťastnou

osadu. Tvrdě pohlédl Skřivanovi do očí a řekl mezi sevřenými rty:

„Je čas, příteli.“

„Kam?“ zeptal se Skřivan, kterému nebylo rovněž do řeči.

Pactivec se vyhoupl do sedla. Chvíli mlčel, neodpovídal, díval se do prerie, která se pomalu začala ztrácet v podvečerním šeru.

„Kam jít,“ řekl tiše. „Po stopách Orlí hlavy a celé té bandy.“

Kapitola šestá

NA RANČI ČERNÉHO VĚTRU – DALŠÍ POPLACH V TÁBOŘE

V novém táboře Mexičanů šel život dál jako dříve. Vládl tu obvyklý pořádek, na jaký si cestovatelé zvykli už od samého začátku cesty. Plukovník stále ještě neprozradil pravý cíl výpravy, a kdykoliv někdo začal nenápadně vyzvídat, stařec se odmlčel nebo začal mluvit o něčem docela jiném. Každé ráno vyjížděl z tábora se svými stopaři a vracel se až před západem slunce; nikdo nevěděl, kde byli, a stopaři mlčeli.

Doně Luz připadaly dny v táboře trochu jednotvárné. Dopoledne pomáhala uklízet ve stanech, pak trochu dohlédla na přípravu oběda a odpoledne vysedávala před velkým pruhovaným stanem nebo si krátila

chvíli krátkými procházkami po blízkém okolí. Nikdy nevycházela z tábora sama; vždycky ji doprovázel kapitán Aguilar nebo doktor, který však obvykle hned po prvních krocích zapomněl na půvabné stvoření po svém boku a věnoval se jen kamenům nebo rostlinám. Od onoho jitra, kdy kouř požáru zmizel nad vzdáleným obzorem, zdálo se doně Luz, že nekonečný prostor prerie skrývá nějaké podivné, nevyslovené tajemství, jež jí pokaždé rozbušilo srdce. Pohled na ryšavě zelené pláne savany, na hluboké strže řeky či husté koruny stromů ji nepřestával vzrušovat a přitahoval ji znovu a znovu.

Jednou ráno vyšel plukovník krátce po východu slunce z rákosové chatrče, jež mu sloužila za příbytek, a chystal se jako obvykle k odjezdu. Doña Luz rozhrnula plátno svého stanu a rozběhla se k zamlklému starci. Plukovník k ní prohodil několik vlídných slov, poptal se jí, co bude celý den dělat, ale brzy si uvědomil, že doña Luz je tentokrát zamlklejší než obvykle a že má na srdci něco docela jiného. Chvíli si ji starostlivě prohlížel a potom se zeptal přímo:

„Lucito, nic přede mnou neskrývej. Znáš tě až moc dobře a poznám na první pohled, že tě něco trápí. Jestli se mě chceš zeptat, ptej se; víš přece, že ti nikdy nic neodmítnu. A je lepší říct všechno otevřeně než se potají soužít.“

„To je jistě pravda,“ řekla dívka váhavě, „ale tentokrát mám strach, že mě odmítneš.“

Stařec se narovnal a pohlédl děvčeti pátravě do očí. Pak řekl tiše:

„Pověz mi, co tě trápí.“

Doña Luz se rozpačitě usmála a provinile sklopila oči.

„Dobrá,“ řekla mírně, „povím ti to. Byla bych ráda, kdybys to věděl. Den v táboře je trochu dlouhý, a pro děvče jako já skoro nekonečný. Proto tě chci o něco poprosit. Udělal bys mi velikou radost, kdybys mě vzal vždycky ráno s sebou. A ještě něco. Nevím, kam jezdíš, ani proč to děláš, a mám o tebe někdy strach.“

Plukovník přimhouřil oči a chvíli si hladil dlaní bílou bradu, nakrátko ostříhanou. Doña Luz mlčela a se vzrůstající úzkostí sledovala jeho zamyšlenou tvář. Stařec svraštil čelo, jako by se k něčemu těžce odhodlával, a pak zdvihl hlavu.

„Máš pravdu,“ řekl tiše, jako by přemýšlel nahlas. „Možná že by to bylo lepší. Dobrá, připrav se. Ode dneška budeš jezdit se mnou, kdykoli se ti zachce. Jenom se trochu bojím, že tě to bude unavovat. Život v prerii není moc pohodlný, jak jsi už jistě poznala.“

Doña Luz vykřikla radostí a objala starce kolem krku; potom se rychle obrátila a odběhla k honákům, aby jí připravili koně.

Po čtvrt hodině vyrazil z tábora malý průvod: v čele jeli dva stopaři, několik kroků za nimi je následoval Babillard a plukovník s doňou Luz. Pomalým krokem přešli široký pás trávy a zmizeli v lese.

„Kam pojedeme dnes, plukovníku?“ zeptal se jeden ze stopařů.

„Zaveďte mě k chatám zálesáků, co jste mi o nich včera vyprávěl.“

„To bude těžké,“ odpověděl váhavě stopař. „Ti dva nežijí na jednom místě. Potulují se prerií jako vlci.“

„Dobrá, pokusíme se tedy vystopovat vlky,“ řekl umíněně plukovník. „A dáme se do toho hned.“

Babillard předjel do čela a pozorně sledoval sotva znatelnou stezku, klikatící se houštinami. Koně téměř při každém kroku klopýtali o liány nebo o kořeny ukryté v husté zelené trávě. Doña Luz se cítila šťastná, jako už dlouho nebyla; smála se, každou chvíli upozorňovala strýce na nový překvapující objev, na táhlé zelené údolí, na prchající kunu nebo na veliký květ liány. Náhle zvedl Babillard ruku a rázným pohybem si vyžádal ticho.

„Člověk,“ řekl polohlasně.

Plukovník i jeho stopaři sevřeli pevněji pušky a odbočili tiše do hustých křovin podle stezky, protože při nenadálém setkání v prerii je opatrnost matka moudrosti. Bylo však už pozdě; ve vzdálenosti asi padesáti kroků stál před nimi na malé mýtině neznámý muž a na první pohled bylo zřejmé, že je spatřil dřív než oni jeho. Opíral se pokojně o osamělý strom, ruce měl zkřížené na dlouhé hlavní své pušky a pozorně sledoval každé jejich hnutí. Byl to vysoký, šlachovitý člověk s hubenou tváří, s přímým a hrdým pohledem. Lovecká blůza s třásněmi mu padala bezmála až ke kolenům; nohy mu chránily vysoké kožené kamaše leggins, zdobené šňůrkami a drobnými lesklými plíšky. Pod kamašemi měl kožené mokasíny s drobounkými

skleněnými korálky a dikobrazími ostny, jaké nosívají Indiáni.

Ramena mu halila široká rudá pokrývka a boky mu obepínal vybledlý červený opasek s dvěma pistolemi, nožem a dlouhou indiánskou dýmkou. Pažba jeho pušky byla zdobená rumělkou a umně vykládaná měděnými cvočky.

Plukovník si prohlížel neznámého s neskrývaným úžasem. Když se vzpamatoval z prvního ohromení, obrátil se na Babillarda:

„Ke kterému indiánskému kmeni patří ten člověk?“

Babillard pokrčil rameny.

„To není Indián,“ řekl lhostejně. „Je to zálesák, běloch, a takhle se obléká v prérii každý.“

„Je to účelné a pohodlné,“ dodal druhý stopař.

Neznámý patrně už ztratil trpělivost nad váhavostí skupinky a zavolal drsně:

„Kdo jste, u všech čertů, a co tady pohledáváte?“

„Nebojte se,“ odpověděl plukovník smířlivě a přehodil si pušku přes rameno. „Jsme docela obyčejní cestující. Trochu nás to plahočení v houštinách unavilo, a tak bychom si rádi odpočinuli na vašem ranči. S vaším dovolením, samozřejmě.“

„Dobrá,“ řekl traper, „pojdte blíž. Vypadáte poctivě, a já se málokdy mýlím. Jenom ten ranč je trochu moc ctihodné slovo pro obyčejné zálesácké hnízdo. Černý vítr je dobrák od kosti, když se s ním jedná poctivě. Dám, co mám; není toho moc, ale nabízím vám to upřímně.“

Jakmile neznámý vyslovil své jméno, Babillard sebou téměř neznatelně trhl, jako by se chtěl postavit ve třmenech, avšak rychle se uklidnil, takže si jeho překvapení nikdo ani nevšiml. Zálesák luskl prsty, z houštiny vyběhl nízký kůň s dlouhou hustou hřívou a zastavil se u svého pána. S uzdou v ruce vykročil lovec vstříc skupince.

„K chatě je to pár kroků,“ řekl přátelsky plukovníkovi. „Jestli chce seňorita ochutnat smažený bizoní hřbet, mohu jí tuhle zdejší pochoutku rychle připravit. Jestli dovolíte, pár minut vás povedu.“

Vyhoupł se do sedla a zaujal místo v čele skupinky. Dříve než vyrazili, přelétl zálesák pohledem tváře všech členů plukovníkova doprovodu a utkvěl očima na obličejí muže, který jel v této chvíli poslední; potom přimhouřil překvapeně oči a na zlomek vteřiny se mu mihl tváří výraz hlubokého opovržení. Neřekl však nic, odvrátil se od Babillarda a vyzval plukovníka, aby ho s ostatními následoval.

Nějakou dobu jel podle divoké, kamenité říčky, pak náhle prudce odbočil v pravém úhlu a zamířil znovu do lesa. Stezka tu byla o něco širší, a tak doña Luz pobídla z radosti koně ke cvalu. Hřebeček se s chutí rozběhl a brzy se ocitl zálesákovi po boku. Muže divočiny ta pozornost zřejmě potěšila; pozdravil dívku širokým úsměvem a rychlým pohledem se přesvědčil, že ostatní zůstali vzadu a že jedou stejným tempem jako dosud. Naklonil se ke své nečekané společnici a řekl tiše:

„Jestli se nepletu, patříte k té cizí karavaně, která už pěkných pár dnů prohledává prérii?“

„Myslím, že se opravdu nemýlíte,“ odpověděla doña Luz.

„Mezi vámi je jeden trochu podivný človíček. Nosí veliké zelené brýle i ve stínu a dělá si zásoby na těžké časy. To je rozumná věc, až na to, že sbírá trávu a kamení.“

„Je to lékař a vážený vědec,“ namítla doña Luz.

„Já vím,“ kývl zálesák. „Říkal mi to. Chodívá sem dost často a tak jsme se spřátelili. Taky mi vyléčil nějakým zatraceným práškem zimnici, kterou jsem si přinesl ze severních močálů. A protože si za to nic nechtěl vzít, oplatím tu službu aspoň vám. Něco vám prozradím. Ten chlapík, co vás vede, je darebák a fikaný ptáček. Po celé západní prerii ho všichni znají jako vlastní boty, a vůbec bych se nedivil, kdyby vám chystal nějaký mizerný kousek. Ochotných pomocníků tu najde vždycky dost, protože divočinou se potlouká všelijaká sebranka. Na to byste neměli zapomínat.“

Doña Luz se přestala usmívat. „Upozorním na to strýčka co nejdřív,“ řekla stroze a odměřeně.

„Dávejte si pozor,“ pokračoval zálesák. „To je vážná věc. Váš stopař může být ve spojení s pořádně tvrdými a zákeřnými chlapíky. Věřte mi, že tahle sebranka se vyzná v prerii stejně dobře jako ten nejpoctivější lovec bobrů.“

„Co máme tedy dělat?“ zeptala se dívka váhavě.
Zálesák pokrčil rameny.
„To nejlepší: nic. Čekat a nespouštět ho z očí. Ale jakmile zjistíte, že s vámi hraje falešnou hru, pošlete za mnou okamžitě toho svého bláznivého doktora. Stačí, když mi vzkážete jedinou větu: Ať přijde Černý vítr. Ani slovo víc. Nezapomenete to?“
„Nezapomenu,“ řekla dívka odhodlaně. „Ale nedovedu si dost dobře představit, jakým zázrakem by nás těch pár slov mohlo zachránit, kdyby bylo doopravdy zle.“
Zálesák se tajuplně usmál:
„Nejpozději za dvě hodiny se vám přizene na pomoc padesát nejtvrdších chlapíků z celé prerie. Stačí, aby jejich šéf kývl hlavou, a všichni nasadí vlastní krk, jen aby vás dostali z nesnází.“
Malou chvíli jeli dál tiše; doña Luz přemýšlela.
„Taky vás nemusí překvapovat,“ pokračoval zálesák, který si její mlčení vyložil po svém, „že strkám nos do vašich věcí víc, než je u slušných lidí zvykem. Ale je tady jeden muž, pro kterého bych vložil ruku do ohně, kdyby to po mně chtěl. A tomu jsem slíbil, že na vás dám pozor.“
„Slíbil?“ zeptala se doña Luz.
Zálesák přikývl. „Požádal mě o to. A věděl dobře, že se může spolehnout.“
Doña Luz se dívala přímo před sebe. Potom se zeptala tiše:
„A můžete mi říct, jak se ten člověk jmenuje?“
„Proč ne?“ podivil se zálesák. „Říkají mu Pactivec. Ale jestli vám to jméno nic neříká, musíte věřit aspoň mně.“
Doña Luz přikývla.
„Děkuji vám. Věřím vám a nezapomenu na to, co jste mi řekl. Ať přijde Černý vítr.“
Zálesák pochvalně přikývl.
Průvod jezdců s plukovníkem v čele se zatím přiblížil, a tak doña Luz přitáhla uzdu. Počkala, až se plukovník ocitl po jejím boku, a pak bez jediného slova pokračovala v cestě.
Po několika minutách se před nimi objevil ranč; byla to jen prostá chata z otesaných kmenů a větví, obvyklá chata zálesáků, kteří žijí a loví v prerii. Černý vítr otevřel dveře a pozval hosty srdečně dál. Všichni byli překvapeni, když spatřili několik pohodlných lůžek, vystlaných suchým listím a přikrytých medvědími, bobřími a bizoními kůžemi.
Po bohatém pohoštění, kterého se jim dostalo, požádala doña Luz plukovníka, aby si mohla na chvíli odpočinout; průvodci a stopaři se posadili před chatu a plukovník se v doprovodu zálesákově vydal do lesa. Když byli natolik daleko, že je nikdo nemohl slyšet, plukovník zastavil, seskočil ze sedla a posadil se zády ke kmeni vzrostlého dubu. Lovec se uvelebil v trávě vedle něho.
„Příteli,“ řekl stařec po krátkém mlčení, „musím vám nejdřív poděkovat za pohostinství a za srdečnost, s níž jste nás přijal. Ale to není všechno, co vám chci říct; vaše ochota ve mně vzbuzuje naději, že mi neodmítnete odpovédět na několik otázek.“
„Můžete se ptát,“ přikývl zálesák. „Poslouchám.“
„Jak dlouho už žijete v prerii?“
„Už to bude dobrých deset let,“ řekl lovec pomalu. „A nepřál bych si nic víc, než abych tady mohl zůstat ještě jednou tak dlouho.“
„Líbí se vám tu?“
„Víc, než bych dokázal povědět. To musí žít člověk v divočině takovou dobu jako já, aby to pochopil. Prodělát tu všechno dobré i zlé, na vlastní kůži zažít všechno, co příroda člověku přinese nebo čím ho překvapí. A poznat nejrozumnější lidi, kteří najdou v prerii domov nebo sem aspoň na čas zabloudí. Žít prostě uprostřed všeho a stát se částí přírody, toho všeho kolem, co...“ Rozmáchl se rukou v širokém oblouku, jako by se mu nedostávalo slov. „Život ve městě nestojí za nic,“ pokračoval opovržlivě, „je to chudý a přišlápnutý život. Tady je všechno úplně jiné.“
„Vy jste žil dřív ve městě?“ zeptal se plukovník. „Nebo odkud jste vlastně přišel?“

„Z Quebecu,“ řekl lovec. „Pocházím z Kanady.“
„Mezi muži, které jste v préríi poznal, byli taky lidé z Mexika?“
Zálesák přikývl.
„Několik jich přišlo z Mexika. Ale nebylo jich moc.“
„Nemůžete mi o nich něco říct?“
„Znám jednoho člověka, který by o nich možná věděl víc než já. Ale ten tady zrovna není, máte smůlu. Lovci mu říkají Potivec. Indiáni si pro něj vymysleli jméno Spravedlivý střelec.“
„Potivec,“ opakoval plukovník překvapeně. „Tak se mi zdá, že toho člověka znám.“
„Kdybyste se s ním chtěl znovu setkat, nebude to nic těžkého.“
„Kdy a kde?“
„To je jedno, třeba tady, jakmile se vrátí. Dám vám vědět, jestli budete ještě někde poblíž.“
„Musím vám tedy vysvětlit, kde vlastně táboříme.“
Lovec se usmál. „To ani nemusíte. Víme všechno, co se v divočině děje.“
„Dobrá,“ řekl plukovník a pomalu vstal. „Tak tedy platí! Je čas k návratu, Byl bych nerad, kdyby o nás měla doña Luz strach.“

Vyhoupili se do sedel a zamířili zpátky k chatrči. Doña Luz už stála před chatou a čekala. Poděkovali Černému větru za pohostinnost, osedlali koně a rozloučili se.

Na zpáteční cestě nikdo nepromluvil; plukovník byl zcela pohroužen do svých myšlenek a znovu a znovu si vybavoval všechno, co mu řekl hubený zálesák. Také doña Luz uvažovala o lovcových varovných slovech a snažila se najít v Babillardově chování aspoň něco, co by potvrdilo nebo vyvrátilo její podezření. Avšak Babillard byl už od prvního dne výpravy zamlklý, spíš se držel v pozadí, promluvil vždy jen to nejnutnější a rychle se zase stáhl do své ulity. Také muž, o němž přemýšlela, pozoroval bedlivě každé hnutí starého plukovníka i jeho dcery. Věděl, že oba mluvili s Černým větrem mezi čtyřma očima, a nemohl tušit, co jim zálesák prozradil. Rozhodl se, že zůstane opatrný a že bude doňu Luz i plukovníka hlídat na každém kroku.

Plukovník se konečně probral ze svých myšlenek a vybídl stopaře k rychlejší jízdě. Netrvalo ani čtvrt hodiny a před jezci se objevila táborová hradba.

Slezli s koní a mlčky se pustili do jídla. Po celou večeri nepromluvil nikdo jediné slovo. Doña Luz, plukovník i ostatní muži byli unaveni, a tak brzy po jídle všichni povstali a dali si dobrou noc.

Netrvalo ani půl hodiny a nad táborem se rozhostilo ticho. Jediný, kdo nespal, byl Babillard; bez pohnutí čekal, dokud všichni neusnou, potom tiše odhodil příkrývku a ve stínu stromů se doplížil k hradbě. Posadil se do tmy k dřevěné palisádě, složil ruce na kolenou a znovu probíral v duchu všechny události dne. Teď byl přesvědčen, že ho plukovník i jeho neteř podezřívají z dvojí hry. Uvažoval, co dělat. Zůstat? Uprchnout? Tvářit se, že nic neví a netuší, nebo jít za plukovníkem a promluvit si s ním? Dlouho se nemohl rozhodnout. Nakonec dospěl k přesvědčení, že přece jen zůstane. Nedá na sobě znát ani v nejmenším, že něco tuší, ale čím dřív splní svůj úkol, tím líp. Bude muset jednat. Jestli se celá ta záležitost nevyřeší v několika hodinách, může být za pár dní pozdě. Prostě nesmí ztrácet čas.

Zabral se do svých úvah tak hluboko, že ani nespatričl černý stín, který se za jeho zády přehoupl přes dřevěnou hradbu. Uvědomil si přítomnost cizího člověka teprve v okamžiku, když ucítil na rameni lehký dotek ruky. Prudce sebou trhl.

„To jsem já, Oswald,“ uklidnil ho šeptem známý hlas. „Musím s tebou mluvit.“

Průvodce se opatrně rozhlédl, aby se přesvědčil, že nového příchozího nikdo nespatričl, ale tábor spal hlubokým spánkem; i stráže podřimovaly s hlavou na prsou. Zvedl se a tiše odváděl nočního návštěvníka podle zadních stěn stanů k černému stínu, který tu vrhaly koruny stromů. Bylo to jediné místo, kde se les přibližoval až k táboru a kde mohli mluvit v naprostém bezpečí.

Stráže nepohnutě klímaly na svých místech a neměly o ničem nejmenší tušení. Oba muži našlapovali tiše jako kočky. Ve zlomku vteřiny, kdy přecházeli úzký pruh světla mezi posledními dvěma stany, pohnul se na jednom z nich nepatrně cípek plachty a úzkým prostorem mezi stanem a hrazením se mihl sotva viditelný stín. Potom byl zase klid, jen listí v korunách stromů slabě šelestilo v nočním vánku. »

Oba muži se skrčili do trávy pod palisádou. Z jedné strany sem vrhal neproniknutelné stíny noční les, z druhé strany bránila zvědavému pohledu hromada vaků, kůží a náradí.

„Jak to vypadá?“ zeptal se tiše Oswald. „Něco nového?“

„Všechno je v pekle,“ zašeptal vztekla Babillard. „Setkali jsme se v lese s tím zbabělcem Černým větrem a plukovník i jeho neteř se s ním dlouho bavili mezi čtyřma očima. Nemám tušení, co si vyprávěli, ale ten mizera mě zná už pěkných pár let a určitě jim nasadil do hlavy, aby si na mě dali pozor. Musíme jednat co nejrychleji. Jestli jim dáme čas, bude zle.“

„To jsem chtěl od tebe slyšet. Nic lepšího si nepřeju.“

„Co je s kapitánem? Vrátil se?“

„Včera večer. Všichni naši mužové se skrývají v jeskyni; je nás teď celkem čtyřicet.“

Babillard chvíli uvažoval, potom zvedl hlavu a rozhlédl se po nebi.

„Něco ti řeknu,“ pokračoval, „ale poslouchej mě dobře. Ještě nejsou dvě hodiny. Vrátiš se do jeskyně a řekneš kapitánovi, že mu vydám tu holku dnes v noci. Jestli s tím bude souhlasit, a moc bych se pletl, kdyby s tím nesouhlasil, sedněte všichni na koně. Zastavte se za tímhle zalesněným pahorkem; k táboru ať přijde jen šest těch nejostřejších chlapíků. Vozkové i stopaři budou ještě spát, stačí je svázat a dát jim pořádný roubík. Já si vezmu na starost plukovníka. Pak zahvívám a kapitán přijede s celou partou. Co udělá s tou mladou, to už je jeho věc, do toho já se mu plést nebudu.“

„Vymyslel sis to ohromně, ale na jednu věc jsi zapomněl: z které strany vnikneme do tábora?“

„U čerta! Kudy jsi přišel ty? Teď už to místo dobře znáš. Všecko ostatní nech na mně. Když si nebudeš vědět rady, ven tě už dostanu.“

Oba muži povstali. Oswald uchopil oběma rukama hroty kůlů, aby se přehoupl přes ohradu, ale právě když se odrazil a vyskočil, zahřměly ze stínu přímo proti němu dva výstřely.

Tábor byl rázem na nohou. Muži vybíhali ze stanů s pochodněmi v rukou, hlouček stopařů se řítí k hrazení. Plukovník a kapitán Aguilar tu byli mezi prvními. Užasle se zastavili, jako by nevěřili vlastním očím. Proti nim vystoupila ze stínu doña Luz s kouřícími pistolemi v rukou; na zemi u jejích nohou se svíjela temná postava.

„Stalo se ti něco?“ zeptal se plukovník děvčete a hlas mu zadrhával v hrdle. „Nejsi zraněna?“

„Všechno je v pořádku,“ řekla doña Luz. „To já jsem střílela. Dva darebáci se tady domlouvali na ošklivém kousku; jeden z nich utekl, střílela jsem mezerou v ohradě, ale toho druhého jsem asi dostala.“ Teprve teď sklonila pistole a ruce se jí sotva znatelně roztráslly.

Plukovník pohlédl na umírajícího. Světlo pochodně ozářilo zsinanou tvář muže, kterého už dávno považoval za ztraceného: byl to Oswald, stopař, který podle Babillardových slov zahynul v prérijním požáru. Stařec se napřímil – Oswald byl mrtev.

„Musíme se rychle připravit na obranu,“ pokračovala dívka. „Kdybych se náhodou nepodívala ze stanu, překvapili by nás ve

spánku.“ Ukázala hlavou k černým stínům blízkého lesa. „Jsou připraveni a skrývají se nedaleko.“

Plukovník s Aguilarem začali okamžitě chystat obranu tábora. Babillard uprchl, ale stopaři objevili v trávě čerstvé krůpěje krve; beze všech pochyb byl zasažen a těžce zraněn. Za bílého dne by se vydali co nejrychleji po jeho stopě, ovšem teď v noci nemohli riskovat, že v lesních stínech upadnou do nečekané léčky.

Doña Luz odešla do svého stanu. Teprve teď se začala chvět a nebýt plukovníkovy pomoci, byla by se zhroutila. Ovládala se ze všech sil, ale zmocnila se jí náhlá slabost a taková únava, že se pod ní podlamovaly nohy a vypovídaly jí službu. Doktor jí položil na čelo studený obklad a snažil se usilovně, aby se z otřesu vzpamatovala co nejrychleji. Jak se tak skláněl nad bledou tvář statečného děvčete, doña Luza prudce otevřela oči.

„Doktore, prosím vás,“ řekla tiše, „chcete mi prokázat jednu velkou laskavost? Nikdy bych vám to nezapomněla.“

„Udělám všechno,“ řekl doktor mírně, „co si jen budete přát. Víte dobře, že každé vaše přání je předem splněno. Ale teď byste se měla důkladně vyspat.“

„Znáte lovce, kterému se říká v préríi Černý vítr?“

„Znám. Mluvil jsem s ním několikrát.“

„To je dobře. Jakmile se rozední, vydejte se za ním. Povězte mu, co se v noci stalo, a vyřídte mu jednu důležitou větu. Je to jen několik slov, ale musíte je vyřídit přesně.“

Doktor přikývl. „Jaká to jsou slova?“

„Ať přijde Černý vítr,“ řekla dívka. „To stačí. On už bude vědět.“

Doktor se podíval na dívku pozorněji. Chvilí pátral v její tváři, potom opakoval poslušně:

„Ať přijde Černý vítr. Budu si to pamatovat, můžete se spolehnout.“

„Děkuji vám,“ zašeptala dívka a stiskla mu vděčně ruku. „Nikdy vám to nezapomenu. A ještě jednu prosbu: dávejte na sebe pozor.“

Hlava jí klesla zpátky do příkrývek. Doña Luz zavřela oči, jako by už vyčerpáním nemohla udržet víčka. Zanedlouho začala hluboce oddychovat, zašeptala ještě několik nesrozumitelných slov, jako by ve spánku zápolila s neznámým nepřítelem, ale pak se ztišila a konečně usnula.

Doktor ji ještě chvíli mlčky pozoroval, potom zhasil pochoděň a po špičkách vyšel ven. Ještě před svítáním byl připraven; plukovník mu udělil na rozloučenou několik naléhavých pokynů, aby zbytečně nepřilákal pozornost nepřítele, a krátce před východem slunce vyšel doktor Durieux rychlým krokem z tábora.

Kapitola sedmá

ZAJATCI KOMANČŮ – ODPLATA ORLÍ HLAVY

Náčelník Orlí hlava byl nejenom do krajnosti odvážný, ale také obezřetný a prozíravý. Věděl dobře, že v této chvíli je ze všeho nejdůležitější zahladit za sebou všechny stopy a dokonale zmást pronásledovatele, kteří se za ním co nevidět vydají se stejnou vytrvalostí jako dravá zvěř běžící za vyhlédnutou kořistí.

Když vypálil se svými muži pevnůstku na břehu Kanadské řeky, vynaložil všechno úsilí, aby odvedl své muže do bezpečí a uchránil je tak hněvu, který na sebe jistě nedá dlouho čekat. Z celé osady vzal s sebou jen dva zajatce, muže a ženu. Ostatní obyvatelé osady uprchlí nebo se přidali k vojákům v pevnůstce a byli pobiti.

Kmen Velkého hada, ke kterému patřili jeho bojovníci, měl asi pět set mužů. Původně se vydali do prerie

s docela jinými úmysly: nechtěli nic jiného než lovit bizony a v neustálých šarvátkách zneklidňovat Siouxy a Pawnie, s nimiž vedli nepřetržitou válku.

Až bude mít kmen dostatečnou zásobu bizoního masa na pemikan, chtěl se náčelník Orlí hlava vrátit zpátky do hor a lesů; avšak došlo k nenadálému boji s posádkou pevnůstky a náčelník věděl, že výsledek boje změní všechny jeho plány. Bez zásob masa se nemohl do hor vrátit, a proto se rozhodl, že kmen tentokrát ponechá Siouxy v klidu a odtáhne dál na západ do prerie lovit bizony. Zásobu masa pak odevzdá k dalšímu zpracování indiánským ženám a vyrazí znovu do prerie, aby ji jednou provždy vyčistil od bílých zálesáků a potulných band. Výstřely na Kanadské řece považoval náčelník za vyhlášení války a teď byl rozhodnut dobojovat ji až do konce.,

Přes všechnu práci se zastíráním stop a navzdory nekonečným spleťtým oklikám postupovali Indiáni nečekaně rychle. Od krvavého střetnutí na Kanadské řece uběhlo už šest dní a Indiáni byli přesvědčeni, že jim nehrozí bezprostřední nebezpečí. Náčelník proto rozhodl, že se na několik dní utáboří. Nic nenásvědčovalo tomu, že jsou pronásledováni, a hlídky neobjevily nejmenší známku, že se někdo vydal po jejich stopě. Náčelník Orlí hlava tedy svolil k zapálení táborových ohňů a spokojil se s tím, že v patřičné vzdálenosti od tábora rozestavil hustou řadu hlídek. Komančové pustili koně na pastvu a věnovali se drobným záležitostem všedního dne; jen tlupa zvláště vybraných lovců vyjela dál na západ pátrat po stádech bizonů.

Když udělil potřebné příkazy, posadil se náčelník Orlí hlava do stínu ebenového stromu, zapálil si labužnický dýmku a rozkázal, aby k němu přivedli bělošské zajatce, kterých se zmocnil ve vypálené osadě na břehu Kanadské řeky.

Oba zajatci byli u konce svých sil; dlouhá a nezvyklá jízda divočinou je vyčerpala téměř k smrti. Stáli teď před Komančem a snažili se mu vyčist z tváře svůj příští osud. Náčelník chvíli pokuřoval ze své dlouhé dýmky, potom oba zajatce zdvořile pozdravil a na znamení důvěry podal dýmku starci; ten ji po krátké úvaze přijal, aby ještě víc nezhoršil už beztak zlou situaci. Tušil, že vzápětí přijdou na řadu otázky, a byl rozhodnut vynaložit všechny své síly, aby výsledek proběhl co nejklidněji.

A skutečně, uplynulo sotva několik málo minut a náčelník se zeptal:

„Daří se mému bílému bratru dobře ve společnosti rudých mužů?“

„Abych byl upřímný,“ odpověděl No Eusebio, „nemám si nač stěžovat. Od okamžiku, kdy jsme se dostali do zajetí, zacházejí s námi vaši bojovníci velmi slušně.“

„Můj bratr je přece přítel,“ prohlásil slavnostně náčelník. „Ušetřil jsem ho, protože mi před dávnou dobou zachránil na lovu bizonů život. Orlí hlava nikdy nic nezapomene. Ať můj bratr řekne, co si přeje.“

„Děkuji velkému náčelníku Komančů,“ prohlásil s úklonou No Eusebio, „a využívám jeho dobrotivé nabídky. Byl bych šťasten, kdyby mi poskytl nejnütnější prostředky k zachování života a dovolil mi, abych se mohl v bezpečí vrátit k lidem své barvy.“

„Proč bych to neudělal?“ zeptal se náčelník s úsměvem. „Nic není lehčího, ale musíme vyčkat, až zasedne rada starších. Když můj bratr nechce zůstat se svými rudými přáteli, bude se smět vrátit. Jeho přání bude splněno.“

Znovu si vzal z rukou svého zajatce dýmku a několikrát zamyšleně zabafal. Stařec předpokládal, že rozmluva skončila, a chystal se k odchodu; náčelník mu však pokynul rukou, aby ještě zůstal.

„Kdo je to?“ zeptal se a ukázal hlavou na starou ženu, jež stála se sklopenou hlavou několik kroků za No Eusebiem. Okamžik si ji prohlížel. Měla černý krajkový šátek stažený hluboko do očí a do té chvíle nepromluvila jediné slovo.

„Jmenuje se doña Maria,“ řekl zdvořile No Eusebio. „Je to žena mého pána.“

„Cože?“ zeptal se Indián udiveně a vyndal si dýmku z úst. „Můj bratr je otrokem?“ Komanč se opovrřlivě usmál.

„Nejsem otrok,“ řekl hrdě stařec. „Nejsem otrok, ale oddaný sluha a přítel této ženy.“

Náčelník Indiánů na něho posměšně pohlédl zpod přivřených víček a znovu se usmál.

„Dobře,“ řekl prostě, „žena tedy odejde s mým bratrem.“

„Děkuji,“ zašeptala doña Maria, „ale když je náčelník Komančů tak dobrotivý, dovolí mi ještě jednu malou prosbu?“

„Ať moje bílá matka hovoří,“ přikývl Indián, „mé uši jsou otevřeny.“

„Mám syna,“ řekla žena, „je to lovec a žije v prérii; jistě je někde nedaleko. Náčelník rozhodl, že nás za několik dní propustí, a já bych ráda vzkázala synovi, aby si pro nás přišel. Můj syn je poctivý a spravedlivý člověk.“

No Eusebio se prudce otočil, ve tváři bledý jako stěna. Zoufale se pokusil zabránit nejhoršímu.

„Señoro, náčelník rozhodl správně a moudře; bude lépe, když se zařídíme podle jeho vůle. Až nás rada starších propustí, vrátíme se sami. Znáám cestu.“

„Ticho!“ nařídil náčelník hrozivě. „Ať můj bratr nechá mluvit mou matku; její slova patří náčelníkovi a nikomu jinému.“

Stařec už nepromluvil. Sklonil odevzdaně hlavu a mlčel. Komanč odložil pomalu dýmku do trávy, vstal a pokročil blíž k ženě. Zdvořile se před ní uklonil.

„Ale, ale,“ řekl s předstíranou vlídností v hlase. „Syn mé matky je velký lovec! To je dobrá zpráva!“

Ubohá žena se radostně usmála a pokračovala důvěřivě:

„Ano, je to jeden z nejstatečnějších zálesáků v celé západní prérii.“

„Opravdu?“ řekl náčelník Orlí hlava. „Ale když je tak statečný, jistě zná jeho jméno celá prerie!“

Stará žena si povšimla zoufalého pohybu svého společníka a pochopila, že se právě dopustila nenapravitelné chyby.

„Jméno přece není důležité,“ řekla odhodlaně. „V prerii žije mnoho lovců a indiánský náčelník je nemůže všechny znát. Prosím náčelníka, abych teď směla odejít. Jsem unavena.“

„Jistě,“ řekl Indián mírně, „ale ne dřív, než mi moje matka řekne jméno svého syna, toho velkého a statečného válečníka!“ Postoupil o krok kupředu a přestal se usmívat. „Proti komu vlastně bojuje, když je tak statečný?“ zeptal se hrozivě.

No Eusebio už byl přesvědčen, že se náčelník na starou ženu vrhne a že si vynutí odpověď násilím; věděl, že chyba se už nedá odčinit, a tak se aspoň pokusil zachránit svou paní a velitelku před nejhorším.

„Orlí hlava je velký náčelník,“ řekl pokorně. „A já vím, že by nikdy nezneužil náhody, která mu přivedla do rukou matku jeho nepřítele. Synovi této ženy říkají Indiáni Spravedlivý střelec. Zálesáci v celé prerii ho znají pod jménem Poctivec.“

„Poctivec!“ zvolal náčelník s pokřiveným úsměvem. „Chci vám dokázat, že Indiáni dovedou obrátit každé zlo v něco dobrého. Kdo mi způsobil jizvu, kterou vidíte na mé ruce? Poctivec. Spravedlivý střelec! Jsme nepřátelé a jeho matka je v mé moci. Mohl bych ji okamžitě připoutat k mučícímu kůlu a nikdo by nesměl namítnout jediné slovo. Je to mé právo.“ Oba zajatci sklonili hlavy.

„Ale já nic takového neudělám,“ pokračoval náčelník. „Dám vám lhůtu. Ještě dnes odejde můj bratr z tábora a najde syna této ženy. Má na to celý zítřek. Jestliže dalšího dne do východu slunce nepřijde ten proslulý lovec a nevzdá se mi, jeho matka zemře u kůlu a moji bratři si udělají z jejích kostí lovecké píšťalky. A teď jděte, domluvil jsem.“

No Eusebio padl na kolena a chtěl náčelníka naposledy zapřísahat, aby se nemstil na nevinné ženě, ale Indián ho štitivě odstrčil špičkou mokasínu, obrátil se k němu zády a odešel k ohňům.

„Paní,“ zašeptal stařec zoufale, „jste ztracena!“ Doña Maria se vzchopila.

„Vstaň,“ řekla pevně, „a odjeď z tábora, jak ti náčelník přikázal. Ale zakazuji ti, abys sem přivedl mého syna. Na mně málo záleží, jsem už stará a život mám za sebou. Zemřu, ale zemřu s vědomím, že můj syn je živ a zdrav.“ Starý sluha si přikryl tvář rukama. Pak vstal a s očima upřenýma do země řekl pomalu:

„Půjdu a najdu ho. Jistě ho něco napadne, aby vás dostal z rukou Komančů. Věřím, že to dokáže.“

„Mlč, prosím tě, mlč! Nemůžeš vědět, kdo nás poslouchá!“

A skutečně, několik kroků za jejich zády se opíral náčelník Orlí hlava o drsnou kůru uschlého dubu a s nehybnou tváří naslouchal truchlivé rozmluvě svých zajatců. S přimhouřenýma očima se díval, jak jde starý muž ke koni, a bez hnutí ho pozoroval, jak se vyhoupl do sedla a zamířil k lesu. Když No Eusebio zmizel,

náčelník pokrčil rameny a rozhlédl se. Začalo se stmívat a náčelník se vydal na obchůzku kolem tábora. Stráže byly na svých místech a v okolí tábora vládl klid a mír. Náčelník byl spokojen; ve dvou posledních dnech zdvojnásobil falešné stopy pochodu, a tak nebylo nejmenších důvodů k obavám. Ještě jednou se zadíval do večerní prerie, pak se obrátil a zmizel ve svém stanu uprostřed tábora. Nemohl tušit, že právě v tom okamžiku pět nebo šest mil odtud vkročili dva muži na malou mýtinu, na níž tábořili noc předtím Indiáni velkého náčelníka.

Byli to oni. Pactivec a Skřivan. Nedali se zmást oklikami ani falešnými stopami, které Komančové vystavovali na odiv tak okázale, a od první chvíle neúprosně sledovali vyhublého stavěče, kterého našli ve vypálené osadě. Pro lovce tak zkušené byla Trimova stopa jako zázračná pohádková nit, která vede bludištěm přímo k cíli.

Každého večera se lovec zastavili přesně na místě indiánského tábora z předešlé noci. Už první letmá prohlídka opuštěné lesní mýtiny jim teď ukázala, že dohnali náskok Indiánů a že Komančové nejsou dál než půl dne pěšího pochodu. Rozhodli se proto, že budou raději opatrní a že se před rozhodným dnem posílí vydatným spánkem.

Když se probudili, nad vzdáleným obzorem se právě vyhouplo slunce. Lovci vstali svěží, poslední stopy únavy zahladil spánek. Nadešel čas k poradě.

„Nemáme nejmenší důvod ke spěchu,“ řekl Pactivec. „Teď musíme být do krajnosti opatrní. Sami dva proti pěti stům Indiánům moc nedokážeme.“

„Nemůžeme přece zůstat Komančům na dosah a nehnout ani prstem,“ namítl Skřivan, který se nechtěl smířit s nečinností.

„Nikdo neříká,“ odpověděl Pactivec, „že nehneme ani prstem.“ Poodešel k okraji mýtiny a průhledem mezi stromy pozorně zkoumal prerii. Potom se vrátil zpátky ke Skřivanovi. „Ještě dnes zajedeme k Černému větru a požádáme ho, aby shromáždil všechny lovce. Čím víc jich bude, tím líp. Pak se vydám do tábora Komančů a pokusím se vyjednávat s Orlí hlavou, za jakých podmínek by vydal mou matku. Jinak se to udělat nedá. Když ji nebudou chtít vydat, sáhne ke zbraním. Uvidíme, jestli Indiáni něco pořídí proti padesáti nejlepším lovcům z celé západní prerie!“

Skřivan už nic nenamítal. Oba zálesáci pak opustili mýtinu a vydali se obezřetně po stopě. Netrvalo dlouho a spatřili v dálce úzký proužek kouře z indiánského tábořiště; Komančové byli asi dvě nebo tři míle daleko. Lovci objeli v dostatečné vzdálenosti tábor a zamířili k oblasti, kde obvykle lovil Černý vítr. Asi po hodině jízdy začali oba psi jevit známky neklidu.

„Člověk by řekl,“ poznamenal Pactivec, „že zvěřili přítele.“

„To bude Černý vítr,“ řekl Skřivan. „Nebo některý jiný lovec, kterého už znají. V každém případě je to náš člověk.“

Zpomalili a opatrně postupovali dál. Po malé chvíli spatřili jezdce, který ujížděl řídkými křovisky podle lesa a neklidně se rozhlížel na všechny strany. Pactivec se vztyčil ve třmenech a zastínil si oči dlaní. Pak se otočil ke Skřivanovi a vykřikl udiveně:

„To je přece No Eusebio!“

Jezdec se otočil, jako by zaslechl Pactivecův hlas. Zálesáci vyjeli z úkrytu lesa a muž v sedle je konečně spatřil. Pobídl koně a rozjel se k nim prudkým cvałem. Pactivec ho zamyšleně sledoval.

„Je sám,“ poznamenal stísněně. „To se mi ani trochu nelíbí. Znáám ho, ten by matku neopustil. Jestli se jí něco stalo...“

Prudce pobídl koně a rozletěl se jezdcí vstříc. Skřivan se řítí několik kroků za ním.

Setkali se nedaleko houštiny mladých korkových dubů. Pactivec zastavil tak prudce, že se mustang divoce vzepjal.

No Eusebio měl ve tváři výraz zoufalství a naprosté bezmoci.

„Stalo se neštěstí,“ řekl trhaně. Po rychlé jízdě prudce oddychoval a chvíli trvalo, než mohl znovu popadnout dech.

„Co je s matkou?“ zvolal Pactivec. Ve tváři byl bleďý a Skřivana napadlo, že poprvé za celou tu dobu, co

ho zná, ztratil jeho druh svůj příslovečný klid.

„Vaše matka,“ řekl konečně No Eusebio, „je v rukou Komančů. Víte o tom?“

Potivec netrpělivě přikývl. „Vím. Sledovali jsme vaši stopu už od Kanadské řeky.“

„To není všechno,“ řekl No Eusebio a sklonil hlavu. „Jestli se nevydáte do rukou Komančů, usmrtí ji.“

Potivec neodpověděl. Sevřel rty a oči se mu proměnily v úzké čárky.

Skřivan popojel až ke svému příteli, jako by ho chtěl podepřít. Položil mu ruku na rameno, ale Potivec se ani nepohnul. Díval se přímo před sebe a neřekl jediné slovo.

„Ještě není nic ztraceno,“ poznamenal tiše Skřivan.

No Eusebio sklonil hlavu.

„Náčelník Orlí hlava stanovil lhůtu,“ řekl bezmocně. Mluvil tak tiše, že mu bylo sotva rozumět. „Bude čekat do východu slunce.“

„Zítř?“ zeptal se Skřivan.

Starý muž beze slova přikývl a neodvažoval se pohlédnout Pactivcovi do očí.

„Dělal jsem, co jsem mohl,“ dodal provinile, jako by se omlouval, „ale ne a ne vás najít. Hledám vás od včerejšího večera.“

Potivec se konečně vzchopil. Zvedl hlavu a sevřel koleny svého mustanga, který začal nepokojně přešlapovat.

„Znám toho zatraceného Komanče moc dobře,“ řekl prudce Potivec. „Chce se pomstít, čeká na svůj okamžik už hodně dlouho. O matku mu vůbec nejde; vidí příležitost a udělá všechno, aby jí využil. Chce mě prostě dostat, to je všechno. Ví, že přijdu. Znám ho a on zná mě.“

Potivec obrátil koně čelem ke svým přátelům a podíval se jim pevně do tváře.

„Musíme matku zachránit,“ řekl tiše, ale odhodlaně. „Ukážeme jim, jaké peklo dovede rozpoutat člověk, když je v právu.“

Pobídl patami koně a rozletěl se kupředu, přímo do prerie. Skřivan a No Eusebio vyrazili několik kroků za ním. Řítily se travnatou plání, jako by to byl závod na život a na smrt, a znovu a znovu pobízeli koně k rychlejšímu běhu. Ve tvářích byli pobledlí, rty měli sevřené a v očích jim planuly plamínky hněvu. Mustangové letěli s vlajícími hřívami, s nataženými krky, sotva se dotýkali kopyty země. Čas od času vyrazil Potivec vysoký, táhlý pokřik mexických gaučů a po každém tom výkřiku koně zdvojnásobili své úsilí.

„Rychleji, rychleji,“ opakoval lovec znovu a znovu. Říkal to šepem a spíš sám pro sebe. „Rychleji, rychleji!“

Kapitola osmá

STATEČNÁ DOŇA MARIA – U MUČÍCÍHO KOLU

Tábořiště Komančů se rychle změnilo v normální Indiánskou osadu. V širokém půlkruhu stály v několika řadách pomalované týpí – stany z bizoní kůže – a mezi nimi pobíhaly indiánské ženy s náručemi dříví nebo s velikými kusy masa. Větší náklady skládaly na bizoní kůže, napjaté mezi dvěma ohnutými tyčemi a tažené psy. Bojovníci seděli nebo dřepěli se zkříženýma nohama v blízkosti ohňů, pokuřovali z červených dřevěných dýmek mexický tabák smíšený s borůvkám a mlčeli; jen občas mezi sebou vyměnili několik stručných, polohlasitých slov.

Všechno vypadalo zdánlivě jako obvykle, ale při bedlivějším pohledu bylo znát, že se v táboře připravuje něco mimořádného: rychlé pobíhání žen, zvláštní napjatá atmosféra, zamlklost a vážné tváře mužů – to všechno prozrazovalo utajovaný neklid a zakrývané vzrušení.

Důvod znal v táboře každý: náčelník Orlí hlava svolal kmenovou radu starších. A učinil tak v hodinu víc než neobvyklou – vždyť slunce se sotva vyhoupllo nad východní obzor.

Starci a nejváženější příslušníci kmene se pomalu scházeli ve velkém náčelníkově stanu. Všichni měli slavnostně pomalované tváře a důstojně nesli znaky svých hodností. Mimořádná hodina i vážné obličej náčelníků naznačovaly, že se bude jednat o zvlášť důležité záležitosti. A celý tábor věděl, co to bude: kmenová rada měla rozhodnout otázku, zda Orlí hlava má či nemá právo připoutat starou bílou zajatkyni k mučicímu kůlu a zbavit ji života.

Do kruhu náčelníků vstoupil obřadník se zapáleným kalumetem. Tiše zamumlal několik posvátných slov, hluboce se uklonil do všech čtyř světových stran a potom nabídl dýmku nejstaršímu; červenou zapálenou hlavičku ze dřeva catlinitu však přitom nespouštěl z ruky.

Když se všichni členové rady postupně podle svého stáří zhluboka nadechli kouře a několikrát zabafali, obřadník vysypal žhavý popel z dýmky do ohně, napřímil se a prohlásil slavnostně:

„Moudří mužové velkého národa Komančů, ať vás sám Natosh osvítl svým rozumem! Ať bude vaše rozhodnutí jakékoli, nezapomeňte na svou základní povinnost a jednejte podle práva.“

Odmlčel se, hluboce se uklonil a ustoupil do pozadí. Kmenová rada byla zahájena. Nastala krátká chvíle ticha, potom pomalu povstal nejstarší náčelník. Byl to důstojný stařec s moudrou tváří, rozrytou nespočetnými brázdami a vějířky vrásek; kůži na rukou, na poloodhalených pažích i na tváři měl posetou nespočetnými jizvami. Stařec se těšil u svého kmene mimořádné úctě: byl považován za nejmoudřejšího z moudrých. Jmenoval se Eshis, to znamená Slunce.

„Náčelník Orlí hlava,“ řekl hlubokým a zvučným hlasem, „můj syn, má pro kmenovou radu důležitou zprávu. Ať mluví, naše uši jsou otevřeny. Orlí hlava je bojovník stejně moudrý jako statečný, jeho slovům budeme naslouchat s největší úctou a pozorností.“

„Děkuji svému otci,“ ozval se náčelník Orlí hlava. Mluvil pomalu a soustředěně, oči mu však svítily a prozrazovaly hluboké vnitřní soustředění. „Je to moudrý muž, a Veliký duch Natosh před ním neskrývá nic ze svých tajemství.“

Příslušníci rady se zlehka uklonili. Náčelník pokračoval;

„Veliký duch nás udělal všechny stejné, ale postavil rudého muže doprostřed a bílé muže kolem dokola. Říkají nám, abychom ustupovali znovu a znovu, abychom kopali zem a chovali dobytek, ale my nechceme, aby nám někdo říkal takové věci. Vyrostli jsme s bizonem a milujeme ho. Bledé tváře nám nedopřejí ani chvíli oddechu. Pronásledují nás už dlouhou řadu let, ruší daná slova a beztrestně zabíjejí naše nejlepší muže. Vyhánějí nás z domovů a nutí nás s puškou v ruce, abychom jim přenechali svá loviště a ustupovali do lesů jako stádo bázlivých daňků. Posílají do boje proti nám ty nejhorší věrolomníky a vyvrhele, tvory bez víry a bez nejmenšího smyslu pro čest a právo. Kradou nám loviště, zvěř i potravu a vybíjejí bizony, bez kterých indiánský národ zahyne hladem. Kdo jim dal právo, aby nám přikazovali opustit půdu, na které sídlíme od počátku světa? Jsou snad oni Velkým duchem, na jehož rozkaz roste tráva a kterého poslouchá slunce? Nejsou. Jakým právem tedy nám působí příkoří? A kdykoli se postavíme na obranu svých práv, posílají na nás trestné výpravy, vypalují nám domovy a zabíjejí nás; jejich činy zůstávají bez trestu, ať jsou sebehorší. Je spravedlivé snášet jejich útoky a nepostavit se na odpor? Máme se nechat vybit do posledního muže, do posledního chlapce, který ještě ani neumí zacházet se zbraní? Opravdu se nesmíme ani pokusit o obranu? Nemáme právo na pomstu? Zákon prerie přece praví: oko za oko, zub za zub!“

„Pomsta je spravedlivá,“ přikývl starý náčelník. „Je to nezamlčitelné právo všech slabých a potlačovaných, když už jim nic jiného nezbyvá. Avšak pomsta musí být přiměřená spáchanému bezpráví.“

„Eshis nemůže lhát,“ ozval se jeden z členů rady. „Všechno, co říká, je dobré a správné.“

Stařec pohlédl upřeně na Orlí hlavu, jako by se snažil proniknout do posledního záhybu jeho myšlenek. Pátravě přimhouřil oči a vrásky se mu prohloubily ještě víc.

„Můj bratr si chce na někoho stěžovat?“ zeptal se konečně.

Válečník vydržel jeho soustředěný pohled. Přikývl. „Ano.“ řekl slavnostně a o poznání hlasitěji, „mám stížnost. Napadl mě bílý lovec. Mnohokrát zaútočil na můj tábor a v boji zabil několik mých mužů; mě

samotného zranil. Můžete se sami přesvědčit, jizva se mi ještě nezavřela.“

Prudkým trhnutím obnažil svou levou paži. Před očima rady se objevil dlouhý, zarudlý šrám.

„Člověk, o kterém mluvím,“ pokračoval náčelník, „je nejkrutějším nepřítelem Komančů!“

Při pohledu na jizvu proběhlo radou starších hněvivé zamručení. Náčelník Orlí hlava pochopil, že jeho slova našla úrodnou půdu.

„Kdybych byl cílem jeho zuřivých útoků já sám,“ pokračoval rychle, aby využil příznivého okamžiku, „dovedl bych mu odpustit i ty největší urážky. Ale cílem jeho nenávisti nejsem jen já. Proti nám všem stojí nepřítel, který přísahal zkázu celému národu Komančů. A to je důvod, proč musíme být nesmiřitelní. Není zvykem trestat někoho za činy, kterých se dopustil někdo jiný; tím méně je zvykem trestat ženy za činy, které spáchali muži. Avšak náš nepřítel je příliš prohnáný a příliš zbabělý, aby se nám postavil sám čelem proti čelu. Veliký duch nám vložil do rukou možnost zasáhnout ho na místě nejzranitelnějším a já nebudu nikdy váhat, abych to udělal. Nejde o trest, ale o výstrahu; jednou přece musí poznat, že za každým zlým činem přijde trest a že Komančové jsou odhodláni se bránit i tím nejzoufalejším způsobem. Jeho matka je v mých rukou. Uvažoval jsem dlouho, nechtěl jsem se dát ovládnout hněvem, chtěl jsem být spravedlivý. Bylo snadné zabít tu ženu, ale neudělal jsem to, raději jsem vyčkal, abyste rozhodli vy. Vy, kteří jste moudrostí i spravedlností našeho národa, vy sami mi dejte příkaz, jak se zachovat a co učinit. Šel jsem ještě dál, protože se mi protivilo prolévat krev zbytečně a trestat nevinného za vinu někoho jiného. Dal jsem té ženě možnost záchrany; poslal jsem zprávu jejímu synovi, aby přišel zemřít místo ní. Přijde-li do stanovené doby, chci jeho matku propustit. Bledá tvář, kterou jsem zajal se starou ženou, vyjela s mým vzkazem včera večer. Avšak muž, kterému se k výsměchu všeho práva říká Spravedlivý střelec, má srdce králíka; je odvážný, jenom když může zabít nic netušícího nepřítele. Nepřišel do této chvíle a už nepřijde. Dnes ráno při východu slunce skončila má lhůta. Kde je ten muž? Není po něm ani slechu. Neobjevil se. Co na to řeknou moji bratři?“

Po této dlouhé řeči se náčelník odmlčel. Zkřížil paže na prsou, sklonil hlavu a očekával rozhodnutí rady. Nastalo tíživé mlčení; muži uvažovali. Konečně povstal vrásčitý stařec.

„Můj bratr promluvil dobře,“ řekl pomalu, jako by vážil každé slovo. „Jeho řeč je řečí muže, který se nedá strhnout vášní. Bílé tváře nás chtějí vyhladit do posledního, jsou to naši úhlavní nepřátelé; smrt té ženy je bolestná i pro nás, ale je nezbytná. Nezbyvá nám jiná možnost. Musí však být jasné, že nám jde o trest a varování. Nechceme se mstít. Každý musí vědět, že Komančové nemučí ženy pro své potěšení, ale že každého viníka stihne trest na místě nejcitlivějším, ať se skrývá kdekoli. Domluvil jsem.“

Zasedání skončilo. Mužové povstali, uklonili se uctivě nejstaršímu a jeden po druhém vycházeli ze stanu. Jediný stařec zůstal nepohnutě sedět s hlavou skloněnou na prsa, jako by znovu a znovu uvažoval o správnosti svého rozhodnutí.

Náčelník Orlí hlava vyšel mezi posledními. Dosáhl svého, ale očekávaný pocit vítězoslávy se nedostavil. Ať tak či onak, už je rozhodnuto; a nerozhodl on sám, trest vynesla kmenová rada starších. A její rozhodnutí je nezměnitelné.

U mučícího kůlu už vršili dva Indiáni náruče suchého klestí. Obrovitý svalnatý Komanč přiváděl ze stanu zajatců nešťastnou ženu. Doña Maria měla ve tváři výraz naprostého odevzdání; zdálo se, že se už smířila se svým údělem. To, co mělo přijít, byla pro ni nutná, neodvratná záležitost, na které už nemohla nic změnit. Na dně srdce pociťovala dokonce něco jako hrdost, že může zachránit život svého syna. Byla to oběť, ta největší, jakou mohla přinést, ale přinášela ji ochotně, protože znamenala život člověka, kterého měla ráda a pro něhož obětovala všechno, co měla. Pomalu, pokojně, se vztyčenou hlavou kráčela k mučícímu kůlu. Zdálo se, že ji už nic nemůže vyvést z vyrovnaného klidu. A přece: při každém neočekávaném zvuku nebo hlasu se zlehka zachvěla, jako by v nejbližší vteřině očekávala, že se před ní vynoří její syn, aby jí zachránil z rukou Komančů. A srdce se jí v takové chvíli vždy silněji rozbušilo v obavách, že její oběť bude marná. Neboť doña Maria věděla příliš dobře, co se stane, když se objeví Poctivec: zachrání jí tím možná život, ale jaký to bude život bez toho, kterému dala všechno, co může dát milující matka svému dítěti?

Připoutali ji ke kůlu a obřadní tanec započal. Zástup bojovníků začal vířit v kruhu kolem oběti. Všichni

měli slavnostní oděvy s barevnými třásněmi a mužům divoce svítily oči ze zachmuřených tváří, začerněných sazemi. Sedm hudebníků s malými bubínky a píšťalami řídilo tanec; tváře měli pomalované červenými a černými pruhy, na vyholených hlavách čelenky z per puštíka. Tanečníky vedl náčelník. V ruce svíral dlouhou tyč s lidským skalpem a s vycpanou strakou na konci; straka měla roztažená křídla, jako by se chystala vzlétnout. O něco níž byla náčelníkova hůl vyzdobena dalším skalpem, rysí kožešinou a orlími pery.

Tanec trval už asi čtvrt hodiny. Tempo se zrychlovalo a pokřik tanečníků nabýval na prudkosti a síle. Náhle se náčelník zastavil a zlehka se dotkl špičkou hole ženy u kůlu. Divoký rej strnul, jako by někdo očaroval tanečníky kouzelným proutkem, řady se rozestoupily a muži uchopili zbraně.

V těsném půlkruhu kolem kůlu zaujali postavení nejváženější bojovníci kmene; jako na neviditelné znamení se vrhly k odsouzené zajatkyni indiánské ženy a před mučícím kůlem se utvořil zuřivý hlouček, který se svíral těsněji a těsněji. Doña Maria však jako by nic neviděla a neslyšela, stála mlčky a se sklopenou hlavou. Jen občas pohlédla přes hlavy žen někam daleko, jako by se stále ještě obávala, že se tam v poslední chvíli objeví její syn. Klid odsouzené přiváděl indiánské ženy k zběsilosti: posmívaly se jí, zasypávaly ji nejhoršími urážkami a nadávkami, tahaly ji za vlasy. Doña Maria se nebránila, a když po ní jedna z žen hodila hrstí drobného kamení, jen zdvihla hlavu a hrdě se zadívala do tváří svých mučitelek.

Náčelník Orlí hlava stál v čele svých nehybných bojovníků a pozoroval ženu u kůlu. Chovala se statečně – možná statečněji než leckterý z mužů, kterého viděl v podobné situaci; hrdost, která zářila z její staré vrásčité tváře, působila na náčelníka jako ledová voda. Cítil, že ho pomalu opouští zuřivý hněv a s překvapením si uvědomil, že se v jeho srdci začínají ozývat výčitky a pochybnosti: on, náčelník nejstatečnějších bojovníků prerie, postavil k mučícímu kůlu starou ženu. Rázně zahnal tísnivé myšlenky. Nepostavil ji tam přece sám, rozsudek vynesla celá kmenová rada, a ta se nemůže mýlit. Rozhodnutí bylo správné, nemohl jednat jinak a nikdo na jeho místě by jinak nejednal.

Uvědomoval si, že všichni čekají na jeho pokyn, ale stále se nemohl odhodlat. Prodlužoval tíživou chvíli

aspoň svým mlčením, díval se na rozjitřené ženy a připomínal si, že mnohé z nich ztratily v boji své syny; přesto cítil, že v něm nezadržitelně roste nechuť a odpor k celému tomu nedůstojnému divadlu.

Pro statečné muže, kteří jsou zvyklí s chladnou tváří čelit největšímu nebezpečí a kteří mnohokrát prokázali svou odvahu v boji s nepřítelem, nemůže být většího ponížení než mučit tak slabé stvoření, jako je žena. Vždyť jakou jinou zbraň má žena než své slzy? Neodvážil se pohlédnout do tváří svých bojovníků; věděl, že Komančové by mnohem raději viděli u mučícího kůlu zuřivého nepřítele, který by jim ještě na prahu smrti dokázal odpovídat na urážky urážkami.

Zajatci Indiánů se obvykle svým mučitelům smáli do očí, uráželi své katy do poslední chvíle a vytýkali jim zbabělost. Někteří z nich ještě v plamenech dokázali zpívat a posmívat se Indiánům, jak málo vynalézaví jsou ve způsobech mučení. Ještě v posledních minutách a vteřinách svého života vyčítali Komančům všechny jejich špatné kousky a vykřikovali jména nepřátel, kteří se zmocnili komančských skalpů. A ten příval urážek koneckonců ospravedlňoval krutost mučitelů. Ale slabá, odevzdaná žena, která tu stojí jako beránek připravený na nůž, vyčerpaná a polomrtvá, jak ta by mohla probudit v duši bojovníka radost ze spravedlnosti a potěšení ze smrti nepřítele?

Náčelník zaslechl ze zástupu bojovníků za svými zády už několik tichých, ale přece jen výmluvných projevů nesouhlasu. Ohlédl se. Ve tvářích většiny svých spolubojovníků viděl hluboké, nesmiřitelné opovržení a odpor k tomu, co se děje před jejich očima. Uvědomil si s nechutí, že musí s tím vším skoncovat co nejrychleji. Přistoupil blíž k zajatkyni a hlouček žen rychle couvl.

„Ženo,“ řekl zachmuřeně, „dodržel jsem své slovo. Odložil jsem i lhůtu, kterou jsem ti dal; slunce už dávno vyšlo, ale tvůj syn nepřišel, a proto musíš zemřít.“

„Jsem připravena,“ řekla zajatkyň sotva slyšitelně.

„Jsou snad opravdu ženy tvého národa stejně tvrdé jako indiánské squaw?“ zeptal se náčelník téměř proti své vlastní vůli.

Doña Maria zvedla hlavu a pohlédla mu do očí.

„Která žena by neopovrhovala smrtí, když může zachránit život svému dítěti?“

„Poslouchej dobře,“ řekl Indián „I já mám matku a mám ji rád; jestli si to přeješ, mohu odložit tvou smrt až do západu slunce.“

Doña Maria si uvědomila, že z odkladu hrozí nové nebezpečí pro jejího syna.

„K čemu by to bylo?“ zeptala se rychle. „Žádám od tebe jedinou milost: skoncuji s tím co nejrychleji. Nečekej moc dlouho.“

„A co když tvůj syn přece jen přijde?“

„Když přijde, nic se nezmění. Potřebujete přece oběť, tak na co čekáte? Vaše oběť stojí před vámi a prosí vás, abyste neprodužovali její trápení.“

„Tvé přání bude splněno.“

Náčelník zdvihl ruku. Dva válečníci vystoupili z řady a neochotně připoutali zajatkyň ke kůlu. Půlkruh bojovníků se zavlnil a pak pomalu ustoupil.

Každý z válečníků vytáhl z opasku skalpovací nůž, palcem a ukazovákem uchopil hrot čepele a vrhl zbraň k zajatkyni. Ani jeden nůž se ji však nesměl dotknout, to bylo pravidlem obřadu; čepele se s tupým úderem zasekávaly do dřeva těsně u jejích ramen, rukou, krku a vlasů. Doña Maria zavřela v tom ocelovém dešti oči a vykřikla: „Na co čekáte? Miřte přímo do srdce!“

Když bojovníci vrhli ke kůlu všechny své nože, předstoupili nejlepší střelci kmene a děsivá hra pokračovala; nad táborem zaduněly výstřely a kulky se zaryly do dřeva přímo vedle tváře nešťastné ženy.

Ozvěna výstřelů pomalu doznívala. Zajatkyň u kůlu mlčela, z hrdla se jí nevydral ani hlásek. Náčelník přistoupil o několik kroků blíž a řekl uznale:

„Moje matka je statečná. Poznal jsem už hodně válečníků, kteří prokázali ve chvíli zkoušky mnohem menší odvahu.“

„Na co ještě čekáte?“ zeptala se doña Maria šeptem.

Náčelník přikývl. „Čas nadešel. Teď zapálíme hranici.“

Žena u kůlu stiskla rty a začala se chvět.
„Zapálíte hranici? Copak jste opravdu tak ukrutní?“
Náčelník sklopil oči. „Taková je zvyklost,“ řekl.
Doña Maria už neodpověděla. Zavřela oči a čekala na smrt.
Od náčelnického stanu se blížil Indián se zapálenou smolnou větví.

Kapitola devátá

POCTIVEC ZASAHUJE – SPOJENECKÁ ÚMLUVA

Indián se smolnou pochodní v ruce se zastavil několik kroků před kulem a zdvihl paži vysoko nad hlavu. Tábor ztichl.

V tom okamžiku se ozval dusot kopyt a na prostranství mezi stany se vřítíl jezdec. Zastavil se uprostřed kruhu a strhl koně tak prudce, že se zvíře vysoko vzepjalo; jezdec seskočil, a dříve než mu v tom mohl kdokoli z ohromeného zástupu zabránit, vrhl se k zajatkyni a jediným máchnutím mačety přeťal provazy.

„Proč jenom jsi přijel?“ zavzlykala doña Maria a vrhla se Poctivcovi do náruče.

„Odpusť mi,“ řekl lovec sevřeným hlasem, „to všechno je moje vina.“

Doña Maria se vzpamatovala a prudce ho odstrčila.

„Jdi pryč, Rafaeli,“ vykřikla v úzkosti, „prosím tě, jdi pryč! Nech mě umřít a nebraň mi! Co bych mohla ještě čekat od života, kdybych tě ztratila?“

„Já neodejdu,“ řekl tiše zálesák, „a ty to dobře víš.“ Uchopil matku pevně kolem ramen, aby ji podepřel.

Mezi stany se objevil další jezdec; byl to No Eusebio. Seskočil, rozhlédl se a pak se klopýtavě rozběhl ke dvojici u mučícího kůlu. Kruh Indiánů se hrozivě sevřel, ale náčelník Orlí hlava je pokynem ruky zastavil. Chvilí váhali, potom neochotně couvli.

Náčelník přistoupil k lovcí.

„Můj bratr je vítán v táboře Komančů,“ řekl s posměšným úsměvem. „Už jsem ani nečekal, že přijde.“

„Nemohl jsem přijít dřív,“ odpověděl klidně Poctivec. „Ale jsem tady a to znamená, že je matka volná.“

Indián přikývl. „Je volná a může odejít, kdy a kam si bude přát.“

„Nikam nepůjdu!“ vykřikla doña Maria a bojovně se postavila před náčelníka. „Teď už je pozdě. Zemřít mám já, a nikdo jiný. Nikdo nemá právo měnit rozsudek, ani můj syn ne!“

Obrátila se k Poctivcovi a řekla žalostně: „Rafaeli, prosím tě, odejdi. Prosím tě o to.“

Lovec zavrtěl pomalu hlavou. „To není možné. Ty víš, že neodejdu. Moje místo je tady.“

Doña Maria si přikryla oči dlaněmi. „Nechce mi rozumět,“ rozvzlykala se, „jako by mě neslyšel...“ Přestala plakat a znovu pohlédla na syna. „Pochop mě, Rafaeli. Já jsem šťastná, že budu smět umřít, abych tě zachránila!“

Zavřela oči a zhroutila se synovi do náruče. Poctivec ji jemně odevzdal do rukou No Eusebia. Potom se obrátil zpátky k indiánským náčelníkům, kteří pozorovali celý výjev bez jediného slova; v jejich tvářích však byla směsice úcty, hněvu, překvapení i obdivu.

„Válečníci Komančů,“ řekl Poctivec klidně, ale pevně, „vy všichni jste zbabělí psi. Stateční mužové nemučí ženu.“

Náčelník Orlí hlava se usmál.

„Uvidíme brzy,“ řekl posměšně, „jestli je bílý lovec skutečně tak statečný, jak předstírá.“

„Když nic jiného, budu umět zemřít jako muž,“ odpověděl Poctivec. „A ještě posledním slovem budu proklínat zbabělce.“

„Neměl by zajatec odevzdat zbraně?“ poznamenal náčelník.

„Taková je zvyklost,“ odpověděl Poctivec s opovržlivým úsměvem. „Obzvláště když má statečný vítěz strach.“

„Ale hned tak to nebude,“ vykřikl znenadání. „Když dovolíte, prosil bych o malou chvíli strpení.“

Od stanů zazněl kvílivý ženský výkřik. Všichni se obrátili.

Mezi pomalovanými bizoními kůžemi se vynořil kůň se Skřivanem v sedle. Před lovcem seděla mladá indiánská žena, levicí svíral Skřivan malého, asi desetiletého chlapce. Indiáni strnuli. Nikdo se neodvažoval vystřelit, aby nezasáhl dítě nebo ženu.

„Můj syn,“ vykřikl náčelník Orlí hlava. „A moje žena!“

„Ano, přesně tak,“ ozval se Skřivan a neustále pobízel patami koně, aby se nezastavil ani na vteřinu. Mustang neklidně poskakoval na místě. „Vaše žena a váš syn jsou mými zajatci,“ pokračoval jezdec. „Když válku, tak válku, A když chcete mít ve hře i ženy, budete je tam mít.“

Poctivec využil vzrušení v řadách Indiánů, prorazil kruh kolem mučícího kůlu a vrhl se k příteli.

„A teď,“ poznamenal vítězoslavně, „můžeme mluvit jako rovný s rovným. Řekl bych, že se šance na obou stranách vyrovnaly.“ Bleskovým pohybem vytáhl pistoli.

„Vraťte mi mou ženu a mého syna!“ vykřikl náčelník, ale neodvažoval se pohnout.

„Nač takový spěch?“ zeptal se Poctivec. „Teď budeme rozhodovat my, co se udělá nebo neudělá.“

Situace se rázem obrátila. Ještě před okamžikem byl Poctivec vydán na milost a nemilost Komančům, ale teď byl volný a držel své soupeře v šachu. Znal jejich zvyklosti a věděl dobře, že hluboký vztah k členům rodiny patří k tradicím indiánských rodů.

Pro záchranu své ženy a dětí byl každý indiánský bojovník ochoten přistoupit bez váhání na všechny podmínky, i kdyby byly sebetvrdší. Každý z nich by se bez rozmýšlení postavil okamžitě k mučícímu kůlu, jen aby zachránil z nebezpečí svou rodinu. To věděli oba lovci velmi dobře. A nemýlili se: náčelník Orlí

hlava nepomyslel v této chvíli na nic jiného, než jak by zachránil svou ženu a dítě z rukou nepřítele. Rázně potlačil zuřivý hněv, který ho v prvním okamžiku téměř dusil, důstojným pohybem odhodil s ramenou pestrobarevnou pokrývku a vykročil vstříc oběma lovcům.

„Protože se můj bratr vydal dobrovolně do rukou Komančů a prokázal tak svou statečnost,“ prohlásil odhodlaně, „náčelník Orlí hlava soudí, že nadešla hodina, aby se rozptýlily mraky nepřátelství mezi Spravedlivým střelcem a národem rudých mužů. Můj bratr nosí právem své jméno. A stojí před komančskými náčelníky, kteří neváhají uznat své omyly, jestliže se nějakých dopustili.“

Poctivec neřekl jediné slovo. Místo něho se ozval Skřivan

„Ale, ale,“ odpověděl chladně, „náčelník Orlí hlava změnil příliš rychle svůj názor na prérijní lovce. Myslí si snad, že nás dokáže oklamat prázdnými slovy?“

Hnědýma očima komančského náčelníka se mihl záblesk zuřivého vzteku; s vypětím všech sil se však znovu ovládl.

Znenadání vkročil mezi tři muže starý vrásčitý náčelník Eshis. Teď, když stál o samotě, vypadal ještě drobnější a starší než dříve. Pomalu zdvihl ruku.

„Ať mě mé děti dobře poslouchají,“ řekl hlubokým, zvučným hlasem. „Všechno se dnes může vysvětlit, jestli bledé tváře neodmítnou pozvání a vykouří s námi poradní dýmku.“

„Tak ať se stane,“ řekl Poctivec.

Na starcovo znamení vystoupili ze zástupu příslušníci kmenové rady a shromáždili se kolem Eshise. Skřivan zůstal v sedle; v náruči stále svíral chlapce a náčelníkovu ženu, která široce otevřenýma očima pozorovala muže před sebou a třásla se strachem. Mustang se točil na místě a Skřivan byl neustále připraven vyrazit při sebemenším podezřelém pohybu z tábora i se svými zajatci.

Kalumet pomalu koloval mezi komančskými náčelníky; když se vrátil do starcových rukou, Eshis se zlehka uklonil oběma lovcům a začal mluvit.

„Ať mi bílí lovci dovolí říci několik slov. Vážíme si Spravedlivého střelce, slyšeli jsme už vyprávět, že jedná s rudými muži jako rovný s rovným. I když jsme se dostali na válečnou stezku, zachoval vždycky věrnost svému jménu. Uznávám, že jsme často jednali unáhleně, a že jsme ve vás někdy museli vyvolat pocity hněvu. Avšak teď věříme, že takové pocity vypudíte ze svých srdcí, jako čistý říční proud vyvrhuje nečistotu a špínu. Věřím, že Komančové mohou lovit v préríi bok po boku s každým bílým lovcem, který bude jednat stejně spravedlivě jako můj bílý bratr. Muži, kteří se navzájem ctí, ani nemohou jednat jinak.“

Stařec se odmlčel. Teď byla řada na Poctivci, aby promluvil.

„Přál bych si,“ odpověděl bez váhání, jako by se chystal vyslovit něco, co už dávno nosil v skrytu svých myšlenek, „přál bych si,“ opakoval, „aby náčelníci Komančů vyslechli pozorně, co jim chci povědět. Je pravda, že jsem vždycky jednal s rudými muži jako rovný s rovnými. Mám úctu k vašim mužům, ženám i dětem. Když jsem měl v préríi loveckou chatu, vždycky byla otevřena bojovníkům vašeho kmene. Proč se tedy máme navzájem pronásledovat a usilovat si o život? Proč mučit ženu, která nikdy nikomu neublížila ani v nejmenším? Nechovali jste se ke mně vždycky poctivě. Ale já pociťuji odpor k lidem, kteří prolévají indiánskou krev, a říkám znovu, že moje srdce bije stejně jako vaše.“

„Opravdu?“ ozval se náčelník Orlí hlava. „Můj bratr mluví dobře. Ale já cítím, že rána na mé paži se ještě nezahájila. A slova ji nevyléčí.“

„Můj bratr má oči,“ odpověděl Poctivec, „a přece nevidí. Anebo vidí jen to, co si přeje vidět. Náčelník Orlí hlava opravdu věří, že bych ho byl nezasáhl, kdybych chtěl? Dobrá, dokážu vám tedy, že nemluví do větru. Každý z vás vidí, že stačí jediné hnutí mého prstu a tato žena i chlapec zemřou.“

Skřivan stiskl jemně kolena, kůň se vzepjal na zadních a bělmo v očích mu zasvítilo. Chlapec se křečovitě chytil hřívky, avšak Skřivan ho držel pevně. Zástupem proběhlo lehké zašumění. Náčelník Orlí hlava cítil, jak mu na čele a na spáncích naskakuje studený pot. Poctivec pohlédl pátravě na zástup, jako by ještě v poslední chvíli znovu vážil své rozhodnutí; potom pokrčil rameny, jako by se právě odhodlal ke skoku do nejprudších vírů Kanadské řeky, a než se Indiáni vzpamatovali, odhodil všechny své zbraně na zem. Založil si ruce na prsou, obrátil se čelem ke Skřivanovi a řekl klidně:

„Skřivane, pusť na svobodu to dítě i ženu.“

Mustang pod mladým lovcem strnul, jako by ho někdo proměnil v kámen.

„Zbláznil ses?“ vykřikl Skřivan. „Když to udělám, zemřeš!“

„Udělej, oč jsem tě požádal,“ řekl lovec stejně klidně.

Skřivan neodpověděl. Vytáhl nůž a jediným trhnutím přefal provaz, jímž byla žena spoutána. Indiánka se zprvu nepohnula, jako by nechtěla věřit nečekané změně, potom pomalu sklouzla na zem, obrátila se a vztáhla ruce ke svému chlapci. Jezdec jí ho mlčky podal a žena se rozběhla s dítětem v náručí k náčelníkovi.

Skřivan seskočil s koně a ve zlomku vteřiny stál vedle svého přítele.

„Nevím,“ řekl tiše, „jestli to bylo nebo nebylo správné. Ale ať se teď stane cokoli, zůstaneme spolu.“ Podal Poctivcovi ruku a ten ji beze slova stiskl.

„A teď,“ dodal Poctivec klidně a obrátil se k náčelníkům, „jsme všichni ve vaší moci. Jednejte, jak považujete za správné.“

Komančové ho strnule pozorovali. V táboře se rozhostilo hluboké ticho, přerušované jen praskáním ohně. Všichni ti bronzoví mužové byli zvyklí na nebezpečí, na lov a na boje bez konce, na nemilosrdnou nelítostnou válku. Byli tvrdí a krutí, ale dovedli ocenit poctivé jednání i šlechtnost člověka, pro kterého je čest nadevšechno. Po dlouhé chvíli nekonečného ticha postoupil náčelník o krůček dopředu a řekl:

„Bílí lovci ať věří, že Orlí hlava hovoří pravdu. A Orlí hlava si přeje, aby od nynějška zůstala válečná sekera mezi námi zakopána hluboko v zemi.“

Přistoupil blíž k Poctivci, položil mu obě ruce na ramena a dodal:

„Ať je bílý lovec mým bratrem.“

„Rád,“ odpověděl Poctivec. „A národ Komančů ať ví, že má ve mně na vždycky svého nejlepšího přítele. Že jsou mi rudí bratři bližší než lidé, kteří mají bílou kůži jako já, ale jejichž srdce je zatvrzelé a úskočné. Ať je mezi námi napříště tak veliké přátelství, jak velká byla dřív naše nedůvěra.“

Starý náčelník podal lovcovi beze slova dýmku míru. Poctivec vyfoukl kouř a podal ji s úklonou zpátky starci. Když se dýmka vrátila kruhem kmenové rady zpátky do jeho rukou, stařec vyklepal řeřavějící směs černého tabáku a suchého borůvčí do ohně a podal dýmku obřadníkovi, který ji odnesl do posvátného stanu.

Zástup se pomalu rozcházel. Všichni zamířili ke své obvyklé práci, jen ženy ještě postávaly na prostranství u ohně a občas si úkradkem prohlížely bílé lovce. Jinak jim už nikdo nevěnoval zvláštní pozornost, jako by žili v táboře odedávna. Poctivec pochopil, že je Indiáni od této chvíle považují za součást kmene a že jsou tu jako rovní mezi rovnými. V doprovodu přátel pomalu odváděl svou šťastnou matku k náčelníkovu stanu. Stařec stál před stanem, mlčel a v jeho vráscité, pergamenové tváři se zračil slabý a sotva patrný moudrý úsměv.

Náhle se od stanů na pokraji tábora ozval táhlý křik; na prostranství k ohňům vběhl Indián s tváří zkřivenou hněvem.

Náčelník Orlí hlava se prudce otočil.

„Co se stalo?“

Indián udýchaně zastavil a nenávistně pohlédl na Poctivce.

„Zrada!“ vykřikl zuřivě. „Dejte pozor, ať bledé tváře neuprchnou!“

„Ať můj bratr vysvětlí jasně,“ nařídil náčelník Orlí hlava, „co se děje.“

Indián nespustil lovce z očí. „Zradili nás,“ řekl temně. „Dlouhé nože z celé západní prerie se chystají k útoku. Všichni bílí lovci jsou na válečné výpravě a blíží se k táboru. Viděl jsem je; postupují ze všech stran, aby nás napadli.“

„Přicházejí jako nepřátelé?“

„Jak jinak?“ zeptal se Indián. „Plíží se trávou jako hadi, v rukou mají pušky a za opasky skalpovací nože. A tyto dva muže poslali do tábora, aby oklamali naši opatrnost.“

Orlí hlava a Poctivec se na sebe krátce usmáli. Náčelník se znovu obrátil ke Komančovi:

„Kdo vede výpravu?“

„Viděl jsem ho,“ přikývl Indián. „Je to Černý vítr. Lovec a přítel Spravedlivého střelce.“
Náčelník pokynul bojovníkovi, aby se vrátil na své místo, a obrátil se k Pactivecovi. Chvilí se mu díval do tváře, potom se zeptal prostě:
„Co máme dělat?“
„Nic,“ odpověděl lovec. „Když můj bratr dovolí, vyřídím to sám.“
„Bílý bratr má moji důvěru,“ řekl náčelník pomalu.
„Půjdu lovcům naproti,“ prohlásil Pactivec. „Ať náčelník stáhne své hlídky zpátky do tábora a vyčká, dokud se nevrátím.“
Náčelník Orlí hlava přikývl.

Kapitola desátá

PIRÁTI PRÉRIE – KAPITÁN AGUILAR SE OBĚTUJE

V předvečer pohnutých událostí v táboře Komančů se stalo několik důležitých věcí.
V hlubokém skalním údolí, daleko od mexického tábora i od vesnice Indiánů, se shromáždilo kolem ohňů na čtyřicet mužů. kteří patřili k největším darebákům a vyvrhelům, jaké si jen lze představit.
Zatoulali se do nekonečných oblastí mezi Mexikem a Kanadou z nejrůznějších koutů světa, v neklidném a bouřlivém prostředí věčných sporů, změn a bojů se brzy spojili a vedli svou vlastní soukromou válku hned s bílými zálesáky a lovci, hned zase s Indiány či malými vojenskými oddíly; předstihovali se navzájem nejenom v odvaze, ale hlavně v zákeřnosti a bezohlednosti. Brzy se jim začalo říkat piráti prérie a už ta dvě slova vyvolávala strach, nenávist i bezmocnou hrůzu. Všechny prostředky jim byly dobré: bez milosti stříleli nezkušené samotáře, kteří se nazdařbůh odvážili do prérie, útočili na karavany krytých vozů, kradli stáda, pobíjeli bizony.
Tuto hordu zabijáků a vyvrhelů vedl kapitán Uakteno, dobrodruh, který se chystal korunovat svou činnost únosem doni Luz. Už sama skutečnost, že shromáždil své muže v počtu tak nebývalém, naznačovala víc než jasně, že jeho plán vstupoval do rozhodujících okamžiků.
U kůlů mezi skalami čekali koně: štíhlí hřebci z mexických stád, kosmatá zvířata z pastvin na východ od Mississippi i polodivocí mustangové ze všech koutů prérie. V loveckých postrojích, se spuštěnými třmeny a sedly na hřbetech byli připraveni hned vyrazit. V pravidelných vzdálenostech se krčily na skalách i nad lesními srázy tiché, mlčenlivé hlídky s karabinou na dosah ruky. Noc byla temná, po obloze se honily mraky a ve skalách i v korunách stromů tesklivě hvízdal vítr; piráti se choulili kolem ohňů a podřimovali.
Zdálo se, že jen kapitán odolává spánku. Seděl nedaleko ohně zahalen do příkrývky, díval se zamyšleně do plamenů a jen občas zvedl hlavu, jako by naslouchal, ale brzy se zase oddal svým myšlenkám. Náhle prudce zvedl hlavu a odhodil příkrývku; v dálce se ozval výstřel a vzápětí po něm druhý, potom se nad skalami znovu rozhostilo ticho, jen občas vítr slabě zaharašil větvemi nebo uvolnil zvětralou suť vysoko ve skalním žlebu.
Kapitán povstal a nespokojeně se zamračil. „Vsadil bych se,“ zamumlal polohlasem, „že se ti dva hlupáci nechali chytit. Oswald je budižkničemu a už dávno je zralý na nějaký ten výstřel ze zálohy, nic víc. Udělal jsem chybu, že jsem ho tam vůbec poslal.“
Nespokojeně zamířil k nejbližším stromům a opřel se o kmen, aby ho nerušily drobné zvuky kolem ohně, a bez hnutí naslouchal. Uplynula další hodina.
Kapitán se právě rozhodoval, že se vrátí k ohni a ještě si pár minut zdřímne, když zaslechl z nočního lesa slabý šelest. Přitiskl se ke kmeni. Šelest se blížil a pak se docela blízko ozvalo potlačované zasténání.

Kapitán se stále ještě nepohnul. Náhle se ve stráni na malém prostranství mezi stromy objevil černý stín klopýtajícího muže. Neznámý sestupoval jen s největší námahou a občas se přidržoval větví, aby neupadl; hlasitě oddechoval a chvílemi vyčerpaně zavrával, jako by se měl užuž zhroutit. Kapitán se odlepil od kmene a rozběhl se do svahu, aby neznámému zahradil cestu.

Také neznámý ho už spatřil; zastavil se, vyrazil ze sebe slabý překvapený výkřik, sesunul se na kolena a řekl vyčerpaně:

„Milost, kapitáne. Nezapíjejte mě!“

Kapitán k němu doběhl a zastavil se. „Babillard!“ zvolal užasle. Sklonil se k muži, který klesl obličejem do trávy, a obrátil ho. Byl to opravdu stopař z mexického tábora.

Babillardova tvář se perlila krůpějemi studeného potu a na rozhalené, potřhané kazajce měl velikou krvavou skvrnu. Kapitán mu otřel opatrně čelo.

Konečně Babillard otevřel oči.

„Mluv,“ řekl kapitán. „Co se stalo?“

„Všechno je v pekle,“ zasténal stopař. „Nepovedlo se to.“

„U všech čertů!“ vykřikl vztekle Uakteno. „Jak k tomu došlo?“

„Ta mladá holka,“ řekl Babillard namáhavě, „je hotový ďábel.“ Dech mu hvízdal v prsou a v obličeji se mu rozlévala smrtelná bledost. Kapitán si uvědomil, že jeho stopaři zbývá už jen několik minut života.

„Nevzdávej se,“ řekl s přemáháním, „jenom neztrácej odvahu. Jestli mi dokážeš povědět, kdo ti to udělal, půjdu a pomstím tě. To ti přísahám!“

Na fialových rtech umírajícího stopaře se objevil pokřivený úsměv.

„Je to doña Luz,“ vydechl namáhavě.

„Doña Luz!“ vykřikl kapitán, jako by ho někdo udeřil pěstí mezi oči. „Ale to přece není možné!“

„Mně už to nikdo neodpáře,“ vzchopil se s vypětím posledních sil zraněný. „Brzy budu mít všechno za sebou. V takové chvíli člověk nelže. Nechte mě mluvit a neskákejte mi do řeči, nebo se nedovíte nic.“

„Mluv,“ řekl vztekle kapitán a naklonil se k Babillardovi.

Hlas mexického stopaře pomalu slábl a kapitán mu přiložil ucho až ke rtům, aby mu vůbec rozuměl. Stopař zavřel oči a namáhavě zápasil s dechem. Pak řekl s vynaložením posledních sil:

„Dejte mi hlt kořalky.“

Kapitán mu přidržel u rtů malou koženou láhev. Zraněný se žíznivě napil a znovu otevřel oči; na bledých tvářích se mu objevily červené horečné skvrny.

„Teď to bude lepší,“ řekl o poznání hlasitěji. „Kdybyste viděl, že to se mnou jde z kopce, dejte mi loknout. Snad budu mít přece jen čas.“

Kapitán mlčky přikývl a Babillard mluvil dál. S každým slovem mu zjevně ubývalo sil; chvílemi ztrácel vědomí, ale vždycky se znovu vzpamatoval a přerývaným hlasem pokračoval. Když domluvil, zůstal ležet se zavřenýma očima a prudce, sípavě oddychoval.

„Vidíte,“ dodal ještě, „doña Luz není vůbec tak slabá ženská, jak jste si ji představoval. Zabíla Oswalda a já na tom nejsem o moc líp. Vzdejte tu hru, kapitáne, je to na nás moc fikaná sojka, té čertici zkrátka nestačíte.“

Kapitán rozhodil netrpělivě rukama.

„Myslíš si, že ji teď jednoduše pustím k vodě?“

„Tak tedy hodně štěstí,“ zašeptal stopař. „Mě se to už netýká, já jsem už svoje vroubky zaplatil. Ale...“

Ztichl a hlava mu padla zpátky do trávy. Kapitán ho uchopil pod rameny a pokusil se ho podepřít, ale pak spatřil v koutku Babillardových úst tenkou stružku krve. Uvědomil si, že Mexičan je mrtev, a zamumlal mrzutě:

„Šťastnou cestu, kamaráde.“

Naložil si bezvládné tělo na ramena, sestoupil opatrně na dno údolí a položil Babillarda mezi dva velké balvany. Potom se vrátil loudavě k ohni, jako by se vůbec nic nestalo, zahalil se do svého pláště, lehl si na zem nohama k ohni, aby mu nebyla zima, a brzy usnul.

Ráno se probudil první ještě před úsvitem a okamžitě vzbudil své muže. Rozhodl se, že nedopřeje Mexičanům čas a že je překvapí rychlým, nenadálým útokem, dokud nepožádají o pomoc prérijní lovce. Kdyby se zálesáci spojili na obranu mexického tábora, byl by to příliš tvrdý oříšek: kapitán dobře věděl, že by si na něm mohl vylámat všechny zuby. Vyložil mužům plán útoku, a když si byl jist, že všichni pochopili, dal znamení k odjezdu.

Oddíl použil staré indiánské taktiky. Postupoval pomalu a obezřetně, s mnoha náhlými oklikami, a pečlivě se vyhýbal všem podezřelým místům, kde by mohl padnout do léčky. Jakmile se piráti dostali do rovnějšího terénu, kde se mohli cítit bezpečněji, sklouzli ze sedel a svěřili koně několika spolehlivým mužům; od té chvíle postupovali od houštiny k houštině s krajní opatrností. Přes otevřená prostranství se plížili jako hadi a tam, kde to bylo možné, postupovali po stromech, zavěšení v liánách a ve větvích.

Konečně spatřili v dálce tábor. Zdálo se, že za palisádou z dřevěných kůlů je klid; piráti ovšem nemohli tušit, že je to klid jen zdánlivý. Ve skutečnosti vládlo mezi vozy horečné napětí a vzrušení, neboť od nočních událostí věděli v táboře všichni, že je čekají horké chvíle.

Plukovník a jeho kapitán připravili své muže k obraně proti nenadálému útoku víc než důkladně; zabezpečili vchody i nejslabší místa u hradby a teď už jen čekali. Slunce se však vyhouplo nad obzor a v prérii byl stále klid a mír. Muži už začínali pomalu věřit, že to byl planý poplach nebo že prozrazení piráti změnili své úmysly. Jen doña Luz byla neklidná a její neklid vzrůstal s každou minutou; s očima upřenými do řídkých houštin travnaté savany myslela bez přestání na vzkaz, který měl vyřídit doktor Černému větru, a napjatě očekávala, kdy se objeví nebezpečí.

Náhle zbystřila pozornost: vysoká prérijní tráva několik set metrů od tábora se zlehka zavlnila, ačkoli všude vládlo naprosté bezvětří. Také hlídky u vchodu zaznamenaly podivný pohyb, ale jeho příčinu si nikdo neuměl vysvětlit.

Plukovník byl zkušený voják, a tak se rozhodl, že podezřelé místo přezkoumá. Nikdy sice nepřišel do styku s Indiány, tím méně v bitvě, ale slyšel hodně o jejich způsobu boje a teď se nemohl zbavit podezření, že něco není v pořádku. Protože však nechtěl zbytečně oslabovat obranné síly tábora, rozhodl se, že se vydá na průzkum sám. Dal si už připravit koně, ale právě když se chystal vyhoupnout do sedla, ucítil na rameni cizí ruku. Netrpělivě se obrátil a spatřil před sebou kapitána Aguilara.

„Plukovníku,“ řekl mladý muž mírně, „vy musíte zůstat v táboře. Vaše přítomnost je tady bezpodmínečně nutná; kdyby se vám něco stalo, vaše neteř tu zůstane samá a vydaná napospas každé náhodě. Souhlasím s vámi, že ten pohyb v prerii je krajně podezřelý a že musíme zjistit příčinu, ale nechte to na starosti mně. Mohu vám slíbit, že si dám pozor.“

Téměř násilím donutil starého plukovníka, aby změnil své rozhodnutí; zůstal neoblomný k jeho vysvětlování i přesvědčování, obrátil se k němu zády, přeskočil hrazení a rozběhl se do prerie. Na okamžik se zastavil, zamával a pak postupoval o něco pomaleji dál. Plukovník ho

napjatě sledoval, dokud mu nezmizel z očí mezi roztroušenými stromy a křovinami. Tušil nebezpečí a jeho zkušenost mu napovídala, že nemůže brát celou tu podezřelou záležitost na lehkou váhu. Naštěstí kapitán Aguilar byl odvážný a zkušený voják; plukovník věděl, že v jeho povaze se odvaha spojuje s opatrností a chytrostí, a že by si pro podobný úkol nemohl vybrat nikoho lepšího.

Když mladý důstojník doběhl mezi stromy, lehl si do trávy a plížil se k malé skalce, která mu mohla posloužit jako dokonalá rozhledna. Vyšplhal opatrně do rozsedliny k vrcholu a rozhlédl se. Všude vládl klid. Ani na podezřelém místě nezaznamenal kapitán sebemenší pohyb, prerie se zdála opuštěná a tichá jako obvykle. Kapitána napadlo, že ten náhlý pohyb způsobilo nějaké prerijské zvíře; možná liška, hejno ptáků nebo náhlý a nečekaný závan větru, který se nečekaně zdvihl a pak se zase utišil.

Zkoumal travnatou pláň pečlivě a dlouho, nikde se však už nic nepohnulo. Mladý muž se proto rozhodl k návratu a pomalu se spustil do trávy. Náhle sebou prudce trhl: deset kroků od skály vyskočil z houštiny daněk a s nataženým krkem prechal do prerie.

Nepřijde vlastně nebezpečí odjinud? napadlo mladého muže. Nebyla to všechno jen léčka?

Odlepil se od skály a opatrně postoupil několik kroků. Znenadání se vysoká tráva kolem něho prudce rozvlnila a ze země vyrostlo deset mužů; kapitán se rázem ocitl uprostřed hrozivého kruhu. Na návrat ke skále už bylo pozdě a kapitán si uvědomil, že mu zbývá jediná, poslední možnost.

Vrhl se proti dvěma nejbližším mužům, srazil je k zemi a ze všech sil se rozběhl k táboru.

Tlupa předpokládala, že se obklíčený vzdá, a už počítala s rukojmím; piráti proto na okamžik zaváhali, ale rychle se vzpamatovali a pustili se za uprchlíkem. Nechtěli střílet, aby nezpůsobili poplach v táboře, a tak se snažili kapitána Aguilara zneškodnit dřív, než dosáhne okraje křovin a ocitne se na dohled svých lidí.

Vzdálenost mezi pronásledovateli a uprchlíkem se rychle zkracovala, znovu mu hrozilo obklíčení. Kapitán si uvědomil, že neunikne; a současně mu blesklo hlavou, že další snahou o záchranu přivede tlupu do blízkosti tábora, aniž by někdo z plukovníkových mužů vůbec tušil, jak blízko už je nebezpečí. Věděl, že tomu musí za každou cenu zabránit, a rozhodl se, že všechno vsadí na jedinou kartu, i když ho to bude stát život musí varovat obránce tábora, dokud je čas. Zastavil se, opřel se zády o strom, posunul si pouzdro s mačetou k pravému boku a vytáhl pistole. Pak se nadechl a zavolal ze všech sil:

„Poplach! Poplach! Nepřítel!“

Dvacet či třicet mužů zaútočilo téměř současně. Kapitán vystřelil. Dva muži padli, ale ostatní se tím zuřivěji vrhli vpřed. Nechtěli střílet, protože předpokládali, že z ojedinelých kapitánových výstřelů si ochránci tábora nemohou ještě udělat přesnou představu o síle útočníků; snažili se však srazit svého protivníka mačetami. Uprostřed zuřivé bitky se náhle ozvala od tábora dunivá salva a útočníci si uvědomili, že teď už zbývá jen jediné: poodstoupit několik kroků a krýt se před kapitánovou divokou střelbou. Hlouček se pomalu roztáhl do půlkruhu, potom se prerií rozlehl několikanásobný výstřel. Kapitán pustil pistole z rukou, naklonil se kupředu a pomalu se svezl do trávy.

Uakteno vztekle zaklel. Uvědomil si, že obránce tábora jsou připraveni a že jeho plán nečekaného přepadení je v troskách. Nezbývá nic jiného než počkat na vhodnější chvíli: okamžik střetnutí musí zvolit sám, nesmí si ho dát vnutit, jinak je ztracen.

Zdvihl ruku a dal znamení k ústupu.

Muži se obrátili a pod ochranou stromů zamířili zpátky do prerie.

Kapitola jedenáctá

ROZTRŽITÝ BADATEL – POPLACH MEZI ZÁLESÁKY

Co se vlastně dělo po celou tu dobu s doktorem Durieuxem? Jak se dobře pamatujeme, opustil při východu slunce mexický tábor, aby splnil přání doni Luz. Nad prérií však začínal mírumilovný, krásný den. Doktor objevil na balvanech v bizoní trávě několik vzácných druhů řas a lišejníků a také hrst drobných vápencových kamínků s neobvyklými modravými žilkami; hned začal pátrat dál, a protože nálezy byly čím dál zajímavější, doktor Durieux zcela povolil svým botanickým a mineralogickým vášním a pomalu dospěl k přesvědčení, že nebezpečí není ani zdaleka tak hrozné, jak se mu zdálo v táboře.

A tak místo aby hnal svého koně plným cvalem a nejkratší možnou cestou k chatrči Černého větru, doktor slézal ze sedla stále častěji a častěji, aby prozkoumal pozoruhodnosti prérijní flóry nebo si prohlédl neobvykle zbarvený kámen. Nakonec už do sedla vůbec nevylezl, kráčel pěšky s uzdou v ruce a pozorně zkoumal terén v nejbližším okolí. A zkoumal ho tak pečlivě a s takovým zaujetím, že posléze docela zapomněl na prosbu doni Luz i na důvod, pro který vůbec odešel z tábora. Zatím čas rychle míjel; bylo už hodně po poledni, doktor měl být dávno zpátky v táboře, ale myšlenka na návrat ho ani nenapadla. Věnoval se svým rostlinkám a kamenům stále s větším západem a byl tím vědeckým průzkumem tak zaujat, že ani nezdvihl hlavu, když se v trávě přímo u jeho rukou objevil lidský stín. Teprve když zaslechl tlumené zakašlání, posunul si své velké brýle na čelo a překvapeně zvedl oči. Několik kroků před ním stál muž, opíral se o dlouhou karabinu a s potutelným úsměvem sledoval jeho počínání. Byl to Černý vítr.

„Ale, ale,“ řekl zálesák káravě, „copak tu děláte, příteli? Když jsem vás tak uviděl, jak se plazíte po kolenou v trávě, myslil jsem si v první chvíli, že je to nějaké zatoulané bizoní mládě, a už jsem si chystal pušku.“

„Cože?“ vykřikl doktor a stále ještě nezměnil svou nepohodlnou pozici. „A to vás nenapadlo, že byste mě mohl zabít?“

Náhle spatřil u lovcových nohou neobvyklý narůžovělý květ a rychle popolezl, aby prozkoumal svůj nejnovější nález.

„Řeřišníčník překlíčený,“ zvolal s údivem. „*Cardaminopsis neglecta*! Kdo by ho hledal v tomto zeměpásu?“

„To se potulujete prérií jen proto,“ zeptal se zálesák, „abyste trhal kytičky?“

„Přesně tak,“ odpověděl nepřítomně doktor a prohlížel si bedlivě drobné květy. „Vskutku neobvyklé,“ mumlal sám pro sebe, „velmi neobvyklé!“

Černý vítr ho udiveně pozoroval; nedokázal pochopit, že se dospělý rozumný člověk vydá jen tak pro nic za nic, anebo nanejvýš jen pro potěchu srdce do opuštěné divočiny a nasazuje tam život jen proto, aby si natrhal pár trav, posbíral hrst lišejníků a naplnil si kapsy kamením. Po důkladné úvaze dospěl k nezvratnému přesvědčení, že doktor je vlastně velký podivín. Věnoval mu ještě jeden soucitný pohled, přehodil si pušku přes rameno a chystal se k další cestě.

„Ale co,“ řekl s úsměvem, „koneckonců máte pravdu: jen si trhejte, co se vám zlíbí. Nikomu neuškodíte, a v prerii toho pořád zůstane dost a dost. Hodně štěstí a na shledanou!“

Zahvízdal na psy, udělal několik kroků, ale náhle se zastavil, jako by si na něco vzpomněl, a pomalu se obrátil:

„Doufám, že s tou mladou dámou, která byla včera u mne na ranči, je všechno v pořádku.“

Doktor vyskočil, pokud mu to jen jeho objem dovoľoval, a poklepal si vyčítavě na čelo.

„Jsem já to ale hlupák!“ vykřikl. „Úplně jsem zapomněl...“

„Na co jste zapomněl?“ zeptal se lovec udiveně.

„Představte si,“ pokračoval už klidněji doktor, „to moje vědecké bádání mě vždycky zaujme natolik, že se

zapomenu i najíst či napít. Tím spíš se mi vykouří z hlavy, že mám něco vyřídit.“

„Opravdu?“ zeptal se lovec netrpělivě. „A co jste měl vyřídit?“

„Doña Luz mě požádala, abych vás našel a řekl vám několik slov. Počkejte, hned si vzpomenu, co to bylo...“

„Ať přijde Černý vítr,“ napověděl mu lovec a zbledl ve tváři.

„Přesně tak! Už jsem to měl na jazyku. Přísahám, že tomu nerozumím, ani co by se za nehet vešlo, ale vy mi ta podivná slova zajisté vysvětlíte.“

Lovec k němu přiskočil, uchopil ho hněvivě za ramena a prudce s ním zatřepal.

„Vy jeden zatracený blázne! Proč jste za mnou nepřišel hned? Víte vůbec, že jste svou zapomnětlivostí možná zavinil smrt svých přátel?“

„To snad ne,“ vykřikl zděšeně doktor a brýle se mu roztrásl. „V prérii přece vypadalo všechno tak klidně a pokojně, nikde se nehnula ani travička!“

„Měl jste mi předat vzkaz, který rozhoduje o životě a smrti, a vy si sbíráte kamení a kytky! Co mám teď dělat? Co když je už pozdě?“

„Tomu nevěřím,“ vykřikl doktor rozčileně. „Kdyby to bylo tak nebezpečné, jak říkáte, vypustil bych duši, jen abych takovou věc vyřídil včas.“

Sundal si brýle, zakryl si oči rukama a rozplakal se.

„Teď nemá smysl naříkat,“ odpověděl tvrdě zálesák. Chvíli uvažoval, pak dodal filosoficky: „Musíme splnit svou povinnost.“ Znovu se zamračil a pohlédl na zoufalého doktora. „Udělám všechno, co bude v mých silách, abych jim přišel včas na pomoc. Doufám, že za pár hodin budu mít třicet nejlepších střelců z celé prerie.“

Doktor spustil ruce s tváře“ a podíval se na lovce nešťastným pohledem.

„Určitě je zachráníte?“

„To nevím,“ odpověděl zachmuřeně Černý vítr, „ale podniknu všechno, aby se to podařilo. A když budeme mít jen trochu štěstí, tak se nám to podaří. Snad. Vy se vraťte tryskem do tábora a uklidněte mladou dámu i toho starého pána. Jestli jsem slyšel dobře, tak je to její strýček. Vyřídíte jim, aby hlídali tábor ve dne v noci, a kdyby došlo k útoku, ať vydrží tak dlouho, jak to jen dokážou. A řekněte, že jim přátelé přijdou brzy na pomoc.“

„Za hodinu jsem v táboře,“ prohlásil odhodlaně doktor, s nečekanou hbitostí se vyhoupl do sedla a pobídl koně.

Lovec se za ním chvíli díval, dokud mu jezdec nezmizel z očí, pak si odevzdaně povzdechl a rychlým krokem zamířil k houštinám.

Asi po deseti minutách se proti němu náhle vynořil z lesa grošovaný kůň s dvěma jezdci na hřbetě. Muže v sedle poznal na první pohled; byl to No Eusebio. Před ním seděla na složené pokrývce Poctivcova matka.

„Kde je Poctivec?“ zeptal se Černý vítr s úzkostí v hlase.

„V táboře Komančů,“ odpověděl unavený muž. „A neřekl bych, že to s ním vypadá zrovna nejlíp.“

Rychle vylíčil lovcí události, které vedly k dramatické výměně zajatců; řekl mu i o nečekané a podle jeho soudu víc než nejistě dohodě, kterou uzavřel Poctivec se svým smrtelným nepřítelem.

Černý vítr pochopil, že nesmí ztratit ani minutu; současně však viděl, že stará žena je u konce svých sil. Okamžik uvažoval, potom se rozhodl. Oba muži rychle zamířili k lovcově chýši, aby se postarali o pohodlí Poctivcovy matky. Po všech těch hrozivých minutách i po dlouhém vyčerpávajícím vypětí si už doña Maria skutečně potřebovala odpočinout. Když se přesvědčili, že je v bezprostředním okolí chaty klid a že matce jejich přítele nehrozí nebezpečí, vyhoupli se do sedel a v plném trysku zamířili k říčnímu kaňonu, kde byly roztroušeny chaty lovců a zálesáků. Žádnému z nich nemuseli nic dlouho vysvětlovat, stačilo pár stručných slov a muži hned sedlali koně. Zanedlouho se řítla k táboru Komančů kavalkáda po zuby vyzbrojených a ke všemu odhodlaných jezdců.

O něco později spatřila podezřelou skupinu indiánská hlídka a neprodleně oznámila blížící se nebezpečí svému náčelníkovi. Ten přijal po krátké úvaze Poctivcův návrh a zálesák zamířil rychle vstříc svým

přátelům.

Uplynulo asi čtvrt hodiny. Pactivec nepřestával pobízet koně k rychlejšímu trysku, přitom se však bedlivě rozhlížel a sledoval okolí: občas se dokonce zastavil a pozorně naslouchal všem zvukům a hlasům, přicházejícím z houštin. Ale prerie byla pokojná a klidná a Pactivec nezaznamenal nic podezřelého: byly to obvyklé zvuky, jež důvěrně znal a jež zkušenému zálesákovi prozrazovaly, že se v prerii neděje nic mimořádného. Teprve při třetí zastávce naslouchal o něco déle než obvykle; potom napodobil dvakrát za sebou křik vyplašené straky, a to tak dokonale, že se z korun starých korkovníků zvedlo hejno holubů a z dálky se ozvala další straka, tentokrát bezpochyby skutečná.

Hejno holubů zakroužilo nad lesem a znovu zapadlo do zelených větví. Ještě se však ani neusadilo a divočina, do té chvíle pokojná a zdánlivě ponořená do naprostého klidu, ožila jako zázrakem. Na všech stranách se vynořily z vysoké bizoní trávy i z houštin hloučky mužů v jelenicových oděvech a v jediném okamžiku se vytvořil kolem osamělého zálesáka neproniknutelný kruh.

Náhoda chtěla, že první tváře, jež Pactivec uviděl, patřily Černému větru a No Eusebiovi.

„Teď už rozumím všemu,“ řekl s úlevou a podal jim ruce. „Děkuju vám, přátelé, ale naštěstí už vaše pomoc není nutná.“

Muži se zatvářili nechápavě.

„Ale jak se vám podařilo uniknout z rukou těch ďáblů?“ zeptal se No Eusebio udiveně.

„Nemluvte o Komančích tak tvrdě,“ odpověděl s úsměvem Pactivec, „protože jsou to ode dneška moji bratři. Vykouřili jsme společně dýmku míru a jejich přátelství bude na prospěch nám všem.“

„Jestli je to tak,“ řekl Černý vítr, „pak k tomu došlo v pravou chvíli a nic šťastnějšího nás nemohlo potkat. A můžeme se teď aspoň nerušeně soustředit na záchranu několika lidí, kteří se dostali do ošklivé kaše.“

„Tomu nerozumím,“ poznamenal Pactivec a upřel na svého druha netrpělivý tázavý pohled.

„Vy už je přece znáte. Jenom si vzpomeňte, sám jste jim pomáhal, když hořela prerie. Jsou teď obklíčeni bandou pirátů, a jestli na ně ti darebáci ještě nezaútočili, tak to jistě udělají v nejbližší době.“

„Ale pak jim musíme na pomoc co nejrychleji!“ vykřikl Pactivec. „Indiáni nám při tom rádi pomohou, když jim vysvětlím, co se děje. Tohle si vezmu na starost sám; pojedte se mnou, představím vás našim novým přátelům.“

„Do tábora Komančů?“ zeptal se jeden z lovců trochu nejistě.

Pactivec přikývl. „Kam jinam?“

Lovci si přehodili na ramenou pušky, aby hlavně na znamení míru mířily k zemi, a cvalem se pustili za Pactivecem.

„Co je s matkou?“ zeptal se tiše lovec, když se No Eusebio ocitl po jeho boku.

„Je v bezpečí v chatě Černého větru. Trochu si odpočine a všechno bude zase v pořádku. Jenom si pořád dělá starosti, co je s vámi. Má o vás strach, a já se jí koneckonců ani nedivím.“

Pactivec potřásl hlavou. „Nebylo by dobře nechávat ji tam dlouho samotnou. Obráťte koně a jeďte za ní, ať se uklidní. Vysvětlete jí, že mi nehrozí nebezpečí, a jakmile se začne stmívat, odveďte ji do jeskyně nad Šedozelenou vodou. Tam se jí nemůže nic stát. Jeskyni lehko najdete: je to pár kroků od skály Mrtvého bizona. Dám vám pro jistotu své psy, jakmile dojedete ke skále, povedou vás už sami. Je to jasné?“

No Eusebio přikývl. „Spolehněte se na mě, done Rafaeli.“

Chvíli se ještě zamyšleně díval za jezdce, kteří se bez nejmenšího zdržení řítili dál, potom zahvízdal na psy, mlaskl tiše na koně a odbočil zpátky do lesa.

Před jezdci se zatím v dálce objevila rozsáhlá planina s indiánským táborem. Komančové stáli v širokém půlkruhu před krajními stany; na počest hostů si oblékli slavnostní oděvy. Muži však byli vyzbrojeni a lovci si uvědomili, že všichni mají na tvářích válečné barvy.

Pactivec dal svým lidem znamení, aby zastavili, seskočil s koně a vydal se k táboru pěšky. Podle starého zvyku mával nad hlavou bizoní kůží na znamení míru. Z hloučku uprostřed půlkruhu se oddělil osamělý jezdec a zamířil mu vstříc; Pactivec si s úlevou uvědomil, že náčelník Orlí hlava spatřil znamení přátelských úmyslů a jede mu naproti. Setkali se uprostřed mezi táborem a skupinou zálesáků. Pactivec věděl až příliš

dobře, že nesmí ztrácet ani minutu, a rychle vysvětlil náčelníkovi, co se děje.

Komanč se usmál. „Můj bratr bude spokojen,“ řekl zlověstně, „jenom musí malou chvíli počkat.“

Obrátil koně a zamířil zpátky ke členům kmenové rady. Poctivec spatřil, že z hloučku vystoupil vysoký Indián a důstojným krokem zamířil na prostranství k posvátnému stanu; ozvalo se několik táhlých vysokých výkřiků a Poctivec pochopil, že obřadník svolává kmenovou radu.

Jednání tentokrát netrvalo dlouho. Téměř dvě stě zvlášť vybraných bojovníků kmene se mělo pod vedením Orlí hlavy připojit k lovcům a vydat se s nimi na válečnou výpravu.

Pomalu se začínalo šerit. Když se setmělo úplně, vyrazili Komančové a lovci v dlouhém zástupu z tábora; v čele jeli všichni náčelníci. Několik set metrů před nimi postupovaly indiánské hlídky. Malá armáda se skládala ze tří set odhodlaných, po zuby vyzbrojených mužů. Vedli ji bojovníci, kteří znali dokonale divočinu a vyznali se ve všech způsobech prérijního válčení. Od okamžiku, kdy opustili tábor, nepadlo už jediné slovo: jezdci cválali rychle a mlčky a za několik málo minut zmizeli v lesní temnotě jako stíny. Po obloze se honily velké černé mraky a čas od času zakrývaly úzký srpek měsíce. Zvedl se vítr a v prudkých nárazech hvízdal ve skalách i v korunách stromů. To všechno představovalo ideální podmínky k rychlému přesunu a hlavně k nečekanému, překvapujícímu útoku.

Krátce po půlnoci navrhl Poctivec zastávku. Mexický tábor nemohl být daleko, Poctivec odhadoval vzdálenost nanejvýš na tři míle. Než se výprava odváží dál, je bezpodmínečně nutné prozkoumat terén v okolí tábora a v případě nebezpečí zjistit počet i rozložení nepřátel. Náčelník Orlí hlava vyslal proto dopředu hlídky stopařů a lovci i Komančové zatím čekali mlčky na výsledek průzkumu.

Minuly dvě dlouhé hodiny a dosud se nevrátila ani jediná hlídka. Poctivec začínal být neklidný a po krátké úvaze rozhodl, že se přesvědčí o důvodech nečekaného zdržení sám. Chystal se právě vyrazit, když z houštiny proti němu vyběhli dva muži. První běžel indiánský stopař – jeden z těch, kteří se vydali na průzkum terénu – a v patách za ním těžce oddychoval doktor Durieux. Nešťastný tloušťík se tvářil tak žalostně, že za jiných okolností by se ani drsní mužové divočiny neubránili kousavým poznámkám. Když teď spatřil Poctivce, zastavil se a s úlevou si vydechl.

„Ještě že jste tady!“ vykřikl a rozpřáhl ruce, jako by chtěl v návalu radosti zálesáka obejmout. „Vy jediný nás ještě můžete dostat z té kaše, do které jsme se dostali.“ Svěsil ruce a ve tváři se mu objevil provinilý výraz. „Nemohl jsem se vrátit, protože kolem tábora je za každým kamenem aspoň pět těch darebáků. Měl jsem štěstí, že jsem jim nepadl rovnou do rukou. Nebýt tmy, kdo ví, jak by to se mnou dopadlo.“

Indiánský stopař potvrdil doktorova slova a doplnil je přesným počtem nepřátel; usuzoval, že k útoku může dojít každou minutou. Náčelník Orlí hlava a Poctivec dali povel k okamžitému odchodu a dlouhá řada jezdců zamířila k okraji lesa. Když se před nimi otevřela travnatá pláň prémie, pobídlí prudce koně a celá kavalkáda se rozletěla kupředu.

Kapitola dvanáctá

POMOC PŘICHÁZÍ – VÁLEČNÁ LEST DONI LUZ

Na ostrohu kolem mexického tábora, necelé půl míle od prvních indiánských hlídek, se zatím odehrávalo vzrušující drama. Když už se slunce sklánělo k západu a stíny se začaly dloužit, piráti usoudili, že nadešla vhodná chvíle k útoku, a vrhli se na tábor ze všech stran. Honáci a stopaři, příkrčení za palisádou z dřevěných kůlů, odrazili s vypětím všech sil první nápor. Plukovník, zoufalý nad smrtí kapitána Aquilara, se bez váhání rozhodl, že bude bojovat do posledního dechu a že raději padne, než aby vydal tábor do rukou útočníků. Bylo to rozhodnutí stejně statečné jako beznadějně: zbývalo mu sotva patnáct mužů, a to ještě

nevěděl, není-li mezi nimi zrádce domluvený s Babillardem; patnáct mužů. zatímco nepřítel bylo dvakrát nebo třikrát tolik.

Měl ovšem na své straně i některé výhody: už sama poloha tábora, rozloženého na skalním ostrohu vysoko nad divokými útesy, vyrovnávala aspoň zčásti početní převahu útočníků. Nepřítel sice pronikl do houštin nad řekou, ale na úzkém prostoru nemohl manévrovat, a tak musel vést hlavní úder od prerie, kde však měli obránci tábora dokonalý přehled. Situace nebyla tedy tak zoufalá, jak se na první pohled zdálo; ale plukovník věděl víc než dobře, že tato výhoda mu sice získá drahocenné minuty a možná i hodiny, ovšem že je pouze otázkou času, kdy útočníci vniknou do tábora.

Také bandité si uvědomovali, že boj nebude lehký, a kapitán Uakteno si nijak nenamlouval, že se obránci vzdají po prvním výstřelu. Kdyby tu šlo o zlato nebo diamanty, byl by bez dlouhých úvah ustoupil a pustil by celou záležitost z hlavy. Avšak tentokrát šlo o nesrovnatelně drahocennější kořist a to byl důvod, proč se kapitán rozhodl vsadit všechno na jednu kartu, bez ohledu na životy svých mužů i na vlastní bezpečnost.

Tou kořistí, kterou chtěl dostat za každou cenu, byla doña Luz, a kapitán byl odhodlán raději obětovat vlastní hlavu, než aby ustoupil. Sledoval stopu výpravy od samého začátku, vlastně už od chvíle, kdy se vozy vydaly na cestu. Pokusil se získat doňu Luz už jednou, ale tehdy mu jeho záměr nevyšel a kapitán se rozhodl, že dosáhne svého cíle násilím, když ho nemohl získat po dobrém. Doña Luz neměla ani tušení, že onen muž, který ji před časem zachránil v ulicích večerního města před zloději, nebyl nikdo jiný než člověk, který teď vede největší vyvrhele prerie do útoku proti táboru. A tím méně mohla tušit, že kapitán tehdy celé přepadení předem domluvil a že celá scéna byla jen smlouvenou léčkou, která měla ukázat podvodného dobrodruha jako hrdinného ochránce přepadených žen. Záměr nevyšel a kapitán tušil, že ani tentokrát to nepůjde lehce; jenomže teď byl odhodlán jít za svým cílem tvrdě a bezohledně až do konce.

Odpolední útok byl odražen a kapitán Uakteno věděl, že musí změnit taktiku. Promluvil si krátce se svými muži a přikázal jim, aby každý zůstal na stanoveném místě tak dlouho, dokud se nesetmí; teprve za úplné tmy nebo spíš už krátce před svítáním se pokusí o rozhodující útok. Do té doby se každý musí dokonale krýt a hlavně čekat na kapitánův rozkaz. Nikdo nesmí sám ze své vůle hnout ani prstem, i kdyby se Mexičané rozhodli k protiútoky a opustili tábor. Kapitán doufal, že dřív nebo později dojdou obležení k závěru, že se útočníci po prvním nezdařeném útoku vzdali svých úmyslů a odtáhli za snadnější kořistí.

Léčka nebyla špatně vymyšlena a plán se málem zdařil dřív, než Uakteno předpokládal. Plukovník se v myšlenkách stále vracel ke kapitánovi Aguilarovi, jehož hrdinné sebeobětování zachránilo před několika hodinami tábor; starý muž byl odhodlán, že neponechá tělo padlého bojovníka napospas ptákům ani dravé zvěři. Když po prvním nezdařeném útoku nastal v prerii zase klid a nic nenasvědčovalo tomu, že se piráti připravují k dalšímu úderu, rozhodl plukovník, že za každou cenu musí dostat Aguilarovo tělo do tábora ještě před setměním; bojovník tak statečný si zasloužil, aby byl důstojně pohřben.

Vybral si čtyři nejodvážnější muže, dal osedlat koně a celá pětice vyrazila tryskem z tábora. Kapitána Aguilara našli bez dlouhého hledání – ležel pod vysokým stromem, v jedné ruce svíral pistoli a v druhé mačetu. Ležel na zádech, tváří obrácenou k nebi, a plukovníkovi se skoro zdálo, že se usmívá; jako by ještě teď, dávno po smrti, chtěl dát najevo opovržení nad svými vrahy Stopaři sestoupili s koní, položili kapitána na zkřížené pušky a vyrazili zpět k táboru.

Dostali se až k hradbě bez jediné známky nebezpečí. Prerie byla tichá, klidná a plukovník začínal pomalu věřit, že se útočníci vzdali svých úmyslů; jinak by přece museli využít nečekané příležitosti k novému útoku. Dva vozkové vykopali na konci tábora hrob a kapitán Aguilar byl uložen i se svými zbraněmi k věčnému spánku. Začalo se pomalu stmívat.

Plukovník obešel znovu tábor, aby se přesvědčil, že hlídky jsou na svých místech; potom se posadil na bednu před stanem své neteře, aby si trochu odpočinul. Opřel si hlavu o pušku a za několik málo minut začal dřímat. Nič nenasvědčovalo tomu, že se bandité chystají k novému úderu. Plán kapitána Uaktena vycházel dokonale.

Znenadání se objevilo těsně u hradby třicet stínů, a než se obránci vzpamatovali, vyšplhali útočníci na palisádu. Pohybovali se tak rychle a tiše, že vypadali spíš jako noční přízraky než jako lidé z masa a kostí.

Klímající hlídky spatřily, že se před nimi vynořilo ze tmy bez jediného zvuku třicet mužů ozbrojených až po zuby a mrštných jako kočky; obránci měli sotva čas vystřelit na poplach. V několika vteřinách byli zardoušeni nebo je umlčela dýka, a útočníci zaplavili tábor.

Kapitán Uakteno ponechal své muže, aby loupili a zabíjeli, jak se jim zlíbí, a sám zamířil okamžitě k příbytku doni Luz. Několik kroků před stanem však narazil na nečekaný, rozhodný odpor: plukovník, kterého probudily výkřiky stráží, stačil kolem sebe shromáždit sedm nebo osm mužů a teď všichni odhodlaně čekali před stanem, rozhodnutí dát se raději zabít, než aby dovolili nepříteli jediný další krok. Tak se ocitl kapitán Uakteno starému plukovníku tváří v tvář: jeho soupeř stál před stanem doširoka rozkročen, s pistolí v jedné ruce, s mečem v druhé, a nevypadal, že se dá zastrašit.

„Uhněte z cesty,“ řekl kapitán stroze a vytáhl mačetu.

„Udělejte ještě krok,“ odpověděl plukovník, „a bude to váš poslední.“

Jeho mužové vyrazili ze stínu a vrhli se na kapitána, jemuž okamžitě přispěchala na pomoc smečka dalších dobrodruhů.

Byl to nelítostný, nesmiřitelný boj na život a na smrt. Plukovník a jeho mužové věděli, že nemohou čekat slitování, avšak Uaktenovi přibíhali na pomoc další a další útočníci a stopaři padali v nerovném boji jeden po druhém. Nakonec bandité strhli starého plukovníka k zemi, Uakteno ho svázal koženým řemenem a poručil svým mužům, aby odstoupili od stanu.

Plukovník nebyl vážně zraněn, utrpěl jen několik šrámů, ale byl hodně zesláblý ztrátou krve. V nelítostném boji muže proti muži odrazil Uakteno v poslední chvíli několik ran mačetou, které užuž mířily starci přímo na hrdlo. Nebylo nic snazšího než plukovníka zabít, převaha útočníků byla zřejmá a výrazná,

ale to nebylo v Uaktenových plánech. Chtěl, aby stařec zůstal naživu, protože mu mohl posloužit jako rukojmí, kdyby byl odpor doni Luz příliš silný.

Boj v táboře se rychle chýlil ke konci: zdupanou půdu pokrývala těla mrtvých nebo zraněných obránců. Černý Jupiter, plukovníkův obrovitý sluha, hájil svého pána; oháněl se mohutným kyjem a srazil k zemi nejednoho útočníka, který se odvážil příliš blízko. Nakonec se však neubráníl: útočníci ho chytili do smyčky lasa a naplň zadušeného strhli k zemi. Uakteno mu v posledním okamžiku zachránil život, když se na ležícího černocho vrhl jeden z útočníků s dýkou v ruce.

Plukovník ležel na zemi a byl spoután tak dokonale, že se nemohl ani pohnout. Vůdce banditů mu vzal zbraně, a aniž věnoval nejmenší pozornost jeho krvácejícím šrámům, překročil přemoženého, bezmocného velitele a vstoupil do stanu.

Ale stan byl prázdný. Doňa Luz zmizela.

Uakteno chvíli stál, jako by ho zasáhl blesk, potom přivolal nejbližší muže a nařídil, aby prohledali stan. Šílený zuřivostí a hněvem bodal dýkou do zavěšených šatů, pod nimiž by mohla uprchlice najít nouzový úkryt. Všechno úsilí však zůstalo bezvýsledné. Kapitán došel k

závěru, že dívka využila vřavy boje, uprchla ven a skrývá se někde poblíž. Vyběhl ze stanu a začal horečně prohledávat stany, vozy i hromady zavazadel, když nic nenašel, vrhl se k nejbližším houštinám. Jestliže se doně Luz podařilo uniknout, musila za sebou zanechat stopy; jistě je rozrušená na nejvyšší míru, v lesní temnotě se neumí pohybovat – člověk, který je v divočině doma, ji musí najít téměř okamžitě a se zavřenýma očima.

V celém táboře zatím pokračovalo zuřivé plenění, útočníci rozbíjeli bedny, otvírali zavazadla i pytle se zásobami, strhávali plachty z vozů a prohledávali mrtvým opasky a kapsy. Cítili se tak bezpeční, že ani nepostavili hlídky; nikoho nenapadlo, že by jim ještě odněkud mohlo hrozit nebezpečí. A kapitán Uakteno, jindy ostražitý jako prérijní vlk, měl teď jiné starosti.

Náhle zazněl docela blízko tábora vysoký, do morku kostí se zařezávající výkřik a vzápětí se rozpoutala na všech stranách divoká střelba. Bandité strnuli, ale dřív než se stačili vzpamatovat, objevili se na palisádě Indiáni. Jaguářími skoky a s tomahavky v rukou se vrhali mezi rozházené bedny i stržené stany a hned za nimi postupovali zálesáci s mačetami a pistolemi; vedl je Poctivec se Skřivanem a Černým větrem po boku.

Situace se stala pro bandity rázem kritická. Rozprchli se jako hejno supů, několik mužů se pokusilo vystřelit, ale příval Indiánů je smetl jako povodeň; jen několik málo mužů stačilo hned v prvním okamžiku odhodit zbraně, přeskočit ohradu a zmizet v noční tmě. Uakteno, který právě pobíhal jako smyslů zbavený okrajem lesa a hledal ztracenou doňu Luz, využil příležitosti a připojil se k hloučku uprchlíků, ale na rozdíl od vyděšených mužů nepřestával střílet a krýt žalostný ústup. Zmizení doni Luz i nenadálý úder, který mu překazil poslední naději, že objeví úkryt doni Luz, to všechno ho naplnilo zuřivým, bezmocným hněvem, a proto už teď, sotva unikl z bezprostředního nebezpečí, začal v duchu připravovat odvážné plány na pomstu.

Boj zatím rychle dohasínal. Poctivec několikrát proběhl táborem, jehož půda byla pokryta mrtvými a zraněnými, a zuřivě se proklínal, že přišel příliš pozdě. Po krátké poradě s Orlí hlavou navrhl, aby se Indiáni vydali po stopách uprchlíků. Komančové se ukázněně seběhli ke svému náčelníkovi a za několik málo okamžiků zmizeli v lesních houštinách jako stíny.

Při prohlídce byla objevena mladá černoška Phébé a brzy po ní i dva honáci, kteří se ukryli v dutém kmeni starého stromu. Byli strachem víc mrtví než živí, a když je Černý vítr přiváděl do tábora, třásli se tak, že sotva stáli na nohou. Nešťastníci byli přesvědčeni, že jsou v rukou banditů, a Poctivcovi dalo nemálo práce, než je přesvědčit, že všichni ti zarostlí a drsní mužové kolem nich jsou jeho přátelé. Posadil se s nimi v narychlo vztyčeném stanu a požádal je, aby mu podrobně vyličili, co se v táboře stalo. Mladá černoška už Poctivce znala, a tak se nedala dlouho pobízet; v několika minutách se lovec dozvěděl o strašlivých událostech, které se odehrály na půdě tábora i v okolí.

„Kapitán Aguilar je tedy mrtev?“ zeptal se Poctivec.

„Večer jsme ho pohřbili,“ odpověděla Phébé a po tváři se jí začaly kutálet slzy jako hrachy.

„A co se stalo s plukovníkem?“ naléhal dál Poctivec. „Hledali jsme ho marně po celém táboře.“

Černoška sklonila hlavu.

„Zajali ho,“ řekla žalostně. „Viděla jsem na vlastní oči, jak ho odnášejí. Ale nevypadalo to, že má nějaké těžké zranění, protože banditi ho svázali od hlavy až k patě. S polomrtvým člověkem by si takovou práci jistě nedali.“

Poctivec ocenil bystrý postřeh. Chvilí mlčel, potom se váhavě zeptal:

„Doňa Luz se ztratila, víte to?“ Hlas mu znatelně přeskočil.

Phébé se znovu rozplakala a tentokrát nebyla k utišení. Dva zálesáci, kteří stáli u vchodu do stanu, znenadání zdvořile ustoupili. Poctivec otočil hlavu a ve tváři se mu objevil výraz úžasu.

Do stanu vešla pobledlá doňa Luz.

Phébé byla na okamžik skálopevně přesvědčena, že vidí přízrak, ale pak se vrhla ke své paní a vášnivě ji objala. Poctivec se konečně vzpamatoval. Z prsou se mu vydralo osvobozující vydechnutí.

„Tak přece jen jsme nepřišli tak docela pozdě,“ řekl vážně.

Doňa Luz smutně sklonila hlavu.

„Ztratila jsem člověka, který se mnou jednal jako s vlastní dcerou. Musím vás poprosit, abyste mě vzal

pod svou ochranu.“

„Ze srdce rád,“ odpověděl lovec vřele. „A o plukovníka se nebojte, nemůže být daleko. Dávám vám své slovo, že uděláme všechno, abyste se s ním brzy zase shledala.“

První vzrušení se uklidnilo a každý chtěl vědět, jak mladá žena dokázala uniknout pozornosti banditů. Doña Luz začala ochotně vyprávět.

Když přišel večer, ulehla oblečená na lůžko, ale nemohla usnout, jako by měla tušení, že všechen ten klid v okolí tábora je jen zdánlivý; nedokázala zahnat neodbytnou myšlenku, že bandité připravují novou léčku. Při prvním poplachu vyskočila, vyhlédla na okamžik ze stanu a uvědomila si, že na útěk je už pozdě. Rychle se rozhlédla a všimla si, že na visutém lůžku leží bez ladu a skladu několik pohozených kusů šatstva. Vklouzla pod hromádku šatů a se zatajeným dechem čekala, co se bude dít.

Vůdce banditů naštěstí viděl jen odhozené šaty, usoudil, že je lůžko prázdné, a blíž už nepátral. Doña Luz pak zůstala ve svém úkrytu bez nejmenšího pohybu téměř hodinu.

Když přišli lovci a doña Luz zaslechla Poctivcův známý hlas, uvědomila si, že je zachráněna; vylezla?. úkrytu a netrpělivě čekala na konec boje.

Zálesáci jí blahopřáli k duchapřítomnému rozhodnutí a k odvaze.

„Señorito,“ řekl vážně Poctivec, „jsem nucen vás teď poprosit, abyste nás v zájmu své bezpečnosti doprovodila do nového úkrytu. Můžete mi věřit, že tam najdete pohodlí, jaké si zasloužíte, a ohledy, na jaké máte právo.“

Nařídil mužům, aby se postarali o zraněné a pohřbili mrtvé; potom dal sebrat všechna zavazadla, jež piráti při zběsilém plenění rozházeli po celém táboře. Když lovci skončili tuto neveselou práci, vyhouplí se do sedel, vzali mezi sebe hlouček těch, kteří přežili útok banditů, a zamířili k údolí Šedozelené vody.

Dějiště krvavé bitvy zůstalo tiché a opuštěné.

Kapitola třináctá

DOUPĚ BANDITŮ – KAPITÁN SÁZÍ VŠECHNO

Ve chvíli, kdy Poctivec pronikl se svými zálesáky a s Indiány do středu mexického tábora, ustupoval už zbytek: banditů nočními stíny. Muži se na příkaz svého velitele rozptýlili po lese, aby snadněji unikli pronásledovatelům.

Kapitán Uakteno očekával, že se mu Indiáni pověsí na paty každým okamžikem. Zpočátku kryl zmatený ústup prchajících nahodilou střelbou, potom se zastavil a se čtyřmi muži se obloukem vrátil do blízkosti skalního ostrohu. Dostal se nepozorovaně až k okraji kaňonu a bez ohledu na strašlivé propasti, kde si mohl každou vteřinou srazit vaz, spustil se skalními roklemi přímo k řece. Doprovázeli ho čtyři muži, kteří nesli svázaného plukovníka a černého Jupitera.

Asi uprostřed namáhavého a nebezpečného sestupu se konečně zastavili. Hladina řeky probleskovala v měsíčním světle v hlubině pod nimi, kolem dokola bylo ničím nerušené ticho; strmé skály mezi uprchlíky a jejich pronásledovateli představovaly překážku, která banditům dodávala pocit bezpečí a novou naději na záchranu. Složili oba svázané zajatce na úpatí skalní věže a opřeli se zády o balvany, aby si po vyčerpávajícím sestupu trochu oddechu.

Roztrhanými mraky občas vyhlédl měsíc a jeho světlo vytvářelo v rozeklaných skalách podivné bludiště černých stínů. Vysoko na vzdáleném ostrohu se občas objevily pochodně, pohybovaly se zdánlivě bez cíle jako bludičky, zastavily se u prvních skal a potom se zase pomalu vracely, až zmizely mezi stromy. Pronásledovatelé považovali za zbytečné pouštět se teď v noci do nebezpečných strmých roklí a

předpokládali, že ani bandité by se neodvážili tak šíleného kousku.

„Hodně štěstí,“ popřál jim kapitán, když světla posledních pochodní zmizela za skalami.

Obrátil se ke svým mužům.

„Nemusíme pospíchat, přátelé, na tohle místo se ta zbabělá banda nikdy nedostane. Můžeme si v klidu odpočinout. Dva hlídejte zajatce, dva se jděte trochu porozhlédnout po okolí. A dávejte pozor, abyste neshazovali zbytečně kamení, nebo se prozradíme.“

Muži mlčky uposlechli. Oba bandité, kteří si vzali na starost průzkum, se vrátili po necelé půlhodině. Přinášeli dobrou zprávu: na travnaté terase uprostřed strmé skalní stěny objevili jeskyni, která jim může na přechodnou dobu posloužit jako spolehlivý úkryt.

„Nic se nám teď nemůže hodit líp,“ rozhodl kapitán, „protože noční táboření pod širým nebem vždycky zanechá nějaké stopy. Až se rozední, Komančové by je určitě objevili. Raději půjdeme.“

Sestoupili na travnatou terasu a pomalu obcházeli útesy ostrohu, jehož horní část jim brzy zmizela za skalami a korunami stromů. Konečně došli k úkrytu. Spíš než jeskyně to byla nenápadná skalní rozsedlina pod mohutným převísem, ale hned za úzkým vchodem se trhlina přece jen trochu rozšiřovala. Zdálo se, že je dost prostorná, aby tu šest lidí mohlo přečkat slídění indiánských stopařů.

Uprchlíci vklouzli jeden po druhém do kamenné štěrbině a vtáhli do úkrytu zajatce. Když byli všichni v bezpečí, zakryl kapitán vchod příkrývkou.

„A jsme tu jako doma,“ liboval si. „Moc bych se divil, kdyby nás Komančové hledali zrovna tady.“

Vytáhl z kapsy křesadlo a zapálil malou pochoděň; připravil si ji už před chvílí, když čekal na výsledky průzkumu. Smolnaté dřevo vzplanulo téměř okamžitě. Plamen prskal, syčel a rozléval po jeskyni hřejivé oranžové červené světlo.

Bandité se s údivem rozhlédli. To, co považovali v temnotě za obyčejnou skalní rozsedlinu, vymletou vodou, byla skutečná jeskyně, jakých je v těchto končinách na sta,

„Štěstí nám zkrátka přeje,“ zvolal kapitán a zdvihl pochoděň až k mokrému stropu. „Musíme se pořádně podívat, kde to vlastně jsme.“ Chvilí se rozhlížel po vlhkých stěnách. „Zůstaňte tady a dávejte pozor na zajatce, půjdu si tu krysí díru trochu prohlédnout.“

Zapálil další pochoděň, aby muži neseděli potmě, a zmizel v skalní chodbě. Dno pod jeho nohama bez přestání pozvolna klesalo.

Prohlídka trvala dlouho. Už se chystal pomalu k návratu, když tu náhle ucítil ve tváři studený proud vzduchu. V nečekaném průvanu plamen pochodně málem zhasl a kapitán si uvědomil, že jeskyně má další východ. Pustil pochoděň na zem, zašlápl plamen, aby ho zbytečně neprozradilo světlo, a několik okamžiků pozorně naslouchal.

Ze tmy se ozývalo jen slabé šumění vody, která tekla někde poblíž. Kapitán postoupil opatrně několik dalších kroků a znovu se zastavil. Čekal, až jeho oči přivyknou temnotě, a pak se znovu rozhlédl. V širokém zarostlém otvoru spatřil přímo před sebou slabou mihotavou zář na hladině řeky.

Rozběhl se k východu a v duchu si blahopřál, že se přece jen odhodlal k podrobné prohlídce, od které si sám na začátku nic mimořádného nesliboval.

Jeskyně ústila na břehu malé říčky; voda omývala skálu těsně pod východem z jeskyně, takže bandité mohli přeplavat nebo se přebrodit, aniž by za sebou zanechali sebemenší stopu.

Kapitán se rozpomněl, že říčku zná: klikatí se v nesčetných zákrutech v bezpečné vzdálenosti od tábora Mexičanů a vlévá se do velké řeky daleko před ostrohem.

Potěšen takto zjištěnými výhodami rychle se vydal na zpáteční cestu.

Jeho mužové už spali hlubokým spánkem. Bděl jen jediný, který hlídal zajatce.

„Vstávat,“ vykřikl kapitán, „teď není čas na spaní! Čeká nás spousta práce.“

Bandité se neochotně zvedli a mrzutě si protírali zarudlé oči.

Kapitán Uakteno nechtěl nic ponechat náhodě; přikázal mužům, aby pečlivě zamaskovali otvor, kterým vnikli do jeskyně. Navrstvili tam až ke stropu hromadu balvanů tak dokonale, že by tudy od této chvíle neproklouzla ani myš. A kdyby přece jen někdo objevil směr jejich ústupu, tady u skály teď každá stopa

končí a pronásledovatelé nemají nejmenší naději, že ji znovu objeví.

Když byla jeskyně uzavřena, kapitán uvolnil zajatcům pouta na nohou, aby se mohli pohybovat, a celá skupinka se vydala do úzké klikaté chodby. Po pěti nebo šesti minutách se kapitán zastavil a nahlédl do vedlejší dutiny, kterou objevil při své prohlídce. Chodba se po několika krocích prudce rozšiřovala a ústila do veliké, prostorné jeskyně. Plán byl jasný: zajatci zůstanou v jeskyni a jeden z mužů je bude hlídat. Plukovník i černý Jupiter se vrávoravě vpotáceli do svého nového vězení a kapitán Uakteno se třemi bandity pokračoval v cestě. Kráčeli rychle, a tak se brzy ocitli u otvoru, za kterým se v měsíčním světle třpytila hladina řeky.

„Jenom se podívejte,“ řekl kapitán a ukázal na vodní proud, „jak je každá zlá věc k něčemu dobrá. Vůbec už mě nemrzí, že jsem musel ustoupit. Náhoda nás zavedla do takového úkrytu, že si lepší ani nemůžeme přát. Tady nás určitě nikdo hledat nebude a mimoto se můžeme dostat na protější břeh bez jediné stopy. Ty, Franku,“ obrátil se na jednoho z mužů, „půjdeš teď na smluvené místo, kde se měli setkat naši. Řekl bych, že už tam dávno budou, běželi dost rychle. Přiveď je a posbíráš i všechny ty lenochy, kteří se neúčastnili výpravy. Zkrátka ať přijde každý, kdo zbyl. Ty, Antonio, se postaráš o potraviny. Zaříd' si to jak chceš, ale musíme tady mít dostatečnou zásobu pro celou partu. A teď můžete oba jít. Nebudu vám ani připomínat, abyste si pospíšili. Čím dřív se vrátíte, tím líp pro vás.“

Oba bandité bez jediné námitky sklouzli do vody. Plavalo se jim těžce, prudký proud je strhával znovu a znovu, ale přece jen se pomalu blížili k protějšímu břehu.

Kapitán je chvíli pozoroval, potom se obrátil k muži po svém boku.

„A my, Gonzálezi, se postaráme o dříví na oheň. Posbíráme taky trochu suchého listí, aby bylo na čem spát. V jeskyni je dost vlhko, a my se teď musíme spokojit s podzemním táborem. Jinak to nejde.“

O hodinu později se míhaly po stěnách jeskyně odlesky malého ohně; dříví tiše praskalo a kouř se ztrácel v nesčetných štěrbinách a trhlinách skalního stropu. Na hromádách listí usnuli oba bandité hlubokým spánkem.

Vycházelo právě slunce, když skupina banditů plavala přes řeku k svému novému úkrytu. Po krvavé srážce v mexickém táboře jich zbyla sotva polovina, ale kapitán Uakteno doufal, že i s takto prořídlou tlupou dosáhne brzy drtivé odplaty, když to vezme za správný konec.

Po bohatém posilnění si kapitán vzpomněl, že by se měl poohlédnout po zajatcích; v posledních hodinách na ně neměl čas a vlastně na plukovníka i černého Jupitera docela zapomněl. Vstal a vydal se do prostorné jeskyně, která teď sloužila jako podzemní věznice.

Od okamžiku, kdy padl do rukou pirátů prerie, nepromluvil starý plukovník jediné slovo. Mlčel a neodpovídal ani na uštěpačné poznámky svých strážců, ani na nepřítelišetrné zacházení. Většina jeho mužů padla při obraně tábora a sám plukovník neměl ani tušení, co ho čeká. Poznal však bandity za těch pár hodin víc než dokonale, a tak se pomalu připravoval na nejhorší.

Při všech těch útrapách pociťoval jedinou radost: pramenila z jistoty, že jeho neteři se podařilo uniknout. Nevěděl, jak to dokázala, ale dokázala to, a její čin dodával starému plukovníkovi přece jen jistý pocit radosti a útěchy. Starosti o další osud odvážného děvčete ho však neopouštěly. Co si počne osamocená žena v divočině, kde může potkat nanejvýš medvěda či vlka, anebo Indiány, kteří jsou ještě krutější než ta nejuživější šelma? Doña Luz je zvyklá na pohodlí, žila dosud vždy obklopena pozornou péčí svých nejbližších; jak se teď vyrovná s tvrdými podmínkami života v divočině?

Toto pomyšlení ještě znásobovalo starcův smutek a starosti o příští osud doni Luz ho skličovaly víc než hrubosti jeho vězňů. Po celou dobu nedokázal usnout ani na chvíli a rychle ztrácel poslední zbytek sil. Bělovlasý plukovník vypadal tak ztrápeně, že se bandita při pohledu na něj zděsil.

„Ale, ale, plukovníku,“ řekl káravě, „trochu odvahy, k čertu! Seberte se, stará vojno! V životě to jinak nechodí. Jednou jsme nahoře, podruhé dole, já bych vám o tom mohl vyprávět, věřte mi! Ale člověk nesmí nikdy zoufat; nikdo nemůže vědět, co ho čeká zítra. Dejte mi své čestné slovo, že se nepokusíte o útěk, a já vám okamžitě rozvážu pouta.“

„Nic takového vám neslíbím,“ odpověděl plukovník stroze, „protože bych dané slovo nemohl dodržet.“

Naopak vám přísahám, že využiju každé sebemenší příležitosti, abych odtud zmizel.“

„Bravo, výborně!“ vykřikl kapitán a rozesmál se. „Taková odpověď se mi líbí! Být na vašem místě, odpověděl bych stejně. Jenom si myslím, že i kdybyste se snažil sebevíc, nedokážete hnout ani prstem. Ale abyste věděl, že nejsem vyvrhel, rozvážu vám pouta. Přes to, co jste mi právě tak slavnostně odpřisáhl. Dělejte si tu co chcete, z téhle díry se sotva vyhrabete! Ledaže byste nás všechny pobil, a to se mi zdá přece jen trochu nepravděpodobné.“

Přistoupil blíž k plukovníkovi, vytáhl mačetu a přetál mu pouta. Potom se sklonil nad Jupiterem a udělal totéž.

Vrátil se k plukovníkovi, vymyl mu rány studenou vodou a pečlivě ho ovázal. Nakonec hodil před oba zajatce několik kusů smažené daňčí kýty, mlčky zaznamenal, že se plukovník jídla ani nedotkl, a vrátil se ke svým mužům. Uvědomoval si, že je nejvyšší čas rozhodnout, co dělat dál.

Bylo už pozdě odpoledne, když kapitán Uakteno dospěl k závěrečnému rozhodnutí. Svolal všechny své muže a posadil se na hromadu suchého listí, aby jim oznámil výsledek.

„Caballeros,“ řekl vesele, „nemůžeme zapřít, že jsme prohráli první kolo; ti dva zajatci nám nestojí za tolik námahy. Porážka nás jistě zneuctila a rozzuřila, ale bylo by špatné sedět tady se sklopenou hlavou a skřípat bezmocně zuby. Nastupujeme do druhého kola a tentokrát vyhrájeme, ať to stojí co stojí. Musím teď na nějakou dobu odejít, dávejte pozor na zajatce, protože výsledek mého jednání bude záležet tak trochu i na nich. A ještě něco. Jestli se do zítřejší půlnoci nevrátím, zastřelíte bez milosti oba. Rozumíte? Deset minut, a pak žádné dlouhé cavyky.“

„Buďte bez starosti,“ odpověděl muž jménem Frank, který byl zřejmě zvyklý mluvit za všechny své spolence, „můžete klidně jet, splníme vaše rozkazy do posledního puntíku. Ale přece jen bychom rádi věděli, kam máte namířeno. Ne že by nás to mělo nějak zvlášť zajímat, ale kdybyste se dlouho nevracel, musíme vědět, kde vás máme hledat. Člověk nikdy neví, co se může přihodit, a je docela dobře možné, že byste nás mohl potřebovat.“

Kapitán chvíli uvažoval, potom se na jeho úzkých rtech objevil pokřivený úsměv

„Víš snad někdo z vás,“ řekl pomalu, „kam se uklidili ti přihlouplí lovci bobrů? Nikdo nemá ani tušení, a já nevím o moc víc. Ale jedno vím docela bezpečně: že udělám všechno, abych vklouzl do toho jejich doupěte a vrátil se živ a zdrav. Se zdvořilou poklonou mě zrovna nepropustí, ale počítám, že mi nezkříví na hlavě ani vlasek.“

Kapitola čtrnáctá

V JESKYNI NAD ŠEDOZELENOU VODOU – PŮLNOČNÍ LHŮTA

Dva dny po krvavé tragédii v mexickém táboře se shromáždili zálesáci i Komančové v obrovském podzemním bludišti, které objevil Skřivan a v němž zřídil Poctivec svůj tábor. Někteří mužové spali, jiní čistili zbraně nebo si spravovali potrhané oděvy. Většina Indiánů zamyšleně pokuřovala s pohledem upřeným do prázdna. U obou vchodů stály nehybné hlídky a soustředěně pozorovaly okolí.

V krápníkové jeskyni, kterou odděloval od velkého podzemního sálu spadlý balvan, seděly na hrubé dřevěné lavici dvě ženy; opodál se opíral o skálu osmahlý muž a kouřil cigaretu z kukuřičného listí. Starší z obou žen, polohlasně rozmlouvající s doňou Luz, byla Poctivcova matka a zamyšleným mužem nebyl nikdo jiný než No Eusebio. Před obrovitým balvanem přecházel sem tam muž v typickém oblečení zálesáků: byl to Černý vítr.

Poctivec, Skřivan a Orlí hlava chyběli.

Lovcova matka rozmlouvala tiše s doňou Luz a občas pohlédla výmluvně na No Eusebia, jako by se dovolávala jeho svědectví či jako by se chtěla přesvědčit, zda mu neuniklo ani jediné slovo.

„To je opravdu podivné,“ poznamenala zamyšleně. „Jste už skoro dva měsíce na cestě, a přece vám strýček nikdy neřekl nebo aspoň nenaznačil, jaký cíl má jeho výprava?“

Doňa Luz zavrtěla hlavou. „Nikdy. Jistě mě to zajímalo, ale když jsem viděla, že mi nechce odpovědět přímo, raději jsem se pak už neptala.“

„Nehněvejte se na mě,“ pokračovala Pactivcova matka s omluvným úsměvem, „že se vás tak vyptávám. Ale věřte mi, že to nedělám ani tak ze zvědavosti, jako z opravdového a upřímného zájmu o vaši osobu. Chtěla bych prostě o vás vědět co nejvíc, protože jste hodná a milá.“

„Můžete se ptát na všechno,“ odpověděla mladá žena vlídně, „dokonce vás o to prosím.“

Doňa Maria chvíli uvažovala, potom se zeptala zamyšleně:

„Co vlastně dělal plukovník v prérii? Jak trávil celý ten dlouhý čas?“

„Od rána do večera se toulal prérií a snažil se navázat styk s lovci samotáři. Když některého našel, seděl s ním dlouhé hodiny a vyptával se ho.“

„A na co?“

„Víte, možná že je to chyba, ale já nevím. Nikdy jsem se o to zvlášť nezajímala. Myslela jsem že bych ne měla být zvědavá, když mi to strýček nechce říct sám. A pak – musím se přiznat, že mě ty rozhovory ani moc nezajímaly. Všude bylo tolik jiných věcí – prerie, zvířata, celý ten svět, který jsem předtím nikdy neviděla.“

„To chápu. Odpusťte mi ty zvědavé otázky, nerada bych vás unavovala. Jestli chcete, můžeme mluvit o něčem jiném.“

„Jak si přejete,“ odpověděla dívka vlídně. „Moc ráda si s vámi povídám, protože jste ke mně hodná.“

Doňa Maria si povzdechla.

„Vlastně nám nic jiného nezbyvá, máte pravdu. Ale stejně musím pořád myslet na syna; odešel časně ráno a podle toho, co mi říkal, měl být už dávno zpátky.“

„Myslíte,“ zvolala doňa Luz polekaně, „že se mu něco stalo?“

Stará žena se usmála. „Tolik vám leží na srdci jeho osud?“

Dívka sklopila hlavu a začervenala se.

„Víte, paní, je to docela přirozené – po tom všem, co pro nás udělal a co určitě ještě udělá.“

Doňa Maria přikývla. „Můj syn vám slíbil, že osvobodí vašeho strýčka, a můžete mu věřit, že svůj slib splní.“

„Ale o tom jsem přece nepochybovala ani na okamžik,“ vykřikla dívka nešťastně. „To jméno, které mu dali jeho přátelé, je víc než výstižné. A jistě ho tak nepojmenovali nadarmo.“

Stará žena a No Eusebio na sebe s úsměvem pohlédli; dojala je důvěra, s jakou mladá žena mluvila o člověku, který jim byl nejbližší na světě. Vtom se pod klenbou jeskyně rozlehly rázné kroky a z podzemní chodby se vynořilo několik mužů.

Černý vítr se obrátil k oběma ženám a řekl vesele:

„Konečně je tady!“

Byl to opravdu Pactivec; přicházel v doprovodu Skřivana, náčelníka Orlí hlavy a několika lovců. Vstoupil do jeskyňky, v níž seděly obě ženy, políbil matku na tvář a zdvořile se uklonil její společnici.

„Neseš dobré zprávy?“ zeptala se doňa Maria netrpělivě. „Doňa Luz se už nemůže dočkat, a já na tom nejsem o nic líp. Umírám zvědavostí.“

„Myslím,“ odpověděl lovec vyhýbavě, „že doňa Luz může být klidná. Jistě to nebude trvat dlouho a řeknu jí to, co očekává. Ale zatím jsme moc velký pokrok neudělali. Po banditech není ani stopy, jako by se do země propadli. Už nás to začíná pomalu přivádět z míry. Máme však přece jen jednu dobrou zprávu: když jsme se vraceli, šťastnou náhodou jsme potkali několik kroků před jeskyní doktora. Hledal tam ve skalách podle svého chvályhodného zvyku kytičky a prozradil nám, že se kolem tábora potuluje nějaký podezřelý chlapík. Hned jsme se začali o toho muže zajímat a za chvíli jsme ho měli. Čert ví, co tu pohledával.“

„Vytáhli jste z něho už něco?“ zeptal se netrpělivě No Eusebio.

„Ještě jsem s ním nemluvil,“ řekl Poctivec. „Rád bych ho vyslechl v klidu. Jestli promluví, tím líp pro něj, jestli ne, naši přátelé Komančové se o něj postarají.“

Dva zálesáci, kteří si vzali na starost zásobování a kuchyni, přinášeli na rožni čtvrtku zvěřiny; právě ji dopekli nad ohništěm uprostřed velké jeskyně. Podzemními prostory se rychle šířila lákavá vůně. Černý vítr odkrojil mačetou několik nejšťavnatějších kusů a lovci odnesli oběd k sedícím mužům. Zálesáci se rozsadili s Indiány v družném společenství po balvanech a všichni se s chutí pustili do jídla.

Po obědě si odešly ženy na chvíli odpočinout. Poctivec se posadil na hrubě otesanou lavici a přikázal mužům, aby přivedli zajatce. Lovci i Komančové se natlačili do jeskyňky a vytvořili podle stěn neprodyšný kruh; další čekali před balvanem, aby jim neuniklo z výsledku ani slovo. Poctivec se až dosud o zajatce nijak zvlášť nezajímal, a teprve když ho teď spatřil ve světle loučí, podíval se mu do tváře pozorněji a neubrnil se výkřiku překvapení.

„Jestli se nemýlím,“ poznamenal vzrušeně, „stojí před námi sám kapitán Uakteno.“

Zástupem proběhl vzrušený šum.

„Kapitán Uakteno osobně, pánové,“ ušklíbl se zajatec a přehlédl zástup opovržlivým pohledem. „A jak vás tak vidím všechny pohromadě, skoro bych hádal, že proti mně máte jisté drobné výhrady.“

Poctivec se zamračil a sevřel hněvivě pěsti. Už si vyčítal, že mu hned nebyla nápadná ta bezstarostná neopatrnost, s jakou se kapitán potuloval prérií, právě tak jako skutečnost, že se vůbec nebránil, když se před ním objevili lovci. Není nejmenších pochyb, kapitán se dal zajmout jen proto, aby se dostal do tábora svých protivníků. A jestliže sám vlezl dobrovolně do pasti, pak má určitě v záloze něco, co mu zaručuje naprosté bezpečí.

„Hádám,“ řekl stroze zajatci, „že jste se vydal do našich rukou s určitým a promyšleným záměrem. Doufám proto, že nám odpovíte na několik otázek.“

V pirátově úzké tváři se objevil potměšilý úsměv.

„Ale samozřejmě, samozřejmě!“ řekl s přehnanou zdvořilostí. „Nejenom že vám ochotně odpovím na každou otázku, ale – jestli dovolíte – půjdu ještě dál a povím vám napřed sám a s největší ochotou všechno, co se stalo. Toto vysvětlení je totiž nutné, abyste mohli zvážit mé činy bez zaujetí a s určitou mírou velkorysosti.“

Poctivec pohlédl tázavě na své přátele. Černý vítr i Skřivan sotva znatelně přikývli a lovec pokynul zajatci, aby mluvil.

„V tom našem smutném světě,“ začal kapitán Uakteno, „se každý snaží urvat, co může. Někdo hrabe oběma rukama, jiný je skromnější a spokojí se s málem. Co mě se týče, já jsem spíš skromný. Ještě pár let v prérii, a pak se v klidu a pokoji vytratím někam na jih k mexickým hranicím. Samozřejmě ne s prázdnýma rukama, tak daleko zase moje skromnost nesahá. Ale vidíte aspoň, že si nedělám žádné světoborné plány. Před několika měsíci se na mě usmálo štěstí a do

klína mi spadlo docela slušné jmění, i když jsem se o to musel taky trochu přičinit. Uložil jsem si ten pokládek u jednoho spolehlivého člověka, protože našinec musí myslet na zadní kolečka – to mi jistě nikdo nebude zazlívát. Zkrátka jsem si ty peníze uložil, aby k nim přibýly ještě nějaké ty úroky. To je dobrá věc a vřele vám ji všem doporučuji. Ale teď s tím nebudu zdržovat. Tam na jihu mi náhoda přála, a tak jsem mohl prokázat určitou službu jedné mladé dámě; někteří pánové z vašich řad mají tu čest ji doprovázet a držet nad ní tak říkajíc ochrannou ruku. Mám na mysli doňu Luz.“

Poctivec vyskočil.

„Docela obyčejná záležitost,“ uklidňoval ho kapitán, „vlastně to ani nestojí za řeč. Vyřídil jsem malou bandu darebáků, která zmíněnou dámu napadla a chtěla jí vzít šperky. Při té příležitosti jsem se podíval oné krásce do očí trochu zblízka a – zkrátka jsem se do ní zamiloval. Jistě uznáte, že na tom není nic podivného.“

Poctivcovi sjely obě ruce k pistolím, ale dobrodruh se tvářil, že nic nevidí.

„Jsem mužem činu,“ pokračoval klidně, „a tak jsem si obratem opatřil všechny dostupné informace. Zjistil jsem, že se zmíněná dáma chystá na dlouhou cestu, a vypátral jsem i den a hodinu odjezdu. Pak už zbývala jen maličkost: sestavil jsem přesný plán a ten se po celou tu dobu snažím uskutečnit. Pěkně postupně a s rozvahou, bod za bodem a krok za krokem, jak je u mužů mého druhu zvykem. Menší komplikace mi způsobila jen ta včerejší nešťastná záležitost. Připouštím, že mi to včera nevyšlo. Ale to se stává i lepším lidem, a já ani v nejmenším nehodlám hodit flintu do žita. Doufám proto pevně, že brzy bude zase všechno v pořádku.“

„Taky doufáme,“ přikývl Poctivec. „A pokud nám naše slabé síly stačí, pokusíme se k tomu přispět co nejrychleji „

„To bych netvrdil tak určitě,“ poznamenal pirát škodolibě. „Víte dobře, že mám za ušima a že bych se nevydal na takový výlet jen tak pro nic, kdybych neměl záruku. Zkušenost mě naučila, že si člověk musí krýt záda.“

Poctivec zbystřil pozornost. „Jakou záruku?“

„Jakou?“ odpověděl posměšně dobrodruh. „Hned to vysvětlím. Dejme tomu, že je tu někdo, jehož život je v mých rukou. A že ten někdo je shodou okolností strýcem mladé ženy, o které jsem se už zmínil. Nebudu vás zdržovat a řeknu to přímo: když se do půlnoci nevrátím živ a zdrav, moji mužové krátce a dobře postaví starého plukovníka ke zdi. Jak se vám to zamlouvá?“

Vítězoslavně se rozhlédl po zachmuřeném zástupu. Řadami lovců proběhlo hněvivé zašumění.

„Jsem přesvědčen,“ pokračoval pomalu pirát, „že si naše krásná dáma nepřeje, abychom jejího staříckého plukovníka hodili supům. Ukažte tedy trochu ochoty a poproste mladou slečnu, aby se ve vlastním zájmu dostavila co nejdřív. Rád bych jí přednesl svůj návrh osobně.“

Avšak doña Luz už přicházela. V tichu podzemní prostory slyšela kapitánův hlas, a třebaže mu nerozuměla, připadal jí známý; vstala a zamířila k houfu mužů, kteří před ní zdvořile ustupovali. Než mohl Poctivec odpovědět na poslední kapitánova slova, ocitla se mladá žena uprostřed kruhu lovců, několik kroků za dobrodruhovými zády. Kapitán se otočil, prudce odhodil nedokouřenou cigaretu a hluboce se uklonil.

„Jsem šťasten,“ řekl dvorně, „že jste mi prokázala čest svou přítomností.“

„Chcete mi snad něco říct?“ zeptala se dívka chladně.

„Vy mě už nepoznáváte?“ podivil se kapitán vyčítavě. „Zdálo se mi, že jsem ve vašich vzpomínkách zanechal dojem přímo nesmazatelný.“

„Musím připustit,“ poznamenala doña Luz, „že jsem na vás opravdu jistý čas vzpomínala v dobrém, ale po tom včerejším krveprolití nejste pro mne nic jiného než darebák a vrah.“

Bandita zuřivě stiskl rty. Ovládl se s vynaložením všech sil a znovu nasadil zkroušenou tvář.

„Máte pravdu, zavrhněte mě do pekel nejtemnějších. Zasloužím si to. Jsem bídák. Ale to na věci bohužel nic nemění.“

Mladá žena se k němu obrátila zády a učinila několik kroků k Poctivcově matce, která se objevila v uličce

mezi lovci. Když kapitán viděl, že dívka odchází, rázem zapomněl na svou přetvářku.

„Okamžik,“ vykřikl vztekle, „tentokrát mě budete poslouchat! Máte tři dny na rozmyšlenou. Za tři dny se tady objevím znovu; když pak odejdete se mnou, pustím vašeho plukovníka na svobodu“ a odevzdám ho vašim přátelům. Jinak si ho vezmou do práce moji lidé a můžete mi věřit, že mu ty poslední chvíle pořádně osladí!“

Mladá žena už nedokázala poslouchat dál: zavravorala a zhroutila se do náruče Pactivecovy matky. Doña Maria a No Eusebio ji rychle odvedli.

Pactivec přeskočil stůl a vrhl se k Uaktenovi. Sevrhl mu oběma rukama ramena a vykřikl zuřivě:

„Poděkujte všem čertům, že odtud odcházíte se zdravou kůží!“

Kapitán přimhouřil obě oči a řekl chladně:

„Za tři dny mě uvidíte znovu. A budu tady na minutu přesně, to se můžete spolehnout. Ta mladá netýkavka půjde se mnou, nebo přijde plukovník o hlavu. A není na světě síla, která by mi v tom zabránila.“

„Ještě jsme neřekli poslední slovo,“ poznamenal Skřivan, zoufalý nad svou bezmocí. „Do tří dnů se může ledacos přihodit.“

Bandita se na něj opovržlivě zašklebil, pokrčil rameny, jako by ho neuznal za hodna odpovědi, a zamířil k východu.

Sotva jeho kroky dozněly pod klenbou jeskyně, Skřivan, Černý vítr a Orlí hlava se vrhli do chodby vedoucí k druhému východu. Všichni věděli, že teď nesmějí ztratit banditovu stopu ani na okamžik.

Pactivec se po krátké úvaze rozhodl, že se pokusí o přímý útok proti táboru pirátů, jakmile stopaři přinesou i první zprávu. Avšak najít tábořiště banditů nebude lehké: prerie je rozlehlá, a kdyby se v noci bandité přesunovali z místa na místo, ztratí se v nekonečných prostorách divočiny jako jehla v hromádce sena.

Uplynul jeden den, pak druhý. Indiáni i lovci ani na minutu neustávali v horečném pátrání, ale hodiny mýjely s nezadržitelnou rychlostí. Stopaři se vraceli zoufalí, po banditech jako by se slehla země.

Pozdě večer druhého dne se vrátil i Pactivec, unavený a skleslý z bezvýsledného pátrání. Prohledal každou houštinu až na dvacet mil daleko a všechno bylo marné. S hlavou svěšenou vstoupil do jeskyňky, v níž se ubytovala jeho matka s doňou Luz. Obě ženy seděly u stolu a mlčely. Pactivec na ně zasmušile pohlédl a zaváhal; nemohl se odhodlat, aby jim oznámil, že pátrání nepřineslo nejmenší výsledek. Doña Maria zvedla hlavu a tázavě se na něj podívala.

„Zase nic,“ řekl Pactivec unaveně. „Zítra je poslední den a já nemám ani ponětí, jak zachránit doňu Luz a vrátit jí plukovníka.“

„Co budeš dělat?“

Pactivec sklonil hlavu, aby zakryl rozpaky.

Doña Luz pomalu vstala. Ve tváři byla bledá a dívala se na Pactivece velkýma, smutnýma očima.

„Opravdu nezbývá nic jiného? Opravdu mě vydáte do rukou toho darebáka?“ zakryla si rukama tvář. „Proč jenom jste mě tehdy zachraňoval!“

Pactivec se napřímil.

„To je výčitka. Víte tak jistě, že si ji zasloužím?“

„Ale já vám přece nic nevyčítám,“ vykřikla doña Luz.

„Já jsem jenom nešťastná, pochopte to! Když zůstanu, zaviním smrt člověka, který se o mě staral celý život. Když půjdu, ztratím čest a nikdy už nebudu šťastná.“

Pactivec zasáhla ta zoufalá slova jako rána.

„Už dva dny,“ řekl nejistě, „už celé dva dny a dvě noci se pokoušíme o nemožné. K ničemu to nevede. Nedokážu uvěřit, že za pár hodin přijde ten mizera a bude chtít své výkupné. Radši bych umřel, než abych se díval na takovou křivdu a nesměl přitom hnout prstem!“

Doña Luz pomalu vstala a položila mu něžně ruku na rameno.

„Povězte mi,“ řekla tiše, „máte mě rád?“

Pactivec se podíval mladé ženě zpřímá do tváře a doña Luz v rozpacích sklonila hlavu. Odpověď, kterou

si přečetla v lovcově tváři, nepotřebovala slov. Téměř současně se jí zmocnila nová naděje: ten muž, který stojí před ní, nikdy nedovolí, aby se jí stalo něco zlého. Znovu důvěřivě zvedla hlavu a usmála se.

„Zítra,“ řekla tiše, „zítra vám to připomenu. Ale nejdřív musíme zachránit plukovníka. Vždycky se mnou jednal jako otec, měl mě rád jako svou vlastní dceru a jen kvůli mně teď padl do rukou banditů. Slibte mi, že ho zachráníte.“

Poctivec se chystal odpovědět, ale ke slovu už se nedostal. Za jeho zády se ozvaly kroky a prostor jeskyně se naplnil vzrušenými hlasy. Mezi balvany se objevili Skřivan a Černý vítr a oči jim svítily radostí. Lovec pochopil, že zoufalé hledání konečně vedlo k cíli.

„Seber dvacet mužů,“ řekl Skřivan, „a připrav se na cestu. Můžeme hned vyrazit. Náčelník Orlí hlava objevil doupe těch darebáků.“

Kapitola patnáctá

ŽIVÁ NÁVNADA – DOKTOR DURIEUX DOKAZUJE UŽITEČNOST BOTANIKY

Kapitán Uakteno oznámil mužům v krápníkové jeskyni své podmínky a vydal se na zpáteční cestu. Znal zvyklosti v prérii, a tak nepochyboval, že se mu okamžitě pověsila na paty celá smečka stopařů a že zpovzdálí sleduje každý jeho krok.

Učinil proto několik nečekaných a složitých oklik, avšak opatrné klíčkování způsobilo, že se jeho postup podstatně zdržel a kapitán se dostal ke břehu říčky až pozdě v noci. Zastavil se a bedlivě zkoumal, zda není nablízku nežádoucí svědek.

Na obou březích byl klid, nikde se neobjevilo nic podezřelého. Kapitán zamířil k malému výběžku, kde houština větví splývala až na vodní hladinu, a chystal se sestoupit k řece, jejíž stříbřité zákruty matně zrcadlily měsíční světlo. V posledním okamžiku však zaslechl v nedalekých křovinách slabý šelest listů; dlouho se nerozmýšlel, vytáhl pistoli a opatrně se plížil k místu, odkud se ozývaly podezřelé zvuky. Zastavil se a strnul.

Na úzkém pruhu trávy klečel muž a kapesním nožem pečlivě vydlobával ze štěrbiny mezi dvěma kameny kořínky jakési rostliny. Pirát se usmál a zastrčil pistolí zpátky do pouzdra. Poznal doktora, který se s obvyklým zápalem věnoval své sběratelské vášni.

Klečící muž byl tak zabrán do své práce, že neměl o banditově přítomnosti nejmenší tušení.

„Hej, statečný muži,“ zavolal kapitán posměšně, „co vás tak honí, že sbíráte ten svůj plevel i při měsíčku?“

Vědec zvedl hlavu.

„Cože?“ zeptal se nepřítomně, jako by se probouzel z krásného snu. „O čem to mluvíte?“ Rozhlédl se. „Kolik je vlastně hodin?“

„Vy jste ale blázen,“ rozesmál se kapitán, „copak nemáte zdání, že za chvíli bude půlnoc?“

„Půlnoc?“ opakoval doktor udiveně a znovu se rozhlédl. „Máte pravdu, už to tak vypadá Ale měsíc dnes svítí tak jasně...“

„Že jste si ho spletl se sluncem, co?“ řekl kapitán uštěpačně. Náhle zvažněl. „Ale o to teď vůbec nejde. I když okolnosti ukazují, že jste napůl blázen, zajímalo by mě, jestli jste stejně dobrý lékař jako bylinkář.“

„Pane,“ odvětil pobouřeně doktor, „jako student jsem složil všechny zkoušky na výbornou a moje pověst v odborných kruzích je nejlepší zárukou, že...“

„Dobrá, dobrá,“ přerušil ho kapitán netrpělivě, „takže jste člověk, jakého hledám.“

Vědec sklonil hlavu a hněvivě zafuněl. Nezdálo se, že ho to uznání nějak mimořádně potěšilo.

„Co si přejete?“ zeptal se zachmuřeně. „Bolí vás něco? Měřil jste si teplotu?“

„Neměřil, díky bohu. Ale jeden z vašich přátel je zrovna pod mým dohledem. Takže mě můžete následovat.“

„Jeden z mých přátel?“ vykřikl doktor. „To bych rád věděl, kdo to je.“

„Nemám čas ani náladu odpovídat na vaše prostoduché otázky. Pojdte se mnou, nebo vám udělám díru do hlavy.“

Doktor pochopil, že mu nezbývá než poslechnout, a ochotně povstal; na tváři se mu dokonce objevil slabý náznak úsměvu. Pirát si naštěstí této podezřelé ochoty nepovšiml, ale kdyby to byl udělal, rozhodně by byl měl dobrý důvod k zamyšlení.

„Jděte napřed,“ pokynul hlavou k řece a pro jistotu vytáhl obě pistole.

Oba muži pak sestoupili k vodní hladině.

Několik málo vteřin nato se houští za jejich zády lehce zavlnilo. Přímo nad místem, kde doktor rýpal své bylinky, se objevila v polostínu oholená hlava s chocholem vlasů, v němž se houpalo orlí pero. Tvář chvíli nehnutě vyčkávala, potom se z listí vynořil osmahlý trup, a nakonec vystoupil celý muž. Neslyšným jaguářím skokem se mihl přes travnatý pás a zmizel v pobřežních houštinách.

Ten muž byl náčelník Orlí hlava. Bez jediného hnutí sledoval, jak oba muži nastupují na krátký prám, a stejně bedlivě se díval, když po nějaké době vstoupili do úzké trhliny mezi skalami na protějším břehu. Ještě chvíli vyčkal, potom vydal několik tichých hrdelních zvuků vyjadřujících hluboké uspokojení, a zmizel jako stín v lesní houštině.

Doktor Durieux posloužil zkrátka a dobře jako návnada, která měla přilákat do pasti kapitána pirátů; tu past vymyslel a nastražil indiánský náčelník. A zkušený komančský bojovník byl v divočině příliš protřelý, než aby na místě tak rozhodujícím zanechal byt jen jednu jedinou podezřelou známku své přítomnosti.

A skutečně, když nazítří krátce po východu slunce přikázal opatrný kapitán svým mužům, aby prohlédli nejbližší okolí jeskyně a zvláště pozorně i protější břeh v místech, kde se v noci setkal s doktorem, nenašli bandité nikde nic podezřelého. Kapitán si oddechl: mohl být se svou výpravou spokojen, protože se dostal nepozorovaně do jeskyně a navíc přivedl dalšího zajatce.

Z této strany mu zatím nebezpečí nehrozilo; zato si však začínal uvědomovat, že ničím nerušený vývoj událostí skrývá jinou hrozbu, a ta vyplývala z dlouhé nečinnosti jeho mužů. Předal velení nad většinou bandy Frankovi, kterému jediné mohl plně důvěřovat, a ponechal si v jeskyni jen deset nejspolehlivějších. Franka a zbytek tlupy poslal do prerie, aby se zatím živili způsobem sobě vlastním. I když se věci vyvíjely víc než příznivě a nezdálo se ani v nejmenším, že by úspěch plánu mohl být ohrožen, kapitán nemínil dopustit, aby jeho tlupa zbytečně zahálela; nadto mohlo těch dvacet hrdlořezů přijít z dlouhé chvíle na všelijaké nápady, a jejich šéf se nechtěl zvláště teď dočkat nepříjemného překvapení, případně nože v zádech.

Když bandité opustili jeskyni, kapitán kývl na doktora, aby ho následoval, a zavedl ho podzemní chodbou k plukovníkovi. Jakmile zajatec spatřil muže, kterého považoval téměř za člena rodiny, tvář se mu rozjasnila; věděl dobře, jak často v minulosti mu doktor pomáhal nést tíhu jeho osamělého života i jak svou věčně dobrou náladou rozveseloval doňu Luz, když se její strýc musil věnovat jiným záležitostem.

Kapitán vstoupil do jeskyně v patách za doktorem, vytáhl z pouzdra pistoli, přitiskl ji svému novému zajatci mezi lopatky a řekl:

„Vzhledem k tomu, že jste už beztak poloviční blázen, mohl byste se zbláznit docela a pokusit se o nějaké uličnictví. Proto zůstanete pěkně tady: jestli uděláte jediný podezřelý krok, vpálím vám kulku do čela. Varoval jsem vás! A teď si dělejte, co se vám zlíbí.“

Doktor vyslechl tyto hrozby s pozornou tváří, ale v očích mu přece jen zablýskl škodolibý úsměv. Kapitán nebyl právě znalcem lidských povah, a tak si toho buď vůbec nepovšiml, nebo se cítil příliš bezpečný, než aby se dal vyvést z míry něčím tak bezvýznamným.

Plukovník a černý Jupiter byli uvězněni dost daleko od vchodu i od hlavního tábořiště, a mohli spolu tedy rozmlouvat bez nejmenších obav, že je bandité uslyší. Kdykoliv se někdo blížil, rozléhaly se totiž jeho kroky v podzemí s ozvěnou tak silnou, že měli vězňové vždycky dost času zmlknout nebo převést řeč na něco

jiného.

Když kapitánovy kroky ztichly v podzemní chodbě a trojice osaměla, plukovník přikročil k zamlklému doktorovi a stiskl mu pevně ruku.

„Mám se radovat,“ řekl vřele, „že vás zase vidím, nebo je to spíš další důvod k smutku?“

„Nejdřív pár slov,“ řekl doktor a rozhlédl se po jeskyni, „víte bezpečně, že nás nikdo neposlouchá?“

„V téhle díře můžeme být úplně klidní,“ odpověděl plukovník. „Ale přesvědčte se sám.“

Nedůvěřivý doktor prohledal celou jeskyni, nahlédl do všech temných koutů i do každé podezřelé škvíry a nakonec se s výrazem uspokojení vrátil k oběma zajatcům.

„Zdá se mi,“ řekl mírně, „že můžeme mluvit bez obav.“

Vědec byl vždycky tak zaujat svými vědeckými úvahami a zapomínal při svém bádání na nejběžnější věci všedního života tak často, že vězňové teď byli přece jen na pochybách, mají-li před ním mluvit zcela otevřeně; stačilo, aby doktor objevil pozoruhodný nerost nebo lišejník, a rázem zapomene na všechny úmluvy a dohody.

„Víte něco nového o mé neteri?“ zeptal se plukovník netrpělivě.

„Můžete být klidný. Doña Luz je v bezpečí pod ochranou lovce, kterému se říká Pactivec. Jedná s ní velmi pěkně a zdvořile.“

Plukovník si oddechl.

„Jestli je to tak,“ řekl s úlevou, „pak už je úplně jedno, že jsem v rukou těch darebáků. Teď už snesu všechno, jen když je doña Luz v bezpečí!“

Doktor zavrtěl odmítavě hlavou; odevzdanost starého muže se mu nezamlouvala, ani co by se za nehet vešlo.

„Ale vy se přece nesmíte smířit s myšlenkou, že jste v jejich rukou a že se nedá nic dělat. Naopak, vy si teď musíte lámat hlavu, jak byste se do čtyřiaadvaceti hodin dostal pryč.“

„Nic víc si ani nepřeju!“ zvolal plukovník, ale vzápětí sklonil sklíčeně hlavu. „Jenomže přání a možnosti jsou dvě různé věci.“

„To jistě,“ přikývl doktor a poškrábal se za krkem. „Jak se odtud dostat? Na mou duši nevím, ale buďte klidný, něco mě už napadne. Předpokládejme například, že ten čertovský kapitán odejde, a my zatím...“

Téměř hodinu si oba mužové vymýšleli nejdívočejší možnosti útěku, ale nakonec se shodli v závěru, že každý nový plán přináší jen celou řadu nových problémů. Náhle se ozvaly v podzemní chodbě kroky a v jeskyni se objevil kapitán.

„No tak?“ zeptal se. „Jak se vede nemocným?“

„Moc dobře ne,“ odpověděl doktor a nasadil zkroušený obličej.

Kapitán mávl ledabyly rukou.

„Ale co,“ řekl bezstarostně, „všechno se časem poddá. Plukovník bude beztak brzy na svobodě a pak se může léčit podle libosti. Doktore, jdeme! Klábosení jste si už užil dost. Mám mezi muži několik lehce zraněných a byl bych rád, kdybyste se na ně podíval. Kromě toho si vás dovoluji pozvat k malému občerstvení.“

Doktor ho bez námitek následoval. Na pokraji chodby se však na okamžik obrátil a povzbudivě kývl na plukovníka. Doktorova důvěra v dobré konce měla své důvody: při pohledu na jeho blahobytnou postavu, velké brýle a kulatou tvář nikoho z banditů určitě nenapadlo, že by jim ten komický človíček mohl nějak uškodit.

Ošetřil s úsměvem všechny zraněné a labužnický se najedl, jako by neslyšel drsné poznámky či hrubosti svých spoluhodovníků. I v tomto těžkém postavení se choval jako člověk chladnokrevný a cílevědomý a uvidíme o něco později, že takový skutečně byl.

Zajatcům se zatím den vlekl ještě pomaleji než jindy. Čekali netrpělivě na večer a v jejich beznadějném postavení je posilovalo jen pomyšlení na doktorův nezdolný optimismus a jeho věčně dobrou náladu.

Ctihodný vědec se vrátil teprve k večeru a tvář mu zářila škodolibou radostí. Rozjařeně si pohvizdoval a mával nad hlavou zapálenou pochodní.

„Copak je, doktore?“ zeptal se plukovník překvapeně. „Tváříte se, jako byste našel poklad.“

„Je mi dobře u srdce,“ odpověděl doktor vesele. „A víte proč? Zkrátka přišel jsem na to, jak se dostanete na svobodu. A já s vámi, samozřejmě.“

Oba muži vyskočili. „Jak?“

„Je to tak jednoduché, že si to ani nedovedete představit. Bandité spí, jako by je do vody hodil; v této chvíli by je neprobudila ani dělostřelba. Z toho vyplývá, že si můžeme dělat, co chceme.“

„To není možné. Co když se přece jen probudí?“

„S tím si nedělejte starosti. Probudí se určitě, ale můžete se spolehnout, že dřív než za šest nebo osm hodin to nebude.“

„Jak to?“

„Jak, jak. Samozřejmě jsem se o jejich dobré spaní musel maličko přičinit. Namíchal jsem jim do jídla pár hrstí jistých bylinek, a za pár minut usnuli jako nemluvnata. Když budete zticha, uslyšíte je chrápat až sem.“

„Doktore,“ řekl provinile plukovník, „já jsem vás vlastně dodneška vůbec neznal. Vy jste člověk, který ví, co chce.“

„Botanika opravdu není tak úplně zbytečná věda,“ poznamenal trochu zlomyslně doktor. „Ale teď už nebudeme zbytečně ztrácet čas.“

„Máte pravdu, nesmíme se zdržovat. A co jste udělal s kapitánem?“

Doktor mávl rukou.

„Čert ví, kde je mu konec! Odešel už odpoledne a neřekl nikomu ani slovem, kam má namířeno. Ale určitě moc neprohádám, když řeknu, že se s ním hodně brzy znovu setkáme!“

Všichni tři muži vběhli do podzemní chodby. Přes doktorovo ujišťování, že je všechno v pořádku, nebyli jeho dva druhové příliš klidní.

Opatrně vstoupili do velké jeskyně, která sloužila banditům jako noclehárna a jídelna zároveň. Piráti prerie leželi porůznu na hromádách suchého listí a nevěděli o světě. Uprchlíci je museli opatrně obcházet a několik spáčů byli nuceni i překročit, aby se dostali do chodby, která vedla na svobodu.

Ve chvíli, kdy se chystali rozhrnout větve nad hladinou řeky, spatřili v matném světle měsíce na protějším břehu skupinu patnácti mužů. Vstupovali právě na malý vor a chystali se odrazit. Cíl jejich plavby byl víc než zřejmý.

„Tak nám nezbývá než udělat čelem vzad,“ zašeptal plukovník nešťastně.

„Šťěstí nám nepřeje,“ povzdechl si lítostivě doktor. „A když si vzpomenu, jak jsem si s tím nalámal hlavu!“

Uprchlíci couvli do chodby, vtiskli se do skalního výklenku a s bušícím srdcem čekali, až mužové dopluží ke vchodu. Plukovníka napadlo, že si počínají na vratkém plavidle poněkud nejistě, jako by neznali záludnosti proudu.

Konečně po několika marných pokusech přirazil vor ke vchodu do podzemní chodby a patnáct mužů s puškami v rukou se chystalo vystoupit. Plukovník, doktor i černý Jupiter strnuli, ale brzy se vzpamatovali a vrhli se jim s otevřenou náručí vstříc. Pobjective, náčelník Komančů a Černý vítr, kteří postupovali v čele skupiny, se překvapeně zastavili.

Na dlouhé vítání však nebyl čas. Pobjective vysvětlil zajatcům několika slovy, jak k tomu zázraku došlo: sotva doktor vstoupil v patách za kapitánem do jeskyně, náčelník Orlí hlava se co nejrychleji vrátil ke svým přátelům a oznámil jim, že jeho válečný plán měl úspěch. Pobjective poté rozhodl, že s částí svých mužů napadne bandity přímo v jejich doupěti, zatímco ostatní lovci a Indiáni se rozptýlí po celém okolí a dobře kryti budou hlídat skály, aby piráti náhodou neunikli jiným vchodem.

Když minul první okamžik radosti, plukovník oznámil svým zachráncům, že v jeskyni je pouze patnáct mužů a že všichni spí tvrdým spánkem, o jehož důkladnost se postaral doktor Durieux.

Další události se už vyvíjely rychle. Lovci piráty nejdřív pevně spoutali a pak je zívající a podřimující vyvedli z jeskyně. Černý vítr a Orlí hlava svolali hlídky z okolí a všichni se tryskem pustili po stezce, která

směřovala k údolí Šedozelené vody.

Kapitola šestnáctá

ZÁKON PRÉRIE

Na rozsáhlém travnatém prostranství na břehu Šedozelené vody, přímo proti východu z krápníkové jeskyně, vyrostla téměř přes noc nová vesnice. Celý kmen Komančů tu vztyčil své stany; mezi pomalovanými bizoními kůžemi Indiánů se krčily nízké stany zálesáků a na několika místech vyrostly i chýše z větví a neotesaných kmenů. Lovci i válečníci rudých mužů tu žili v přátelské pospolitosti a všichni si dokonale rozuměli. V celém táboře vládl duch solidarity, vzájemného pochopení a prvních navazovaných přátelství, i když indiánští bojovníci měli po celou tu dobu tváře pomalované válečnými barvami a bez tomahavků neudělali ani krok, jako by se každým okamžikem chystali vyrazit na válečnou výpravu. Lovci měli své nejlepší oděvy, plátěné či kožené kazajky s bohatým třepením a kalhoty z vyděláné kůže; většinu času trávili tím, že znovu a znovu čistili karabiny a pistole, aby mohli v případě potřeby bez prodlení zasáhnout po boku svých nových přátel do boje. Deset indiánských válečníků dohlíželo na koně. osedlané a připravené ve dne v noci.

V okolí tábora rozmístil Eshis své nejlepší stopaře, aby mohli dát okamžitě zprávu do tábora, kdyby se objevil někdo cizí. Všechno nasvědčovalo tomu, že se v prérii chystá něco mimořádného.

Poctivec, Orlí hlava a Černý vítr se dosud nevrátili z výpravy, na které měli objevit úkryt banditů. V táboře zůstal jen Skřivan: zdržoval se neustále v blízkosti náčelnického stanu a často rozmlouval s rozvázným a jindy tak málomluvným Eshisem. I přes tuto zdánlivou pohodu však bylo patrné, že mladý lovec i vrásčitý náčelník skrývají v hloubi srdce stále vzrůstající netrpělivost. Příčina byla zřejmá: nadešel poslední den kapitánovy lhůty a nezadržitelně se blížil okamžik, kdy si dobrodruh přijde pro doňu Luz. Odváží se kapitán znovu mezi své nepřátele? Necouvne v poslední chvíli, až uvidí spojené síly mocného indiánského kmene a nejlepších zálesáků západní prerie? A nebylo snad jeho nabubřelé prohlášení jen hazardérským kouskem ješitného dobrodruha, který se alespoň takto chtěl pomstít za nezdařený útok na mexický tábor?

Ranní rosa v trávě se rozplynula a palčivé slunce zalévalo pestrý obraz prérijní vesnice ostrými paprsky. Z jeskyně vyšla doňa Luz, doprovázená Poctivcovou matkou; několik kroků za nimi kráčel No Eusebio.

Jakmile Skřivan spatřil obě ženy, rozběhl se jim naproti a zdvořile je pozdravil.

„Můj syn se ještě nevrátil?“ zeptala se doňa Maria. Na očích jí bylo vidět, že má za sebou bezesnou noc.

„Ještě ne,“ odpověděl váhavě lovec, „ale můžete být klidná, určitě tu bude každou chvíli.“

Nešťastná žena si hluboce povzdechla. „Už je to dvacet let, co žiju v nepřetržitém napětí a strachu, aby se mu něco nestalo. Každý večer usínám s obavou, co mě čeká ráno. Není to právě šťastný život.“

„Neměla byste se zbytečně zneklidňovat,“ řekla doňa Luz vřele a objala drobnou ženu kolem ramen.

„Když se Poctivec teď vystavuje nebezpečí, dělá to jen proto, aby zachránil lidský život. Víím určitě, že se mu nemůže nic stát věřte mi to!“

„Všechno bude zase v pořádku,“ řekl Skřivan. „Jenom vás prosím, neztrácejte trpělivost a nezapomínejte, že váš syn šel zachránit plukovníka. A on to dokáže, věřte mi. Znáím ho za ty roky víc než sám sebe.“

Doňa Maria si povzdechla.

„Ale čas tak utíká... Copak opravdu nikdy nepřijde? Tak ráda bych ho viděla první!“

„To nebude bohužel možné.“

Šedovlasá žena se podívala na lovce udiveným pohledem.

„Ale proč, proč?“

„Váš syn mě o to požádal. Mám vás poprosit, právě tak jako seňoritu, abyste nevycházely z jeskyně. Poctivec nechce, abyste viděly, co se tu bude dít po jeho návratu.“

„Ale jak se dozvím,“ zeptala se doña Luz s úzkostí, „že je strýček na svobodě?“

„Jenom neztrácejte zbytečně hlavu,“ řekl Skřivan trpělivě. „Slibuji vám, že se to dozvíte hned, jakmile se objeví. A teď vás jen prosím, nezdržujte se v táboře moc dlouho.“

„Možná,“ odpověděla váhavě stará žena, „že to tak bude opravdu lepší.“ Obrátila se ke své mladé společnosti. „Raději poslechneme. Když si to přeje můj syn, určitě má k tomu své důvody.“

Obrátila se zpátky k jeskyni a doña Luz ji bez námitek následovala; nemohla však odolat a několikrát se zvědavě ohlédla, jako by stále ještě čekala, že se Poctivec v poslední chvíli přece jen objeví.

Sotva obě ženy zmizely v jeskyni, ozval se pokřik indiánských hlídek; z hloučku Komančů, kteří postávali okolo náčelnického stanu uprostřed prostranství, jim odpověděl táhlý výkřik. Téměř okamžitě se rozhrnul vchod posvátného stanu a na prostranství vyšli všichni členové kmenové rady s Eshisem v čele.

Prérii se blížil plným tryskem malý hlouček jezdců v pestře zdobených mexických krojích. V čele cválal na nádherném černém hřebci kapitán Uakteno: šéf banditů přijížděl, aby žádal splnění své podmínky.

Na prostranství před nehybnými náčelníky kmenové rady se jezdci prudce zastavili, jako by je neznámá síla švihnutím kouzelného proutku změnila v kamenné sochy. Hloučky lovců a Indiánů bez viditelného spěchu zamířily k posvátnému stanu a zanedlouho vytvořily kolem příchozích neprodyšný mlčenlivý kruh.

Dvacet banditů se ocitlo v hroživém sevření pěti set mužů, dokonale vyzbrojených a připravených okamžitě zasáhnout. Kapitán se zprvu neklidně rozhlédl, ale pak si uvědomil, že mu nehrozí nebezpečí, a znovu nabyl ztracené sebedůvěry. Opovržlivě se usmál, ledabyly pozdravil náčelníky i hrstku lovců, kteří stáli mezi nimi, a oslovil chladně Skřivana:

„Kde je to děvče?“

Mladý lovec zbrunátněl.

„Nevím, o čem mluvíte,“ řekl stroze. „Tady není žádné děvče, na které byste měl právo.“

„Co to má znamenat?“ zeptal se kapitán zuřivě a znovu se rozhlédl. „Copak Poctivec zapomněl?“

„Poctivec nikdy na nic nezapomíná,“ odpověděl Skřivan, „ale o to teď nejde. Jak se tu vůbec odvažujete objevit v čele těch svých hrdlořezů a darebáků?“

„Udělal byste líp, kdybyste si nechal svůj hroživý tón pro jinou příležitost,“ řekl kapitán studeně. „Měl byste si uvědomit, že mi pramálo záleží na tom, co si myslíte vy nebo ta vaše smečka tajtrlíků. Starám se snad já o vaše bobry?“

Skřivan sevřel pěsti, ale rychle se ovládl.

„Někdy se mi zdá,“ řekl klidně, „že to nemáte v hlavě v pořádku. Dopustil jste se velkého bláznovství, že jste se tu vůbec ukázal. Dnes to všechno totiž vypadá docela jinak než před třemi dny a my tentokrát nemáme v úmyslu pustit vás zpátky. Z tábora už živ neodejdete.“

„Ale, ale,“ zašklebil se kapitán. „Jakoupak hru tady hrajete?“

„Už deset let,“ pokračoval Skřivan nemilosrdně, „otravujete se svou bandou vyvrhelů prerii. Deset let loupíte, vraždíte a šíříte hrůzu všude, kde se objevíte. A nezastavíte se před nikým, ať to jsou trapeři, lovci, pokojní cestující, nebo Indiáni; jen když vám to vraždění vynese plné kapsy zlata. Tohle řádění musí jednou skončit, a tak si myslíme, že jste nám k tomu dnes dal mimořádnou příležitost. Sešli jsme se, protože vás budeme soudit. A budeme vás soudit tak, jak si zasluhujete: podle zákona prerie.“

„Oko za oko, zub za zub,“ ozvalo se z kruhu mužů. Nad i hlavou lovců a Indiánů se objevily karabiny, tomahavky a pistole.

Pirát se rozhlédl: ze všech stran na něj mířil nehybný les pušek. Olivová tvář mu smrtelně zbledla; dobrodruh pochopil, že se ocitl ve strašlivém nebezpečí. Na okamžik zaváhal, ale brzy se znovu vzchopil, obrátil se chladnokrevně k mladému lovcovi a řekl drsně:

„Víte dobře, že se tady střílet nebude. Jestli mě chcete zastrašit, tak zbytečně ztrácíte čas. Dejte mi dobrovolně, co jsem žádal, jinak vám přísahám, že neuplyne ani hodina a na plukovníkovi si bude

pochutnávat hejno supů.“

Zástup za banditovými zády se náhle zavlnil. Muži v přední řadě se rozestoupili a do kruhu vběhl snědý lovec. Zastavil se několik kroků před kapitánem a založil si ruce na prsou. Shromáždění radostně zašumělo.

„Myslím, že se mýlíte,“ řekl Poctivec a doširoka se rozkročil.

Pirát se obrátil. Uprostřed malého hloučku lovců stál bělovlasý plukovník a díval se mu přímo do očí.

Bandité se srazili těsněji ke svému vůdci. Překvapení v dobrodruhově tváři vystřídal výraz zuřivého hněvu. Vztyčil se v sedle, jako by se chystal pobodnout svého koně, ale Poctivec už pevně držel uzdu v ruce.

„Ještě jsme neskončili,“ řekl chladně.

Kapitán na něho na okamžik upřel zuřivý pohled, pak ze všech sil bodl ostruhami koně do slabin. Hřebec se vzepjal, ale lovec nepovolil.

„Co mi ještě chcete?“ vykřikl kapitán.

„Stojíte před soudem,“ odpověděl lovec. „A zákon prerie znáte.“

Pirát vytáhl nepostřehnutelně rychlým pohybem pistoli a namířil ji Poctivcovi na prsa.

„Ať se mě někdo opovází dotknout! Žádám volnou cestu, jinak budu střílet.“

„Už žádnou volnou cestu pro vrahy,“ odpověděl lovec klidně. „Tentokrát neuniknete.“

„Tak tedy smrt!“ vykřikl kapitán a stiskl spoušť.

Ve stejném zlomku vteřiny se odpoutal od hloučku indiánských bojovníků Skřivan a vrhl se před svého přítele. Zazněl výstřel, mladý lovec pomalu zdvihl ruku k rameni, zakolísal a zhroutil se Poctivcovi k nohám.

Všechno, co se stalo vzápětí, bylo dílem okamžiku. Rána ještě nedozněla a vzduchem se mihlo bronzové tělo. Náčelník Orlí hlava se vrhl mohutným skokem na černého hřebce, uchopil levou rukou kapitána za vlasy a rychle mu zvrátil hlavu. Uakteno vykřikl hrůzou a strachem. Kůň se vzepjal tak prudce, že Poctivec musel pustit uzdu, a pak se vyřítil jako smyslů zbavený uličkou mezi lovci a Indiány. Náčelník Orlí hlava ho pevně sevřel koleny a vítězoslavně se vztyčil. Kůň s oběma muži na hřbetě doběhl mezi první stany a prchal dál. „Nezabíjej mě!“ zaječel kapitán. „Nezabíjej mě!“ Rychlým pohybem vytáhl druhou pistoli a vystřelil

nazdařbůh dozadu ve směru, kde tušil Komančovu hlavu; avšak náčelník jen pevněji sevřel kolena. Poctivec ještě stačil zahlédnout, že se v náčelníkově pravici zaleskl skalpovací nůž. a pak už mu oba strašliví jezdci zmizeli z očí. Několik krátkých vteřin bylo slyšet jen vzdalující se dusot koňských kopyt, potom se ozval nad prérií náčelníkův vítězný pokřik.

Bandité, kteří se zatím srazili do těsného hloučku, se nepokusili o nejmenší odpor. Sotva dozněla ozvěna náčelníkova válečného pokřiku, zdvihl Frank ruku a oznámil, že se piráti vzdávají. Poctivec si beze slova poklepal na pistoli a muži odhodili zbraně na zem.

Poctivec si jich dál už nevšímal: sklonil se rychle ke Skřivanovi a opatrně mu obnažil zraněné rameno. Mladý lovec byl v bezvědomí a ztratil mnoho krve, ale nezdálo se, že jeho rána je smrtelná. Dva muži ho opatrně položili na bizoní kůži a zamířili s ním ke vchodu do jeskyně.

Mezi stany se znovu objevil kapitánův kůň. Vracel se pomalým, neklidným krokem a chřípí se mu rozčileně chvělo. Na jeho hřbetě už seděl jediný muž: náčelník Orlí hlava. Jel vzpřímeně, s tváří už zase ledově klidnou, a svíral boky černého hřebce železným stiskem. U pasu se mu houpal kapitánův skalp.

Dojel před Poctivce a seskočil. Pohlédl krátce na nejstaršího náčelníka a Eshis pomalu přikývl.

„Kmenová rada se shromáždila u poradního ohně,“ řekl slavnostně obřadník, „a očekává svého bratra.“

Poctivec se přidal k hloučku, který zvolna zamířil k ohni. Na Eshisův pokyn vystoupilo i několik dalších lovců s Černým větrem v čele: plukovník je váhavě následoval. V táboře zavládlo ticho. Obřadník zapálil posvátnou dýmku a kalumet putoval mlčenlivým kruhem. Když se vrátil do rukou vrásčitého Eshise, stařec pozdravil členy kmenové rady i všechny hosty, na chvíli se odmlčel a pak začal mluvit.

„Bojovníci a bílí bratři,“ řekl svým hlubokým hlasem, „co budeme dělat s dvaceti zajatci, kteří zůstali v našich rukou? Dáte jim volnost, aby pokračovali v hanebném životě, ve vraždění a plenění? Nebo je odvedete do kamenných vesnic, kde žijí bledé tváře? Cesta je dlouhá, plná nebezpečí, vede přes vysoké hory a rychlé řeky; zajatci vám mohou uniknout, mohou překvapit své strážce ve spánku a všechny vás pobít. A i kdyby se to nestalo, vy všichni víte, že až dojdete do kamenných vesnic a odevzdáte je Dlouhým nožům, Dlouhé nože je osvobodí, neboť spravedlnost bledých tváří je jiná než spravedlnost rudých mužů a jejich přátel. Když objevíme na své stezce jaguára, zabijeme ho. Když objevíme šedého medvěda nebo vlka, zabijeme ho. Avšak tito mužové jsou krutější než jaguáři a šedí medvědi, krutější než vlci, a proto musí zaplatit za krev, kterou tak dlouho prolévali. Oko za oko, zub za zub.“

Na okamžik se odmlčel, pak se napřímil a dodal slavnostně

„Otevřte dobře uši mým slovům. Ať jsou připoutáni k mučícímu kůlu! Mluvil jsem dobře, moji rudí i bílí bratři?“

Poctivec chvíli vyčkával, a když viděl, že se nikdo nechystá k odpovědi, pokročil kupředu a řekl:

„Válečníci Komančů! Slova, jež vyslovil moudrý náčelník, jsou spravedlivá. Bezpečnost v prerii si žádá, aby ti mužové zemřeli. Nežádá však žádnou zbytečnou pomstu a žádnou zbytečnou krutost, i kdyby si ji svými činy tisíckrát zasloužili. Dejme jim možnost, ať si sami vyberou způsob, jak mají zemřít.“

Kmenová rada vyslechla pozorně lovcova slova. Náčelníci ctili muže, který projevil tolik statečnosti, a nikdo z nich nenamítl jediné slovo.

„Můj bratr mluvil dobře,“ řekl po krátkém mlčení náčelník Orlí hlava. „A národ Komančů je šťasten, že mu i teď může dokázat své přátelství. Proto Učiníme, co si náš bílý bratr přeje.“

Starý Eshis souhlasně zamručel a pokynul svému synovi, aby oznámil zajatcům rozhodnutí rady. Náčelník se obrátil a zamířil k hloučku banditů.

„Psi s bílou tváří,“ řekl opovržlivě, „velká rada Komančů rozhodla o vašem osudu. Žili jste jako divoká zvěř a jako divoká zvěř také skončíte.“

„Jsme připraveni,“ ozval se Frank jménem kapitánových mužů. „Připoutejte nás ke kůlu, dělejte si s námi, co chcete. V našich tvářích neuvidíte ani stín strachu.“

Náčelník zavrtěl hlavou.

„Náš bratr rozhodl, že nebudete připoutáni ke kůlu. Tam patří jen odvážní a stateční. Vy jste zabíjeli bezbranné, a proto nemůžete zemřít jako bojovníci. Národ Komančů se nepošpiní krví zbabělců. Proto vám

ponechává na vůli, jakou smrtí chcete zemřít.“

Nikdo z banditů neodpověděl jediným slovem; nastala chvíle ticha. Stáli nehybně a dívali se na Orlí hlavu nenávistným pohledem.

Náčelník vyčkával, potom vytáhl z opasku mačetu a hodil ji zajatcům k nohám. Nikdo se ani nepohnul.

„Jste zbabělí psi,“ ozval se po dlouhém mlčení znovu Frank. „Báli jste se nás, když jsme byli volní, a máte strach i teď. Bojíte se nás i zabít, dokážete jen mluvit a mluvit. Ano, zabíjeli jsme Indiány. A nikdy jsme toho nelitovali a nelitujeme ani teď.“

Náčelník stiskl rty. Pak se pomalu sklonil, zvedl nůž, očistil ho od prachu a zamířil zpátky k posvátnému ohni, kde mlčky vyčkávala kmenová rada. Zastavil se před Eshisem a podíval se mu beze slova do očí. Starý muž pochopil a v jeho pergamenové tváři se mihl výraz hlubokého opovržení. Přimhouřil oči, zvedl ruku a řekl:

„Ten, kdo žil zbaběle celý život, nemůže být v poslední chvíli statečný. Náš bílý bratr měl pravdu: ruce Komančů odmítají dotknout se nečistých skalpů. Avšak rozsudek byl stanoven a je třeba ho provést.“ Odmlčel se. Když znovu promluvil, jeho hlas byl tichý a unavený. „Ať padesát bojovníků vsedne na koně a odvede ty zbabělé vlky do prémie, daleko od tábořišť a daleko od každé lidské stezky. Ať jedou celé dny a noci až do samého středu velké travnaté země, a tam ať zanechají zajatce bez jediné zbraně a bez jediného nože jejich osudu. Ať je vyvrhnou z našich životů, jako stádo moudrých bizonů odhání ze svého středu prašivce. Domluvil jsem.“

„Velký náčelník je moudrý,“ řekl tiše Pacticec, „a jeho slovo je slovem velkého muže.“

Eshis sklonil hlavu a zamířil pomalým krokem k náčelnickému stanu. Obřadník vysypal kalumet do posvátného ohně a krácel pomalu za náčelníkem. Kmenová rada skončila.

Za několik málo minut odvádělo padesát indiánských jezdců hlouček zajatců z tábora. Když jezdci zmizeli za posledními stany a měkká tráva savany ztlumila kroky jejich koní, rozhostil se znovu nad prérií klid.

Indiáni i lovci se rozcházeli. Pacticec a starý plukovník zamířili netrpělivě ke vchodu do jeskyně.

Starý moudrý náčelník stál před svým stanem a zamyšleně se díval do modrého nebe, kde několik drobných teček pomalu mizelo nad nekonečnými prostory prémie. To se hejno supů trpělivě vzdalovalo za svou kořistí.

Kapitola sedmnáctá

JAGUÁŘI KŮŽE – NÁČELNÍK ORLI HLAVA VYPRAVUJE

Ženy v jeskyni neměly naštěstí o strašlivých událostech v prérijní vesnici ani nejmenší tušení. Když se šedovlasý a trochu pobledlý plukovník objevil živ a zdrav před zraky doni Luz, nemohla mladá žena dojetím a radostí vůbec promluvit.

Vzpamatovala se teprve po dlouhé, dlouhé chvíli. Oba pak usedli za dřevěný stůl, nahrubo přitesaný zálesáckou sekerou, a svět pro ně přestal existovat. Smolnatá louč, zasunutá do otvoru mezi oranžovými krápníky, už pomalu dohasínala, ale starý muž ani jeho neteř si toho nevšimli. Plukovník chtěl vědět podrobnosti o všem, co se událo po dobu jeho nepřítomnosti; doña Luz se vyptávala znovu a znovu na každý jeho krok a na každé slovo od okamžiku, kdy se viděli naposled.

„A teď,“ uzavřel konečně plukovník dlouhý a vzrušený rozhovor, „teď se musíme vrátit zpátky domů.“ Smutně si povzdechl. „Nedá se nic dělat, nemohu tě nechat v těch nebezpečných končinách ani o den déle, než je bezpodmínečně nutné.“

Mladá žena zbledla; srdce se jí prudce rozbušilo. Rychle odvrátila tvář, aby zakryla před plukovníkem

svůj smutek. Starý muž ji však znal příliš dobře, než aby se dal oklamat.

„Copak, copak?“ zeptal se mírně. „Skoro bych řekl, že se znovu rozpláčeš.“

Doña Luz zavrtěla prudce hlavou, ale neodvážila se vzhlednout.

„Opravdu musíme brzy zpátky?“ zeptala se plaše a statečně polykala slzy.

Plukovník přikývl.

„Když to bude jen trochu možné, tak hned zítra. Co bych tu ještě dělal? Měl jsem své plány, to připouštím; do poslední chvíle jsem věřil, že mě při trošce štěstí čeká přece jen klidné a spokojené stáří. Přiznávám, že jsem čekal víc, než se mohlo splnit. Vzdávám se. Už jsme pro ten můj bláhový sen riskovali víc, než bylo zdravé, a výsledkem stejně není nic než zklamání, tentokrát už bez nejmenší jiskřičky naděje.“

Doña Luz zdvihla pomalu hlavu a upřela na plukovníka černé oči.

„Tomu nerozumím, všechno přece dopadlo šťastně.“

„To není nic,“ řekl plukovník tiše, „co by tě mohlo zajímat, věř mi. Bude líp, když si svůj osud ponesu sám a ty nebudeš o mých starostech vědět. K čemu by to taky bylo dobré? Nechme toho, nemá smysl se dál trápit. Spíš bychom měli přemýšlet, jak se odvděčit všem těm statečným lidem. Ještě jsem ani neviděl tu starou ženu, o které jsi před chvílí mluvila. Rád bych ji poděkoval za všechno, co pro tebe udělala.“

Doña Luz přikývla.

„Ano, byla ke mně hodná. Chovala se ke mně jako vlastní matka.“

Plukovník zavrtěl smutně hlavou. „Jak jim můžu vůbec poděkovat za to, co pro nás udělali? To ani není v lidské moci. A Poctivce znám, to je hrdý člověk. I kdybych mu nabídl všechno, co mám, nic nepřijme. Nevím si vůbec rady.“

Okamžik bylo ticho. Louč na stěně několikrát zapraskala a v jeskyni se znovu zešeřilo. Plukovník zvedl nepřítomně hlavu, pohlédl na čadící plamen, ale neřekl nic; byl příliš zaujat svými neradostnými myšlenkami. Doña Luz se k němu pomalu naklonila a na chvíli zatajila dech, jako by si dodávala odvahy. Potom opřela plukovníkovi hlavu o rameno a řekla tiše:

„Snad přece jen. Vy nemáte syna. A jistě byste byl rád, kdyby někdo mohl nosit vaše jméno dál. Někdo, kdo by si to zasloužil.“

„Nějakou dobu jsem si myslel,“ řekl plukovník smutně, „že ho tu najdu. Ale byl to jen sen, a ten je navždycky pryč.“

„Proč tedy nepřijmete Poctivce za vlastního?“ zeptala se mladá žena.

Plukovník se usmál. Podíval se na doňu Luz a ta rychle sklopila oči.

„Myšlenka to není špatná,“ řekl uvážlivě, „ale naneštěstí ji nemůžeme uskutečnit. Jistě bych byl na takového syna hrdý, ale nezapomeň, že Poctivec má matku, která žije jen pro něj. Nikdy by nedovolila, aby odešel kvůli nějakému cizinci.“

„Já bych to netvrdila tak jistě,“ zašeptala doña Luz.

„A potom,“ pokračoval plukovník, jako by ji neslyšel, „i kdyby s tím matka souhlasila, Poctivec by určitě nechtěl. Proč by měl opustit život, který má rád? Divočinu, prérii... Pro nějaké jméno? Potřebuje prérii jako ryba vodu. Je to jeho svět, na to nesmíš zapomenout.“

„Za pokus by to možná stálo,“ naléhala doña Luz tvrdohlavě. „Aspoň mu ukážete, že nejste nevděčník. A že si ho vážíte.“

„Dobrá,“ povzdechl si plukovník. „Zkusit to můžeme. Ale radím ti dobře: nic si od toho neslibuj.“

Doña Luz se mu vrhla kolem krku a políbila ho na zarostlou tvář.

„A teď,“ řekl plukovník, když se vyprostil z jejího objetí, „bys je měla přivést. Ať přijdou oba!“

Mladá žena zmizela mezi balvany. Za několik minut se objevila znovu, udýchaná a šťastná; těsně za ní krácel Poctivec se svou matkou.

Zálesák a mladá žena přistoupili blíž ke stolu. Doña Maria se zastavila u vchodu, jako by zaváhala. Okamžik stála jako socha, pak slabě zavravorala a rychle se opřela o skálu. Černý šátek jí téměř zakrýval tvář, ale i v pološeru bylo vidět, že se jí oči zaleskly slzami; rychle si přikryla tvář dlaněmi.

Plukovník povstal, zdvořile pozdravil a poprosil doňu Luz, aby na malou chvíli odešla; věděl, že ji i tak

čeká zklamání, a chtěl ji ušetřit nejhoršího. Vyčkal, dokud její kroky neztichly v podzemní chodbě, a pak se obrátil k lovcí.

„Pozval jsem vás, protože vám chci ještě jednou poděkovat za všechno, co jste pro nás udělal. I když v lidské řeči nejsou slova, která by mohla vyjádřit mou úctu a vděčnost. K vám – i k vaší vzácné matce, která se s takovou péčí starala o mou neteř, když jí bylo nejhůř.“

Uklonil se směrem, kde spíš tušil, než viděl nehybný stín lidské postavy.

„Plukovníku,“ řekl Poctivec dojatě, „to, co říkáte, je pro mne velká Čest, lepší odměnu si ani nedovedu představit, a také ji nežádám. Ale slíbil jsem kdysi dávno, že nikdy neodmítnu pomoc nikomu, kdo ji bude potřebovat; a tady v divočině je to zákon. To, co jsem udělal, by udělal v prérii každý.“

„Rád bych se vám přesto odměnil, i když uznávám, že způsobem možná trochu neobvyklým.“ Plukovník zaváhal. „Prosím vás,“ dodal rychle, „nevysvětľujte si můj úmysl ve zlém a nechte mě pokračovat. Vy asi nevíte, že moje cesta do prerie měla jistý cíl. Toho cíle jsem nedosáhl, a navíc skoro všichni mužové z mé výpravy zahynuli. Zůstal jsem téměř sám, a tak mi nezbývá než se svého plánu vzdát, i když jsem si od úspěchu své cesty tolik sliboval.“ Plukovník si povzdechl. „Víte, já jsem neměl moc šťastný život, osud byl ke mně dost krutý. Zůstalo mi jen jedno jediné dítě, a ani to vlastně nevím určitě. Byl to chlapec a kdysi dávno jsem ho v návalu hněvu vyhnal z domova. Takovou věc dobrý otec neudělá nikdy, a teď mě tedy čeká trest: osamělé stáří bez jediného blízkého člověka. Mám jen doňu Luz, ale ta jistě brzy odejde a já zůstanu sám.“ Plukovník zdvihl hlavu a pohlédl Poctivcovi nejistě do tváře. „Chcete mi nahradit to, co jsem ztratil?“ zeptal se tiše. „Odpovězte mi: chcete se stát mým synem?“

Poctivec zavřel oči. Chtěl odpovédět, ale hrdlo se mu sevřelo. Náhle ucítil na rameni drobnou ruku a prudce se otočil.

Vedle něho stála doña Maria.

„Tak konečně,“ řekla tiše a hlas se jí chvěl, „konečně jste našel svého syna. Protože váš syn, kterého jste před tolika lety zahnal do prerie, stojí teď před vámi.“

Plukovník se přidržel oběma rukama stolu. Svět se s ním zatočil. Zadíval se upřeně do tváře staré drobné ženy a pak řekl chraptivě:

„Tomu – tomu nerozumím.“

Doña Maria si prudkým pohybem ruky stáhla z vlasů šátek a pohlédla plukovníkovi do očí.

„To znamená,“ řekla smutně, „že já jsem doña Maria, vaše žena, a tady je náš syn.“

Plukovník si zakryl oběma rukama obličej.

„Je to moje vina,“ zašeptal zoufale. „Co všechno jsem způsobil!“

Stará žena se usmála a pomalu položila ruce plukovníkovi na ramena.

„Už je to dlouho,“ řekla konejšivě, „a v srdci vaší ženy i vašeho syna nezůstalo za ty roky nic než láska a úcta.“

Starý muž ji prudce objal.

„Nezasloužím si tolik štěstí,“ zašeptal napůl v slzách, „po všem tom trápení, které jsem vám způsobil.“

„Otče,“ řekl Poctivec mírně, „jen zásluhou vašeho spravedlivého trestu se ze mne stal čestný člověk. Zapomeňte, co bylo, je to už stejně jen zlý sen, nic víc“

V tom okamžiku se ozvaly z chodby váhavé krůčky a v jeskyni se objevila doña Luz. Zastavila se nejistě u velkého balvanu a plaše pohlédla na své přátele. Doña Maria se obrátila a bouřlivě ji objala.

„Dítě,“ řekl plukovník s rozzářenou tváří, „dnes je nejšťastnější den“ mého života. Našel jsem ženu a syna a našel jsem je ve chvíli, kdy jsem už přestal věřit, že je vůbec ještě uvidím. Poctivec je můj syn, je to opravdu můj syn!“

Mladá žena se dívala užasle z jednoho na druhého, až konečně pochopila. Obrátila se k Poctivci a šťastně se rozesmála. Dlouho, dlouho pak seděli všichni čtyři v šeru jeskyně a otázky a odpovědi nebraly konce. Teprve když se pod klenbou krápníkové síně rozlehly hlasy lovců, povstali a zamířili k východu, aby oznámili svým přátelům tu radostnou zprávu.

Krátce nato se lovci rozloučili na prostranství před posvátným stanem se svým přítelem a zamířili zpátky k domovům roztroušeným v prérii a v údolích řek. V táboře zůstal jen Černý vítr a několik málo mužů, aby doprovodili malou karavanu na cestě k jihu jako ochranná stráž.

Slunce se začalo sklánět k západu, když karavana vyrazila na cestu: plukovník a jeho žena doña Maria, doña Luz, Poctivec, No Eusebio, Phébé, věčně rozesmátý Jupiter a doktor Durieux, už zase pátrající zvědavě v trávě, se vraceli domů.

V nenápadné vzdálenosti za karavanou se občas zavlnila vysoká prérijní tráva a mezi skalami se mihlo rychlými hadími pohyby několik bronzových těl. Když se náčelník Orlí hlava loučil se svým bílým bratrem, snažil se ze všech sil, aby jeho bronzová tvář neprozradila ani stín pohnutí a smutku. Ale sotva karavana zmizela v prerii, několik desítek nejzkušenějších bojovníků se vydalo nepozorovaně po stopách výpravy, aby ji chránili v případě nebezpečí. A náčelník věděl, že lepší ochranu by jeho přátelé ani mít nemohli.

Léta ubíhala.

Za teplého jarního dne vjel do dvora malé haciendy osamělý jezdec. Měl na sobě kazajku z hrubého plátna a kožené kalhoty s třásněmi; čelo mu stínil široký slaměný klobouk. Když se objevil ve dvoře, vrhlo se k němu s radostným štěkotem sedm či osm loveckých psů. Ze dveří vyběhl snědý, urostlý muž.

„Konečně jsi tady, Skřivane,“ přivítal hosta s úlevou v hlase. „Čekali jsme tě už odpoledne a pomalu jsme se o tebe začínali bát.“

Jezdec seskočil s koně a oba muži si stiskli přátelsky ruce. Ve dveřích se objevila mladá štíhlá žena a za ní vyběhly tři malé děti, dva chlapci a děvčátko; z druhé strany dvora se blížil rozváznými kroky starý bělovlasý muž s drobnou usměvavou ženou v černém šátku. Obklopili dvojici mužů a pomalu se s nimi vraceli k budově, jejíž stěny svítily v záři zapadajícího slunce

„Skřivane,“ zeptal se bělovlasý stařec netrpělivě, „našel jsi stopu? Je to jaguár, nebo není?“

Mladý muž se usmál.

„Stopu jsem našel. A není to jeden jaguár, ale celá smečka. Budeme mít plné ruce práce, jinak před nimi stádo neuhlídáme.“

„Určitě to jsou jaguáři?“ zeptala se žena úzkostlivě.

„Můžete mi věřit, doño Luz,“ odpověděl lovec a usmál se. „Zeptejte se Poctivce, ten vám dosvědčí, že jsem v prerii nebyl zrovna nejhorší stopař!“

Muž se širokými rameny přikývl.

„Skřivan má jistě pravdu. Když řekne, že to jsou jaguáři, můžeme se spolehnout.“

Obrátil se ke starci.

„Otče,“ řekl vážně, „musíme se hned zítra pustit po stopě. Čím dříve to bude, tím líp. Zařídím ještě dnes večer, aby přišel i Černý vítr.“

„Máš pravdu. Nesmíme to odkládat,“ souhlasil plukovník.

„Budete na sebe dávat pozor?“ zeptala se žena po jeho boku. „Slíbíš mi to?“

Stařec přikývl a šťastně se usmál. Chtěl ještě něco dodat, ale vtom se od zelených vrat ozval dusot koňských kopyt a do dvora se vřítel další jezdec, prudce zastavil a jako had sklouzl ze sedla.

„Orlí hlava!“ vykřikly děti a rozběhly se k jezdcí. „Náčelník přijel!“

Indián se k nim s úsměvem sklonil a jednoho po druhém vzal do náruče. Potom přistoupil ke skupině a každého zvlášť zdvořile pozdravil. Po malé chvíli společně zamířili do jídelny; doña Luz vyzvala vlídně náčelníka, aby se posadil na čestné místo mezi obě ženy.

„Čekali jsme vás už odpoledne,“ řekla doña Maria, když černý Jupiter odnesl se stolu poslední nádobí. „To není od vás hezké, že jste nás nechal tak dlouho čekat. Trnuli jsme všichni úzkostí, jestli se vám na cestě nic nestalo.“

„Náčelník Orlí hlava se zdržel na stezce jaguárů,“ odpověděl Indián s vážnou tváří. „Avšak má bílá sestra nemusí mít strach: jaguáři jsou mrtvi.“

„Cože?“ vyskočil Pactivec. „Vy jste je zabil, náčelníku?“

„Můj bratr uvidí,“ přikývl důstojně náčelník, „jejich kůže se mu budou líbit. Nechal jsem je u sedla,“

Plukovník, který až dosud seděl zamyšleně a mlčky sledoval hosta, se naklonil přes stůl a podal Indiánovi obě ruce.

„Já pořád tvrdím.“ řekl s úsměvem, „že vy jste naše spása. Když je nejhůř, objeví se náčelník a všechno je zase v pořádku.“

Po večeři vyšli všichni na dvůr. aby si prohlédli jaguární kůže; byly opravdu nádherné a muži blahopřáli Orlí hlavě ke šťastnému lovu.

Rychle se stmívalo a na obloze se vyrojily první hvězdy. Hlouček se pomalu vracel zpátky do jídelny.

„Nedá se nic dělat,“ řekla doña Luz starostlivě, „děti už musí do postele. Ráno by se jim zase nechtělo vstávat.“

Holčička a chlapec se poslušně rozloučili. Jen nejstarší syn měl právo zůstat o hodinu déle; využil této příležitosti a bez meškání se usadil náčelníkovi na klíně.

„Copak si přeje chlapec s bledou tváří?“ zeptal se Indián vážně.

„Já bych chtěl,“ řekl malý Rafael, „aby mi velký náčelník Komančů vyprávěl něco o prérii.“

„Ale to už náčelník Orlí hlava vyprávěl tisíckrát.“ namítl Indián „a Pactivecův syn všechno dávno zná.“

Chlapec zavrtěl nedočkavě hlavou.

„Na tom vůbec nezáleží, protože Orlí hlava to beztak nikdy nevypravuje stejně.“

Přemožen tímto důvodem, náčelník se nejprve zadíval do hlavičky své dlouhé dýmky a pak začal tiše vyprávět příběh, který jste právě dočetli.

KONEC

GUSTAVE AIMARD • ZÁLESÁCI Z ARKANSASU

Svazek č. 41

Řídí Josef Šubrt a Jan Petr Velkoborský.

Podle francouzského originálu Les trappeurs de l'Arkansas převyprávěl Václav Cibula

Ilustroval Jaromír Vraštil

Obálku navrhl Jaroslav Fišer

Graficky upravil Jan Hejda

Vydal jako svou 4026. publikaci Albatros, nakladatelství pro děti a mládež, v Praze roku 1971.

Odpovědná redaktorka dr. Arnoštka Kubelková

Výtvarný redaktor Jaromír Zápal

Technická redaktorka Jitka Pavlíková

Z nové sazby písma Brno Z vysadila a vytiskla Severografia, n. p., závod 1. Liberec

9,93 AA (text 7,97, ilustr. 1,96) 12,35 VA

Náklad 60 000 výtisků

1. vydání v Albatrosu

13-719-71 14/54

Brožovaný výtisk 7 Kčs.

© Albatros, 1971

Adaptation© Václav Cibula 1971

Illustrations © Jaromír Vraštil, 1971